

ANADOLU'NUN ORTA ÇAĞ DÖNEMİ AHŞAP DİREKLİ VE KİRİŞLİ CAMİLERİ

EŞREFOĞLU CAMİSİ YÖNETİM PLANI

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü

2022

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ

1.1.Yönetim Planının Yasal Dayanağı.....	5
1.2.Yönetim Planının Gerekçesi.....	7
1.3.Yönetim Planın Amacı ve Kapsamı.....	9
1.4.Yönetim Planı'nın Hazırlanma Süreci.....	9
1.4.1. Yönetim Alanı Sınırının Tespiti.....	13
1.4.2. Paydaş Analizi.....	13
1.4.3. Odak Grubu Toplantılar.....	14
1.4.4. Anket Çalışması.....	15

2. ALANIN TANIMLANMASI

2.1.Eşrefoğlu Camii ve Yakın Çevresinin Genel Özellikleri	
2.1.1. Konum ve Coğrafi Yapı.....	16
2.1.2. Ulaşım.....	16
2.1.3. Yönetim Alanı Sınırları.....	16
2.1.4. Yerel Nüfus Yapısı ve Alana Dair Yerel Halkla Yapılan Anket Çalışmaları ve Sonuçları.....	19
2.2. Eşrefoğlu Camii ve Yakın Çevresinin Tanımı ve Önemi	
2.2.1. Alanın Tarihçesi ve Tanımı.....	28
2.2.2. Yapıların Tarihçesi.....	29
2.2.3. Yapıların Tanımı.....	29
2.2.3.1.Eşrefoğlu Camisi'nin Dış Mekan Özellikler.....	29
2.2.3.2.Yapının İç Mekan Özellikleri.....	33
2.2.3.3. Yapının Üst Örtüsü.....	42
2.2.3.4. Minare.....	43
2.2.3.5. Sebil.....	43
2.2.3.6. Türbeler.....	43
2.2.3.7. Yapının Müstemilat Kısmı.....	45
2.2.4. Eşrefoğlu Cami'nin Önemi ve Değeri	
2.2.4.1.Eşrefoğlu Cami'nin Önemi.....	45
2.2.4.2.Eşrefoğlu Cami'nin Değeri.....	46

3. MEVCUT KORUMA VE YÖNETİM DURUMU

3.1.Alanın Koruma Statüsü.....	48
3.2.Yasal ve Kurumsal Çerçeve.....	50
3.3.Mülkiyet Durumu.....	51
3.4.İnsan Kaynakları.....	53
3.5.Finansal Kaynaklar.....	54

4. ALANIN MEVCUT KORUNMA DURUMU VE ALANDA YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR	
4.1. Yapı ve Alanın Korunma Durumu.....	55
4.2.Yapının Gördüğü Onarım ve Müdahaleler.....	58
4.3.Alana İlişkin Güncel Planlar ve Projeler	
4.3.1. Fiziki Planlar.....	61
4.3.1.1. 1/100.000 Ölçekli Konya-Karaman Planlama Bölgesi Çevre Düzeni Planı.....	61
4.3.1.2. 1/100.000 Ölçekli Konya İl Çevre Düzeni Planı.....	62
4.3.1.3. Güneybatı Konya Planlama Alt Bölgesi 1/25.000 Ölçekli Nazım İmar Planı.....	63
4.3.1.4. İçerişehir Kentsel Sit ve 3. Derece Arkeolojik Sit Alanı Koruma Amaçlı İmar Planı Revizyonu.....	63
4.3.2. Stratejik Planlar.....	66
4.3.3. Sokak Sağıklaştırma Projeleri.....	67
4.3.4. Çevre Düzenleme Projeleri.....	69
4.3.5. Ahşap Camilerde Risk Yönetimi ve Koruma Projesi.....	69
5. ALANA İLİŞKİN ZİYARETÇİ YÖNETİMİ, TURİZM VE TANITIM FAALİYETLERİ	
5.1.Ziyaretçi Yönetimi.....	70
5.2.Turizm ve Tanıtım Faaliyetleri.....	71
6. ALANIN DEĞERLENDİRİLMESİ / GZFT Analizi.....	72
7. VİZYON, POLİTİKA VE HEDEFLER	
7.1.Vizyon.....	76
7.2. Yönetim Politikaları.....	77
7.3. Yönetim Hedefler.....	78
8. YÖNETİM PLANININ UYGULANMASI	
8.1. Eylem Planı.....	79
8.2.İzlem Göstergeleri.....	110
KAYNAKÇA.....	111

Harita Listesi

Harita 1. Yönetim Alanı Sınırı

Harita 2. Plan Şeması

Harita 3. Yenileme Alan Sınırı

Harita 4. Mülkiyet Durumu

Harita 5. 1/5000 Ölçekli Kentsel Sit +3.Derece Arkeolojik Sit Alanı Koruma Amaçlı İmar Planı

Harita 6. Sokak Sağıklaştırma Projeleri Hazırlanan Sokaklar

Tablo Listesi

Tablo 1. Meslek dağılımı (İşyeri)

Tablo 2. Eğitim Durumu (Hane Halkı)

Tablo 3. Eğitim Durumu (İş yeri)

Tablo 4. Kültürel Miras Kavramı

Tablo 5. Kültürel Miras Niçin Korunmalı?

Tablo 6. Korunması Gereken Kültürel Miraslar

Tablo 7. Mahallede Yaşama Süresi ve Camiye Bağlılık Durumu

Tablo 8. Cami Yeterince Korunmuş mu? Korunmamasının Nedeni?

Tablo 9. Caminin Etrafını Nasıl Görmek İstersiniz?

Tablo 10. Cami ve Çevresinin Korunmasının ve Sürdürülebilirliğinin Sağlanması İçin Öneriler

Tablo 11. Caminin En Beğenilen Özellikleri

Tablo 12. Eğitim Düzeyi ve UNESCO Dünya Mirası Hakkında Bilgi Durumu

Tablo 13. Camideki Problemler

Tablo 14. Mahallede Yaşanan Problemler

Tablo 15. Kurumsal İnsan Kaynakları

Tablo 16. Finansman Kaynakları

Grafik Listesi

Grafik 1. Meslek Dağılımı (Hane Halkı)

Grafik 2. Göç

Grafik 3. Ulaşım

Fotoğraf Listesi

Fotoğraf 1. Odak Grubu Toplantıları

Fotoğraf 2. Anket Çalışması

Fotoğraf 3. Genel Görünüm

Fotoğraf 4. Yapının Kuzey Cephesi

Fotoğraf 5. Yapının Güney Cephesi

Fotoğraf 6. Caminin Portalı

Fotoğraf 7. Çinili Kapı

Fotoğraf 8. Harim-Karlık

Fotoğraf 9. Mihrap

Fotoğraf 10. Minber

Fotoğraf 11. Bey Mahfili

- Fotoğraf 12.** Kadınlar Mahfili
Fotoğraf 13. Müezzin Mahfili
Fotoğraf 14. Yıldız Motifleri
Fotoğraf 15. Vaaz Kürsüsü
Fotoğraf 16. Karlık
Fotoğraf 17. Ahşap Minber
Fotoğraf 18. Çilehane
Fotoğraf 19. Son Cemaat Yeri
Fotoğraf 20. Yapının Üst Örtüsü
Fotoğraf 21. Minare
Fotoğraf 22. Süleyman Bey Türbesi
Fotoğraf 23. Yarım Türbe
Fotoğraf 24. Mihrab Önü Kubbe ve Mihrab
Fotoğraf 25. Drenaj ve İzolasyon Önlemleri
Fotoğraf 26. Taş Yüzeylerde Bozulmalar
Fotoğraf 27. Cephelerde Bozulmalar
Fotoğraf 28. Yapının Üst Örtüsü

1. GİRİŞ

1.1. Yönetim Planının Yasal Dayanağı

Koruma anlayışında yeni yaklaşımların benimsendiği 1930'lerden sonra, gerçekleştirilen uluslararası toplantılarda korumaya yönelik problemlere çevre ölçeğinde ortak çözüm önerileri getirilmeye çalışılmıştır (Hermann, 1989: 35). 21-30 Ekim 1931 tarihlerinde Atina'da düzenlenen "I. Uluslararası Tarihi Anıtların Korunması ile İlgili Mimar ve Teknisyenleri Konferansı"nda imzalanan "Atina Tüzüğü" ile kabul edilen ilkelerin içinde en önemlisi, yapıların bulunduğu çevre ile birlikte korunması gerekliliğidir.

Atina Konferansı'ndan kısa bir süre sonra gerçekleşen II. Dünya Savaşı sonrası, Avrupa'da kentler ve tarihi yapılar büyük ölçüde tahrip olmuş ve kullanılamaz duruma gelmiştir. Savaşın ardından yok olan bu eski kent dokularında, yeni yapıların inşası yerine eski kent dokusunun tekrar canlandırılması isteği uyanmış ve koruma konusunda yeni anlayışlar ortaya çıkmıştır (Ahunbay, 1999: 19; Cleere, 2000: 2; Biornstad, 2000: 70). Bu doğrultuda tahribata uğrayan kentsel dokuların tarihsel, yapısal, sanatsal, kültürel ve sosyal değerlerini de içeren bütüncül bir anlayışla korunması yönünde bir anlayış benimsenmiştir.

Savaş sonrası yeniden yapılanma sürecini, 1960'lar ve 1970'ler boyunca dünya çapında bir ekonomik patlama ve sanayileşme faaliyetleri izlemiştir. Kültürel mirasın ekonomik ve teknolojik yatırımlar sonucu tahrip edilmesini önlemek ve korumak adına, 1960'lı yıllarda Avrupa'nın öncülüğünde uluslararası boyutta yoğun çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda, koruma ve onarım sırasında yapılacak müdahaleleri düzenlemek amacıyla 25-31 Mayıs 1964 tarihlerinde Venedik'te "II. Uluslararası Tarihi Anıtlar Mimarlar ve Teknisyenleri Kongresi" düzenlenmiştir. Kongre sonucunda çağdaş koruma anlayışının anayasası sayılabilecek olan ilkeleri belirleyen "Venedik Tüzüğü" kabul edilmiştir (Erder, 1977: 167).

Venedik Tüzüğü ile tek yapı ölçeğinde değerlendirilen anıtlar, içinde buldukları kent dokusu ile birlikte korunmaya başlamış ve sivil mimari örnekleri de kapsama dâhil edilmiş; kültür varlıklarının etrafıyla bir bütün oluşturduğundan çevresi ile birlikte korunması gerektiği, korumada bütüncül yaklaşımlarla başarı sağlanabileceği ortaya konmuştur (Kuban, 2000: 34-36).

İnsanlığın ortak mirası olarak kabullenilen istisnai evrensel değerlere sahip kültür ve tabiat varlıklarını dünyaya tanıtmak, söz konusu ortak mirası sahiplenecek toplumsal bilinci geliştirmek ve muhtelif nedenlerle tahrip olan kültürel ve doğal mirasın yaşatılması adına ihtiyaç duyulan işbirliğini sağlamak maksadıyla Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Örgütü'nün (UNESCO) Paris'te toplanan 16. Genel Konferansı kapsamında 16 Kasım 1972'de "UNESCO Dünya Kültürel ve Doğal Varlıkların Korunmasına Dair Sözleşme" kabul edilmiştir.

Sözleşme'nin dördüncü maddesinde kültür ve tabiat varlıklarının tespiti, korunması, sergilenmesi/sunumu ve gelecek nesillere iletilmesi görev ve sorumluluğu öncelikli olarak mirasın ait olduğu Taraf Devlet'e verilmiştir. Beşinci maddesinde ise, kültürel ve doğal mirasın sürdürülebilir korunmasının sağlanabilmesi adına toplum yaşamında bir işlev verilerek planlamaya dayalı bir koruma politikasının benimsenmesi gerektiği belirtilmiş, Sözleşme'ye taraf devletler, bu kapsamda gerekli mevzuat düzenlemelerini yapmak ve her türlü bilimsel, teknik, idari ve ekonomik önlemleri almakla yükümlü kılınmıştır.

Dünya Miras Sözleşmesi'ne ülkemizin katılması 14.04.1982 tarih ve 2658 sayılı Kanunla uygun bulunmuş olup, Sözleşme 23.05.1982 tarih ve 8/4788 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla onaylanarak, 14.02.1983 tarih ve 17959 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmıştır.

Tüm bu gelişmeler ile birlikte, ICOMOS Avustralya Milli Komitesi tarafından 1979 senesinde onaylanan Burra Tüzüğü ile korunacak alanın kültürel özelliklerinin yok edilmemesi ve güvenliğinin temin edilmesi, her türlü bakım, onarım ve restorasyon çalışmalarının alanın geleceğini göz önünde bulundurmak suretiyle gerçekleştirilmesi gerektiğinin altı çizilmiştir. Söz konusu tüzük ile “bir alanın korunması, açıklanması ve yönetiminin, alanla özel ilişkisi ve anlamı olan veya alanda sosyal, manevi veya diğer kültürel sorumlulukları bulunan kişilerin katılımı ile sağlanması gerektiği” belirtilmiştir. Korumaya ilişkin süreç Burra Tüzüğü'nde, alanın önemini anlama, alana yönelik politika geliştirme ve yönetim olmak üzere üç temel başlık altında ele alınmaktadır (Madran ve Bozkurt, 2008: 220, 221).

UNESCO Dünya Miras Sözleşmesi Uygulama Rehberi'nin 1988 tarihli revizyonunda, doğal varlıklar için yasal olarak yeterli koruma ve yönetim mekanizması için kamu erişimini sağlayacak düzenlemelerin gerekliliği vurgulanmıştır (Gültekin, 2012: 236). Anılan rehberin 2005 tarihli revizyonu ile de üstün evrensel değere sahip varlıkların yönetim sistemlerine yönelik daha kapsamlı hükümler eklenmiş, kültürel varlıklar için de yönetim planı hazırlanması gerektiği belirtilmiştir. Söz konusu rehberin “Yönetim Sistemleri” başlıklı 108. Maddesinde “Dünya Miras Listesi'ne aday gösterilen her bir varlığın, istisnai evrensel değerinin tercihen paydaşların katılımının sağlandığı bir yolla ne şekilde muhafaza edilip korunacağını açıkça belirtildiği uygun bir yönetim planı veya belgelenmiş bir yönetim sisteminin bulunması gerektiği” hükmü yer almaktadır.

Ülkemizin koruma mevzuatında alan yönetimi ve yönetim planlarına ilişkin düzenlemeler, UNESCO'nun Dünya Miras Listesi'nde kayıtlı ya da aday alanlar için alan yönetim planının olması şartı üzerine yapılmıştır.

Planlama, yürütme ve izleme süreçlerini kapsayan yönetim planı ve yönetim alanı kavramları, ülkemiz hukuk sistemi içinde ilk kez 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nda 14. 07. 2004 tarihinde yapılan değişikliklerle “Tanımlar ve Kısaltmalar” başlıklı 3. maddesinin 10. ve 11. paragraflarında tanımlanarak aşağıdaki biçimde yer almıştır.

“Yönetim Alanı”; Sit alanları, ören yerleri ve etkileşim sahalarının doğal bütünlüğü içerisinde etkin bir şekilde korunması, yaşatılması, değerlendirilmesi, belli bir vizyon ve tema etrafında geliştirilmesi, toplumun kültürel ve eğitsel ihtiyaçlarıyla buluşturulması amacıyla planlama ve koruma konusunda yetkili merkezi ve yerel idareler ile sivil toplum kuruluşları arasında eşgüdümü sağlamak amacıyla oluşturulan ve sınırları ilgili idarelerin görüşleri alınarak Bakanlıkça belirlenen yerlerdir.

“Yönetim Planı”; yönetim alanının korunmasını, yaşatılmasını, değerlendirilmesini sağlamak amacıyla işletme projesini, kazı planı ve çevre düzenleme projesi veya koruma amaçlı imar planını dikkate alarak oluşturulan koruma ve gelişim projesinin, yıllık ve 5 yıllık uygulama etaplarını ve bütçesini de gösteren her 5 yılda bir gözden geçirilen plandır.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nda “alan yönetimi” ve “yönetim planı” kavramlarına yönelik getirilen düzenleme doğrultusunda hazırlanan “Alan Yönetimi ile

Anıt Eser Kurulunun Kuruluş ve Görevleri ile Yönetim Alanlarının Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” ise 27.11.2005 Tarih ve 26006 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Yönetmelik, ülkemizdeki alan yönetimi sürecine ilişkin usul ve esaslar ile temel ilkeleri belirlemektedir.

6745 sayılı Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılmasına dair Kanun’un 26. maddesiyle, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu’nun alan yönetimine ilişkin hükümleri içeren Ek-2. maddesinde değişiklik yapılmıştır. Söz konusu değişiklik ile 2863 sayılı Kanun’un Ek-2. maddesinde “yönetim alanları ile bunların bağlantı noktalarının korunması, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla Bakanlıkça yönetim planı taslağı hazırlanır veya hazırlattırılır. Bakanlık, yönetim planlarının hazırlanmasına ilişkin olarak alanla ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşları ile her türlü işbirliği yapabilir.” hükmü yer almaktadır. Bu doğrultuda, işbu yönetim planı Kültür ve Turizm Bakanlığı – Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanmıştır.

Bununla birlikte, “Anadolu'nun Orta Çağ Dönemi Ahşap Direkli ve Kirişli Camileri Yönetim Planı” aşağıda yer alan yasal mevzuat hükümleri doğrultusunda oluşturulmuştur:

- 2863 Sayılı “Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu”
- 5366 Sayılı “Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanun”
- 5393 Sayılı “Belediye Kanunu”
- 5737 Sayılı “Vakıflar Kanunu”
- “Camilerin Bakım Onarım Temizlik ve Çevre Tanzimi Hakkında Yönetmelik”
- “Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıklarının Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik”
- “Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının Yapı Esasları ve Denetimine Dair Yönetmelik”
- “Taşınmaz Kültür Varlıklarının Onarımına Yardım Sağlanmasına Dair Yönetmelik”
- “Koruma Amaçlı İmar Planları ve Çevre Düzenleme Projelerinin Hazırlanması, Gösterimi, Uygulaması, Denetimi ve Müelliflerine İlişkin Usul ve Esaslara Ait Yönetmelik”
- “Alan Yönetimi İle Anıt Eser Kurulunun Kuruluş ve Görevleri İle Yönetim Alanlarının Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik”

1.2. Yönetim Planının Gerekçesi

Mimari malzeme olarak genellikle kesme taşın kullanıldığı Anadolu-Türk mimarisinde, ahşap tavanlı olan ve bu tavanın ahşap desteklerle taşındığı camiler, özel bir yapı grubunu oluşturmaktadır. 13. ve 14. yüzyılda özellikle Anadolu’nun iç ve batı bölgelerinde inşa edilen bu yapılardaki ahşap kullanımı, Türklerin Orta Asya ve Horasan Bölgesi’ndeki mimari üslubunu hatırlatmaktadır. Yapı içlerindeki ahşap yüzeylerin “kalem işi” adı verilen süslemelerle bezeli olduğu bu camiler, dıştan sade görünümüne karşın renkli bir iç mekâna sahiptir.

Yukarıda açıklanan özellikleri nedeniyle 2018 yılında UNESCO Dünya Miras Geçici Listesi'ne dâhil edilen, 13. yüzyılın sonları ile 14. yüzyılın başları arasında inşa edilmiş, Türkiye'nin beş farklı ilinde bulunan beş tarihi cami bulunmaktadır. Söz konusu camiler:

- Afyonkarahisar-Merkez, Ulu Camisi (1272-77)
- Eskişehir- Sivrihisar, Ulu Camisi (1274-75)
- Ankara-Altındağ, Ahi Şerefeddin (Arslanhane) Camisi (1289-90)
- Konya-Beyşehir, Eşrefoğlu Camisi (1296-99)
- Kastamonu- Kasaba Köyü Mahmut Bey Camisi (1366-7)

İslam mimarisinin gelişmesinde önemli bir yere sahip olan; düz bir ahşap tavanın mukarnaslı veya devşirme sütun başlıklarına sahip ahşap direklerle taşındığı, benzersiz bir ahşap taşıyıcı sistemle inşa edilen ve olağanüstü marangozluk becerileri ve sanatsal çalışmalar sergileyen beş cami, belirli bir yapı tipinin seçkin örneklerini temsil etmektedir.

2018 yılında UNESCO Dünya Miras Geçici Listesi'ne kaydedilen “Anadolu'daki Ahşap Tavanlı ve Destekli Camiler”, kapıları, minberleri, sütunları, sütun başlıkları, tavan kirişleri ve konsolları dile birlikte mimari donatısında görülen ahşap oymacılığı ve işçiliğin ustaca kullanımları bakımından da oldukça önemlidir.

“Anadolu'nun Orta Çağ Döneminde Ahşap Direkli ve Kirişli Camileri Yönetim Planı” kapsamında yer alan beş adet cami 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu hükümleri uyarınca “korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı” olarak tescil edilerek koruma altına alınmıştır. Ayrıca, söz konusu yapılar ile tampon bölgelerinin yer aldığı yönetim alanı sınırları ise Kentsel Sit Alanı içerisinde kalmaktadır.

Yönetim Planı kapsamında yer alan camilerin;

- sahip oldukları üstün evrensel değerinin yakın çevresi ile birlikte katılımcı ve ortak bir yaklaşımla bütüncül ve sürdürülebilir şekilde korunması ve yönetilmesinin sağlanması,
- ilgili tüm paydaşlar arasında ortak hareket etme ve uygulama mekanizmalarının geliştirilmesine imkân sağlanması,

amacıyla bir yönetim planına ihtiyaç duyulmaktadır.

Dolayısıyla, “Anadolu'nun Orta Çağ Dönemi Ahşap Direkli ve Kirişli Camileri Yönetim Planı”;

- Etkin bir koruma ile plan kapsamında yer alan camilerin istisnai evrensel değerinin korunması,
- Alanın önem ve değerlerinin anlaşılması ve yönetilmesine yönelik ortak bir anlayışın geliştirilmesi ve teşvik edilmesi,
- Toplumun algısının ve duyarlılığının artırılması ve teşvik edilmesi,
- Koruma ve yönetim konusunda uzun vadeli personel ve finansman kaynaklarının planlamasında

önemli bir araç olacaktır.

1.3. Yönetim Planının Amacı ve Kapsamı

Sitlerin veya anıt eserlerin yakın çevresini de kapsayan bir alana ilişkin yönetim planı oluşturulması, UNESCO Dünya Mirası adayı tüm kültür varlıklarının adaylık başvurusunda aranan ölçütlerin başında gelmektedir. Ayrıca, ulusal koruma mevzuatımızın temelini oluşturan 5226 sayılı Kanun ile değişik 2863 Sayılı “Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu” nun Ek-2. maddesinde “korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının çevresi ile bütünleşerek varlığını sürdürmesi, altyapı ve servis olanaklarına kavuşturularak alanın değerinin yükseltilmesi hususlarını içerecek şekilde alan yönetiminin sağlanması, buna yönelik ilgili kurum ve kişiler arasında işbirliği sağlanarak koruma-kullanma ve yerel toplumun ilgisi arasında denge oluşturulması, alanın özelliklerinin korunması, geliştirilmesi ve değerlendirilmesi ve bunlara ilişkin ilkelerin belirlenmesi amacıyla yönetim planlarının hazırlanması” gerekli kılınmıştır.

Yönetim Planı, planlamaya dair süreç içinde, yönetime ilişkin yaklaşımın belgelendiği ve alan ile ilgili oluşturulan kararların esas alındığı, kılavuz niteliğinde bir dokümandır.

“Anadolu'nun Ortaçağ Dönemi Ahşap Direkli ve Kirişli Camileri Yönetim Planı” nın temel amacı alanın sahip olduğu üstün evrensel değerinin yakın çevresi ile birlikte katılımcı ve ortak bir yaklaşımla bütüncül ve sürdürülebilir şekilde korunması ve yönetilmesinin sağlanmasıdır. Bu amaç doğrultusunda alanla ilgili tüm paydaşlar arasında ortak hareket etme ve uygulama mekanizmalarının geliştirilmesine imkan sağlanabilecektir.

Öte yandan, yönetim planları, kültürel mirasın araştırma, koruma, restorasyon, turizm, ekonomik kalkınma ve bölge halkının ihtiyaç ve öncelikleri arasında bir denge kurarak alanın kültürel sürdürülebilirliğini sağlamayı hedefleyen pratik ve uygulamaya yönelik bir araç olarak nitelendirilmektedir. Bir yandan alanın önem ve değerlerinin korunmasını ve sürdürülebilirliğini sağlamak, diğer yandan ise kullanıcı ve ziyaretçilerin alanın önem ve değerlerini en iyi şekilde benimsemelerine böylece alan dair koruma bilincinin artırılmasına aracı olmak yönetim planlarının en temel amaçlarını oluşturmaktadır.

Dolayısı ile; alanın ve çevresinin sahip olduğu değerler ile öneminin belirlenmesi, bu değerler ve öneminin toplumun tüm kesimleri tarafından bütüncül olarak anlaşılmasını sağlamak, alanın ulusal ve uluslararası kamuoyunda tanınırlığını artırmak, alanın özgünlüğünü koruyarak sosyo-ekonomik kalkınmasını sağlamak yönetim planının ana hedefleri arasında yer almaktadır.

“Anadolu'nun Orta Çağ Dönemi Ahşap Direkli ve Kirişli Camileri Yönetim Planı” ile cami ve yakın çevresinin tüm değerlerinin korunması, yaşatılması, değerlendirilmesi ve gelecek kuşaklara aktarılması için sorumluluğu ve ilgisi bulunan tüm paydaşlar arasında eşgüdümün sağlanması hedeflenmiş ve bu doğrultuda, planın hazırlık sürecinde eylem odaklı bir yaklaşımdan ziyade süreç odaklı bir yaklaşımın benimsenmesine çalışılmıştır.

1.4. Yönetim Planı'nın Hazırlanma Süreci

“Anadolu'nun Orta Çağ Dönemi Ahşap Direkli ve Kirişli Camileri Yönetim Planı”, yönetim planları için yapılmış olan hukuki düzenlemelerle uyumlu olarak, 14/07/2004 tarih ve 5226 Sayılı Kanun ile değişik 23/07/1983 tarihli, 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ve 27/11/2005 tarih ve 26006 sayılı, Alan Yönetimi ile Anıt Eser Kurulunun Kuruluş

ve Görevleri ile Yönetim Alanlarının Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik çerçevesinde geliştirilmiştir.

Bu plan kültürel mirasın korunmasıyla alakalı uluslararası kabul görmüş standartlarla ve prensiplerle, özellikle aşağıda sıralanmış olanlarla uyumlu olarak hazırlanmıştır:

- Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşme (UNESCO 1972)
- Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşme Uygulama Rehberi (UNESCO 2005, 2012 ve 2013, 2015)
- Dünya Miras Alanları için Yönetim Rehberi (ICCROM)
- ICOMOS Anıtların ve Kültürel Alanların Restorasyonu ile ilgili Anlaşma (Venedik Tüzüğü 1964)
- ICOMOS Anıtların, Alanların ve Topulukların Korunması için Eğitim ve Öğretim ile ilgili İlkeler (1993)
- Nara Özgünlük Belgesi (ICOMOS, 1999)
- ICOMOS Uluslararası Kültürel Turizm Anlaşması: Kültürel Miras Alanlarında Turizm Yönetimi (1999)
- ICOMOS Kültürel Miras Alanlarının Algılanması ve Sunumu Tüzüğü (2008)
- Koruma İlkeleri: Tarihi Çevrenin Sürdürülebilir Yönetimi için Politikalar ve Rehberlik (English Heritage 2008)
- Avustralya ICOMOS Kültürel Öneme Sahip Yerler için Tüzük (Burra Tüzüğü, 2013)

Korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının çevresi ile bütünleşerek varlığını sürdürmesi, altyapı ve servis olanaklarına kavuşturularak alanın değerinin yükseltilmesi hususlarını içerecek şekilde alan yönetiminin sağlanması, buna yönelik ilgili kurum ve kişiler arasında işbirliği sağlanarak koruma-kullanma ve yerel toplumun ilgisi arasında denge oluşturulması, alanın özelliklerinin korunması, geliştirilmesi ve değerlendirilmesi ve bunlara ilişkin ilkelerin belirlenmesi amacıyla alan yönetim planlarının hazırlanması 5226 sayılı Kanun ile değişik 2863 Sayılı Kanun'un Ek-2. maddesi ile tanımlanmaktadır. Anılan Kanun doğrultusunda, "Alan Yönetimi ile Anıt Eser Kurulunun Kuruluş ve Görevleri ile Yönetim Alanlarının Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" 27.11.2005 tarih ve 26006 sayılı Resmî Gazete 'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun Ek-2. maddesi uyarınca yönetim alanları ile bunların bağlantı noktalarının korunması, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla Kültür ve Turizm Bakanlığınca yönetim planı taslağı hazırlanmakta veya hazırlanmaktadır.

"Anadolu'nun Orta Çağ Dönemi Ahşap Direkli ve Kirişli Camileri Yönetim Planı" nın hazırlanması amacıyla; Alan Yönetimi ile Anıt Eser Kurulunun Kuruluş ve Görevleri ile Yönetim Alanlarının Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 10. maddesi uyarınca Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü uzmanlarından bir planlama ekibi oluşturulmuştur.

Yönetim planının hedefi, kültür varlıklarının ve alanın sahip olduğu üstün evrensel değerini şimdiki ve gelecek nesiller için özgünlüğünün ve bütünlüğünün korunması ve geliştirilmesi, bunu sağlamak amacı ile kısa-orta-uzun vadeli eylemler gerçekleştirilmesidir. Dolayısıyla, yukarıda belirtilen planlama ekibinin öncelikli hedefi; şeffaf, tüm paydaşlarla katılımcı, alanın

önceliklerini, sorunlarını, tehdit ve fırsatlarını belirleyip, alanın geleceğine ilişkin belirlenen bir vizyon doğrultusunda sorunları çözücü, tehditleri önleyici hedefler koyarak bu hedeflere ulaşmak için temel stratejiler ve eylem planları belirlemek olmuştur.

Bu doğrultuda, etkin bir yönetim planı için;

- Yasal ve kurumsal çerçevenin bütün olarak değerlendirilmesi,
- Uygulamaya yönelik faaliyet alanlarının belirlenmesi,
- Paydaşların görev ve sorumluluklarının tespit edilmesi,
- Planlanacak projelere bilgi altyapısının sağlanması,
- Gerekli finansal kaynakların belirlenmesi ve temin edilmesi,
- Alanın en iyi şekilde korunması için sürdürülebilir bir sistemin oluşturulması gerekmektedir.

Etkin bir yönetim planı için yukarıda bahsedilen koşulları gerçekleştirmek üzere kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum örgütleri, meslek odaları, hak sahipleri ve bölgenin kullanıcıları arasında, ortaklaşa yürütülmesi gereken çalışmalarda eşgüdümü sağlamak konusunda yönetim planları önemli araçlar arasında yer almaktadır.

“Anadolu'nun Orta Çağ Dönemi Ahşap Direkli ve Kirişli Camileri Yönetim Planı” hazırlanma biçimindeki temel yaklaşımda da katılımcı bir yöntem tercih edilmiştir. Söz konusu Yönetim Planı üç aşamalı bir yöntem ile oluşturulmuştur.

İlk olarak literatür araştırması ve alana dair harita, veri, bilgi ve belgeler toplanmıştır. Analitik araştırmayı oluşturan bu süreçte elde edilen veriler, literatür araştırmasının ışığında incelenmiştir. Daha sonra, alanda yapılan incelemeler ile alanın mevcut durumu değerlendirilmiştir. Üçüncü olarak ise, planlama sürecine katılımın sağlanması açısından odak grup toplantıları düzenlenerek Yönetim Planı'nın vizyon, hedef ve eylemleri belirlenmiştir.

"Alan Yönetimi ile Anıt Eser Kurulunun Kuruluş ve Görevleri ile Yönetim Alanlarının Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" in 14. maddesi gereğince, alanla ilgili daha önceden çalışmalarda bulunmuş, alanı yeterince tanıyan, alan hakkında belirli bir vizyon geliştirebilen, kültürel ve doğal miras yönetimi ile ilgili yeni yaklaşımlar hakkında bilgi sahibi, yönetim politikaları ve uygulamaları hakkında deneyimli, üniversitelerin mimarlık, şehir ve bölge planlama, arkeoloji, sanat tarihi, kamu yönetimi, işletme ve ekonomi bölümü mezunlarından bir kişinin Alan Başkanı olarak atanması gerekmektedir.

Ayrıca; anılan Yönetmelik'in 15. maddesinde "Danışma kurulu, alanda mülkiyet hakkı bulunanlar, meslek odaları temsilcileri, sivil toplum örgütleri temsilcileri, üniversitelerin ilgili bölüm temsilcileri, alan başkanı ve yetkili idarece tespit edilecek en az beş üyeden oluşur.", 16. maddesinde ise "Eşgüdüm ve denetleme kurulu, alan başkanı, danışma kurulunca kendi içinden seçilecek iki üye ile yönetim planı taslağı kapsamında hizmetine ihtiyaç duyulan idarelerin birer temsilci olmak üzere en az beş kişiden oluşur." hükümleri yer almaktadır.

Yasal mevzuata göre, yönetim planı Danışma Kurulu tarafından değerlendirilmekte, plan kapsamında gerekli hizmetleri sağlayan her kurumdan bir temsilcinin yer aldığı Eşgüdüm ve Denetleme Kurulu tarafından onaylanmaktadır.

Süreç (yönetim planının hazırlanması, değerlendirilmesi, onaylanması, uygulanması, izlenmesi ve güncellenmesi), Alan Başkanı ile iş birliği içerisinde yürütülmektedir. Alan Başkanı, ayrıca yıllık çalışma takvimi ve denetim raporlarının hazırlanmasından sorumludur.

“Alan Başkanı”, “Danışma Kurulu” ve “Eşgüdüm ve Denetleme Kurulu”ndan oluşan yönetim yapısı Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından oluşturulmaktadır.

Yukarıda belirtilen hususlara dayanarak, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, Dünya Miras Alanları Şube Müdürü – Şehir Plancısı Kıvılcım Neşe AKDOĞAN, 02.08.2021 tarih ve E-71480061-181.02-1576557 sayılı Bakan Oluru ile “Anadolu'nun Ortaçağ Dönemi Ahşap Direkli ve Kirişli Camileri Alan Başkanı” olarak görevlendirilmiştir.

Eşrefoğlu Camisi Yönetim Planı için oluşturulan Danışma Kurulu ile Eşgüdüm ve Denetleme Kurulu ise 24.11.2021 tarih ve 1937576 sayılı Makam Oluru ile belirlenmiştir. Danışma Kurulu ile Eşgüdüm ve Denetleme Kurulu üyeleri aşağıda yer almaktadır:

Danışma Kurulu

Dr. Yaşar ERDEMİR
Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü

Doç. Dr. Gülşen DİŞLİ
Necmettin Erbakan Üniversitesi Güzel Sanatlar ve Mimarlık Fakültesi

İçerişehir Mahallesi Muhtarlığı

TMMOB Mimarlar Odası Konya Şubesi

TMMOB Şehir Plancıları Odası Konya Şubesi

Türkiye Seyahat Acentaları Birliği Konya Bölge Temsil Kurulu

Ankara Turist Rehberleri Odası

Eşgüdüm ve Denetleme Kurulu

Konya Valiliği - İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

Konya Valiliği - İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Beyşehir Kaymakamlığı - İlçe Müftülüğü

Beyşehir Kaymakamlığı - İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü

Konya Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğü

Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü

Konya Müze Müdürlüğü

Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı

Beyşehir Belediye Başkanlığı

Mevlana Kalkınma Ajansı

1.4.1. Yönetim Alanı Sınırının Tespiti

Ulusal mevzuat uyarınca yönetim planı hazırlanma sürecinin ilk aşaması alana ilişkin yönetim alanı sınırının tespit edilmesidir.

İlgili Kanun ve yönetmeliğin “Tanımlar” başlığı altında "Yönetim alanı"; sit alanları, ören yerleri ve etkileşim sahalarının doğal bütünlüğü içerisinde etkin bir şekilde korunması, yaşatılması, değerlendirilmesi, belli bir vizyon ve tema etrafında geliştirilmesi, toplumun kültürel ve eğitsel ihtiyaçlarıyla buluşturulması amacıyla, plânlama ve koruma konusunda yetkili merkezî ve yerel idareler ile sivil toplum kuruluşları arasında eşgüdümü sağlamak için oluşturulan ve sınırları ilgili idarelerin görüşleri alınarak Bakanlıkça belirlenen yerler olarak tanımlanmaktadır.

Bu kapsamda; ilgili mevzuat uyarınca yönetim alanı sınırının, Bakanlığımız Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü uzmanlarınca, ilgili kurum ve kuruluşların, meslek odalarının, üniversitelerin, sivil toplum örgütlerinin ve alanda mülkiyet hakkı bulunanların önerileri çerçevesinde belirlenmesi amacıyla 10.03.2021 tarihinde yerinde inceleme çalışması ve 11.03.2021 tarihinde ise koordinasyon toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Arazide gerçekleştirilen çalışmalar ve koordinasyon toplantısında paydaşlarca dile getirilen görüş ve öneriler doğrultusunda Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 12.06.2012 tarih ve 1006 sayılı kararı ile uygun görülen ve aynı Kurul'un 22.02.2019 tarih ve 5942 sayılı kararı ile revizyonu uygun bulunan "İçerişehir Kentsel Sit ve 3. Derece Arkeolojik Sit alanı Koruma Amaçlı İmar Planı" sınırının, Beyşehir Eşrefoğlu Camisi öneri yönetim alanı sınırı olarak belirlenmesi 06.05.2021 tarih ve 1376421 sayılı Makam Onayı ile uygun bulunmuştur.

Böylece Eşrefoğlu Camisi, İsmail Ağa Medresesi, Bedesten ve Hamam merkeze alınmak suretiyle, koruma statüsü tanımlanmış ve yapılanma koşulları ilgili koruma planı ile belirlenmiş olan alanın, aynı vizyon ve tema çerçevesinde geliştirilmesine yönelik yönetim planının hazırlanması amaçlanmıştır.

1.4.2. Paydaş Analizi

Herhangi bir yönetim planı için ilgili paydaşların belirlenmesi ve bu paydaşların yönetim ve koruma süreçlerine dahil edilmesi büyük önem taşımaktadır.

Eşrefoğlu Camisi Yönetim Planının katılımcı bir yaklaşımla etkin bir şekilde hazırlanabilmesi ve uygulanabilmesi, alanın üstün evrensel değerinin yakın çevresi ile birlikte bütüncül ve sürdürülebilir şekilde korunması ve yönetilmesinin sağlanması amacıyla alanla ilgili belirlenen yönetim planı paydaşları aşağıda listelenmiştir.

Yönetim planı sürecinde karar verici yetkiye sahip paydaşlar

Ulusal Paydaşlar:

- Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü
- Kültür ve Turizm Bakanlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü
- Diyanet İşleri Başkanlığı

Bölgesel Paydaşlar:

- Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü
- Konya Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğü
- Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA)

İl Paydaşları:

- Konya Valiliği
(İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü)
(İl Milli Eğitim Müdürlüğü)
- Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı
- Konya Müze Müdürlüğü

Yerel Paydaşlar:

- Beyşehir Belediye Başkanlığı
- Beyşehir İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
- Beyşehir İlçe Müftülüğü
- Eşrefoğlu Camisi İmamı
- İçerişehir Mahallesi Muhtarı

Üniversiteler:

- Necmettin Erbakan Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Mimarlık Bölümü, Restorasyon Ana Bilim Dalı
- Konya Selçuk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü,

Sivil Toplum Örgütleri /Dernekler:

- TMMOB Mimarlar Odası Konya Şubesi
- TMMOB Şehir Plancıları Odası Konya Şubesi
- ANRO Ankara Turist Rehberleri Odası
- TURSAB Konya Bölge Temsil Kurulu

1.4.3. Odak Grubu Toplantıları

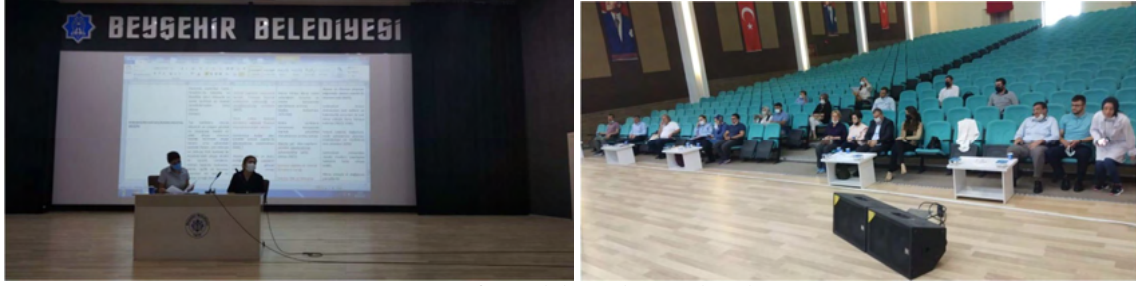
Yönetim alanının sorunları ve olanaklarının tespit edilmesi, fırsatlar ile tehditlerinin de her yönüyle belirlenmesi amacıyla Eşrefoğlu Camisi odak olmak üzere yakın çevresine yönelik güçlü yönler, zayıf yönler, fırsatlar ve tehditlere ilişkin, ilgili paydaşların katılımı ile 05.07.2021 tarihinde odak grubu toplantıları ile genel değerlendirme toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Alanın SWOT Analizi kapsamında gerçekleştirilen odak grubu toplantılarında alana ilişkin;

- Korum/Kentsel Gelişim

- Araştırma
- Altyapı/Erişim
- Sunum/Tanıtım/Turizm
- Yerel Farkındalık/Katılım
- Eğitim/Kapasite Geliştirme

başlıkları altında güçlü yönler, zayıf yönler, fırsatlar ve tehditler belirlenmiştir.

Fotoğraf.1. Odak Grubu Toplantıları

1.4.4. Anket Çalışması

Yönetim Planı çalışmaları kapsamında Eşrefoğlu Camisi ve çevresinde yer alan ve alan ile doğrudan ilişki içinde bulunan ticari ve konut yerleşimlerde yaşayan hane halkı ile işyerlerine uygulanmak üzere Bakanlık uzmanlarınca anket hazırlanmıştır. Söz konusu anket çalışması, ““Anadolu'nun Orta Çağ Dönemi Ahşap Direkli ve Kirişli Camileri” nin UNESCO Dünya Miras Listesi adaylığı çalışması kapsamında yürütülen Eşrefoğlu Camisi Yönetim Planı hazırlık sürecinde yerel halkın ve ticari işletmelerin sosyo-ekonomik durumunun, niteliğinin, alanın sahip olduğu değerlere ilişkin farkındalıklarının, alanda gözlemledikleri fiziksel ve çevresel problemlerin ve koruma/yönetim çalışmalarına katılım isteklerinin tespit edilmesi amacıyla uygulanmıştır.

Fotoğraf 2. Anket Çalışması

2. ALANIN TANIMLANMASI

2.1. Eşrefoğlu Camisi ve Yakın Çevresinin Genel Özellikleri

2.1.1. Konum ve Coğrafi Yapı

Konya iline bağlı ilçelerinden biri olan Beyşehir ilçesi, doğusunda Meram, kuzeyinde Doğanhisar, Hüyük ve Ilgın ilçeleri, kuzeydoğusunda Derbent, kuzeybatısında Isparta ilinin Şarkikaraağaç ve Eğirdir ilçeleri, batısında Isparta ili Yenişarbademli ilçesi, güneydoğusunda Seydişehir, güneybatısında Isparta ili Sütçüler ilçesi ve güneyinde Derebucak ilçeleri ile komşudur.

İlçe merkezinin, Konya il merkezine uzaklığı yaklaşık 90 km dir. Beyşehir gölünün kıyısında konumlanan Eşrefoğlu Camisi ve Türbesi İçerişehir Mahallesi, 178 Ada, 1 Parselde yer almaktadır. Eşrefoğlu Camisi Yönetim Alanı, Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 12.06.2012 tarih ve 1006 sayılı kararı ile uygun görülen ve aynı Kurul'un 22.02.2019 tarih ve 5942 sayılı kararı ile revizyonu uygun bulunan "İçerişehir Kentsel Sit ve 3. Derece Arkeolojik Sit alanı Koruma Amaçlı İmar Planı" sınırını kapsamaktadır.

2.1.2. Ulaşım

Beyşehir ilçe merkezinin Konya il merkezine uzaklığı 90 kilometre iken, Antalya il merkezine uzaklık, Seydişehir ilçe merkezi üzerinden yaklaşık 208 kilometre, Ankara il merkezine uzaklık ise yaklaşık 353 kilometre civarındadır.

Konya ili, karayolu ulaşımı açısından Anadolu'nun önemli geçiş alanlarından biri olup önemli bir kesişme noktası niteliğindedir. Batı Anadolu'dan Çukurova ve Güneydoğu Anadolu'ya erişim için kullanılan aks, Akşehir-Konya-Ereğli aksından il sınırları içinden geçerken, Kuzey ve Doğu Anadolu'dan Isparta yönüne erişim için kullanılan karayolu Konya-Beyşehir aksından geçmektedir. Ayrıca; Konya ili, yüksek hızlı tren ağının önemli bileşenlerindedir.

Eşrefoğlu Camisi ve Türbesi, Beyşehir İlçesi, İçerişehir Mahallesi, 178 Ada, 1 Parselde yer almaktadır. Alana erişim yönetim alanının güney doğusundan Yılmaz Muslu Caddesi üzerinden sağlanmaktadır. Alana yönlendirme tabelaları ise Beyşehir ilçe girişinden itibaren belli aralıklarda yol güzergâhlarında bulunmaktadır.

2.1.3. Yönetim Alanı Sınırları

Beyşehir Eşrefoğlu Süleyman Bey Külliyesi, Konya ili, Beyşehir ilçesi, İçerişehir Mahallesi sınırları içerisinde yer almaktadır. İlçe, Milli Park olarak belirlenen Türkiye'nin en büyük tatlı su gölü olan Beyşehir Gölü'nün kıyısında konumlanmıştır.

Eşrefoğlu Külliyesi, Beyşehir'in kuruluşunda ve gelişmesinde çok önemli bir işleve sahip olup Beyşehir de bu külliye etrafında gelişmiştir. Eşrefoğlu Camisi, sur içindeki kapı kalıntısının yaklaşık yüz yetmiş beş metre güneyinde, göl kıyısından ise iki yüz metre kadar içeridedir. Eşrefoğlu Camisi, özgün özelliklerini koruyan geleneksel konut dokusu ve sokakları ile medrese, bedesten ve hamam gibi anıtsal diğer yapıları da içeren Beyşehir'in eski kent dokusu içinde konumlanmaktadır.

Cami ve tampon bölgesi, Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 03.06.1988 tarih ve 186 sayılı kararı ile belirlenen Kentsel Sit Alanı ve Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 15.12.2017 tarih ve 4970 sayılı kararı ile tescil edilen İçerişehir Kentsel ve III. Derece Arkeolojik Sit alanı içerisinde kalmaktadır.

İçerişehir Mahallesi, 178 Ada, 1 Parselde bulunan Eşrefoğlu Camisi ve Türbesi, Bedesten, Hamamı, İsmail Ağa Medresesi ve Türbesi, Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulunun 12.07.1980 tarih ve A-2280 sayılı kararı ile kültür varlığı olarak tescil edilmiş olup Konya Kültür Varlıklarını Koruma Kurulunun 15.04.2005 tarih ve 267 sayılı kararı ile de tescilinin devamına karar verilerek I. grup yapılara dahil edilmiştir.

Eşrefoğlu Camisi Yönetim Planının hazırlanması çalışmaları kapsamında öncelikli olarak yönetim alanı sınırı belirlenmiştir.

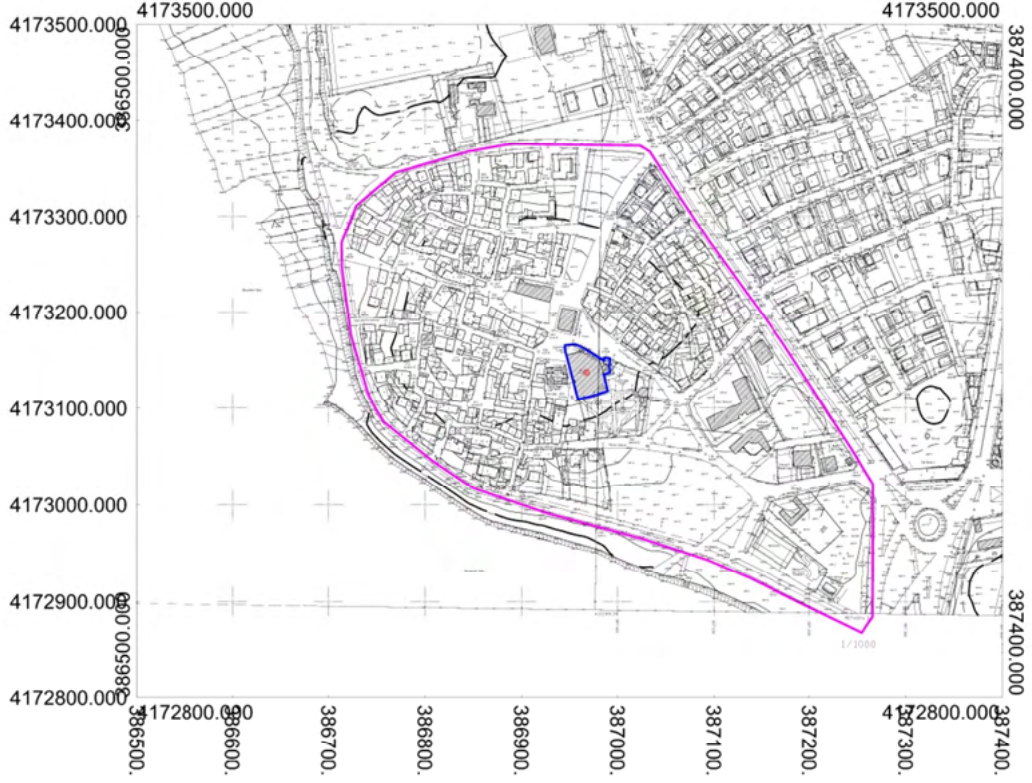
2863 Sayılı Koruma Kanununun Ek 2 Maddesi ile Alan Yönetimi ile Anıt Eser Kurulunun Kuruluş ve Görevleri ile Yönetim Alanlarının Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Tanımlar" başlığı altında "Yönetim alanı"; sit alanları, ören yerleri ve etkileşim sahalarının doğal bütünlüğü içerisinde etkin bir şekilde korunması, yaşatılması, değerlendirilmesi, belli bir vizyon ve tema etrafında geliştirilmesi, toplumun kültürel ve eğitsel ihtiyaçlarıyla buluşturulması amacıyla, plânlama ve koruma konusunda yetkili merkezî ve yerel idareler ile sivil toplum kuruluşları arasında eşgüdümü sağlamak için oluşturulan ve sınırları ilgili idarelerin görüşleri alınarak Bakanlıkça belirlenen yerler olarak tanımlanmaktadır.

Bu kapsamda; ilgili mevzuat uyarınca yönetim alanı sınırının, Bakanlığımız Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü uzmanlarınca, ilgili kurum ve kuruluşların, meslek odalarının, üniversitelerin, sivil toplum örgütlerinin ve alanda mülkiyet hakkı bulunanların önerileri çerçevesinde belirlenmesi amacıyla 10.03.2021 tarihinde yerinde inceleme çalışması ve 11.03.2021 tarihinde ise koordinasyon toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Arazide gerçekleştirilen çalışmalar ve koordinasyon toplantısında paydaşlarca dile getirilen görüş ve öneriler doğrultusunda Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 12.06.2012 tarih ve 1006 sayılı kararı ile uygun görülen ve aynı Kurul'un 22.02.2019 tarih ve 5942 sayılı kararı ile revizyonu uygun bulunan "İçerişehir Kentsel Sit ve 3. Derece Arkeolojik Sit alanı Koruma Amaçlı İmar Planı" sınırının, Beyşehir Eşrefoğlu Camisi öneri yönetim alanı sınırı olarak belirlenmesi 06.05.2021 tarih ve 1376421 sayılı Makam Onayı ile uygun bulunmuştur.

Böylece Eşrefoğlu Camisi, İsmail Ağa Medresesi, Bedesten ve Hamam merkeze alınmak suretiyle, koruma statüsü tanımlanmış ve yapılanma koşulları ilgili koruma planı ile belirlenmiş olan alanın, aynı vizyon ve tema çerçevesinde geliştirilmesine yönelik yönetim planının hazırlanması amaçlanmıştır.

EŞREFOĞLU CAMİİ

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ANADOLU'NUN ORTAÇAĞ DÖNEMİ AHŞAP DİREKLİ VE KİRİŞLİ CAMİLERİ
EŞREFOĞLU CAMİİ, BEYŞEHİR / KONYA

GÖSTERİM SINIRLAR

- Dünya Miras Alanı (0.17 ha.)
- Dünya Miras Alanına İlişkin Tampon Bölge Sınırı / Yönetim Alanı Sınırı (16,95 ha.)
- ⊕ Dünya Miras Alanı Temel Koordinat Noktası

15.09.2021

@T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

Beyşehir (Konya) M27-d-10-a-3-a ve M27-d-10-a-3-b numaralı halihazır haritalar

Ölçek: 1/6.000

Harita Projeksiyonu: UTM 3°, ITRF 96, 33

0 100 200 300 M

Harita 1. Yönetim Alanı Sınırı

2.1.4. Yerel Nüfus Yapısı ve Alana Dair Yerel Halkla Yapılan Anket Çalışmaları ve Sonuçları

Türkiye İstatistik Kurumunun 2020 yılı adrese dayalı yapmış olduğu nüfus sayımı sonuçlarına göre Beyşehir ilçesinin nüfusu 75 bin 532 kişi olarak açıklanmıştır. 2021 yılı itibari ile Eşrefoğlu Cami'nin yer aldığı yönetim alanı ise 527 kişilik nüfus barındırmaktadır.

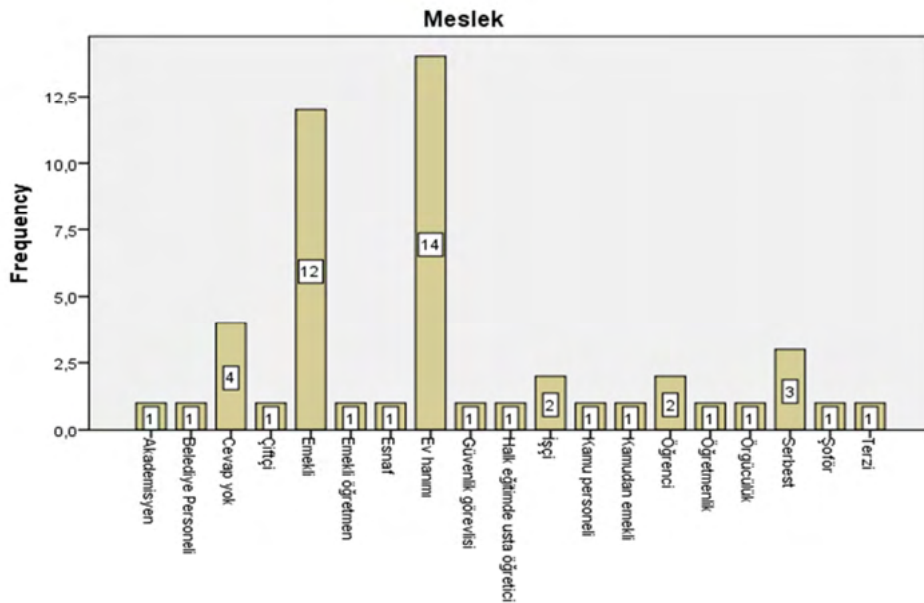
Eşrefoğlu Camisi Yönetim Planı hazırlık sürecinde yerel halk ile ticari işletmelerin sosyo-ekonomik durumunun, niteliğinin, alanın sahip olduğu değerlere ilişkin farkındalıklarının, alanda gözlemledikleri fiziksel ve çevresel problemlerin ve koruma/yönetim çalışmalarına katılım isteklerinin tespit edilmesi amacıyla anket çalışması uygulanmıştır.

Ağırlıklı konut alanlarının yer aldığı yönetim alanı sınırı içerisinde yapılan söz konusu anket çalışması kapsamında hane halkı ve işyeri olmak üzere rastgele örnekleme yöntemi ile toplamda 58 kişi ile görüşme gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmelerin 50'si hane halkı 8'i ise işyeri kapsamındadır.

Anket çalışması kapsamında, alanın yerleşik nüfusunun sosyo-ekonomik durumunun belirlenmesi amacıyla görüşmecilere sorular sorulmuş ve verilen cevaplar neticesinde ortaya çıkan sonuçlar aşağıda açıklanmıştır.

Yönetim alanı içerisinde hane halkı anketi uygulanan görüşmecilerin yaş ortalaması 56,98 olup bunların 23'ü kadın (%46) , 26'sı ise erkek (%52) olup işyeri halkı anketi uygulananların 7'si (%87.50) erkek 1'i (%12.50) kadındır.

Hane halkı anketi uygulanan katılımcılar meslek bazında incelendiğinde görüşmeciler ağırlıklı olarak ev kadını ve emekli kişilerden oluşurken işyeri anketi dağılımında ağırlıklı meslek grubunu esnaflar oluşturmaktadır.

Grafik 1. Meslek dağılımı (Hane halkı)

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Cevap yok	2	25,0	25,0	25,0
Esnaf	3	37,5	37,5	62,5
Mermerci	1	12,5	12,5	75,0
Mobilyacı	1	12,5	12,5	87,5
Serbest	1	12,5	12,5	100,0
Toplam	8	100,0	100,0	

Tablo 1. Meslek dağılımı (İşyeri)

Katılımcıların eğitim durumu incelendiğinde ise hane halkının ağırlıklı olarak ilkokul mezunu %40'ı (20 kişi) olduğu tespit edilmiştir. Bu gruptaki katılımcıların %22'si (11 kişi) lise, %12'si (6 kişi) ortaokul, %8'i (4 kişi) üniversite, %2'si (1 kişi) yüksek lisans mezunu olduğu, %14'ünün (7 kişi) hiç eğitim almamış olduğu, %2'sinin (1 kişi) ise doçent olduğu tespit edilmiştir. İşyeri anketi uygulanan katılımcıların ise ağırlıklı olarak ortaokul, lise, meslek okulu mezunu, geri kalanın ise ilkokul mezunu olduğu tespit edilmiştir.

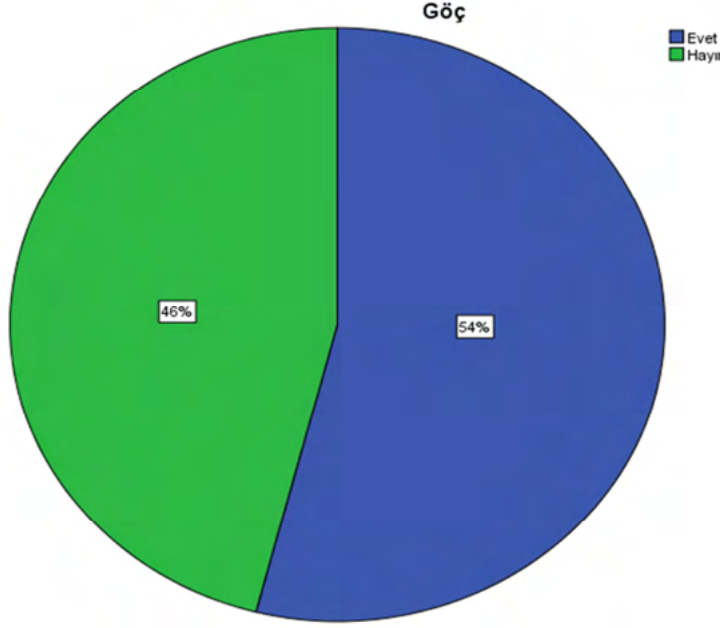
	Sayı	Yüzde
İlkokul	20	40,0
Ortaokul	6	12,0
Lise	11	22,0
Üniversite	4	8,0
Yüksek lisans	1	2,0
Doçent	1	2,0
Yok	7	14,0
Toplam	50	100,0

Tablo 2. Eğitim Durumu (Hane halkı)

	Sayı	Yüzde
İlkokul	1	12,5
Ortaokul	2	25,0
Lise	2	25,0
Meslek Yüksek	2	25,0
Yok	1	12,5
Toplam	8	100,0

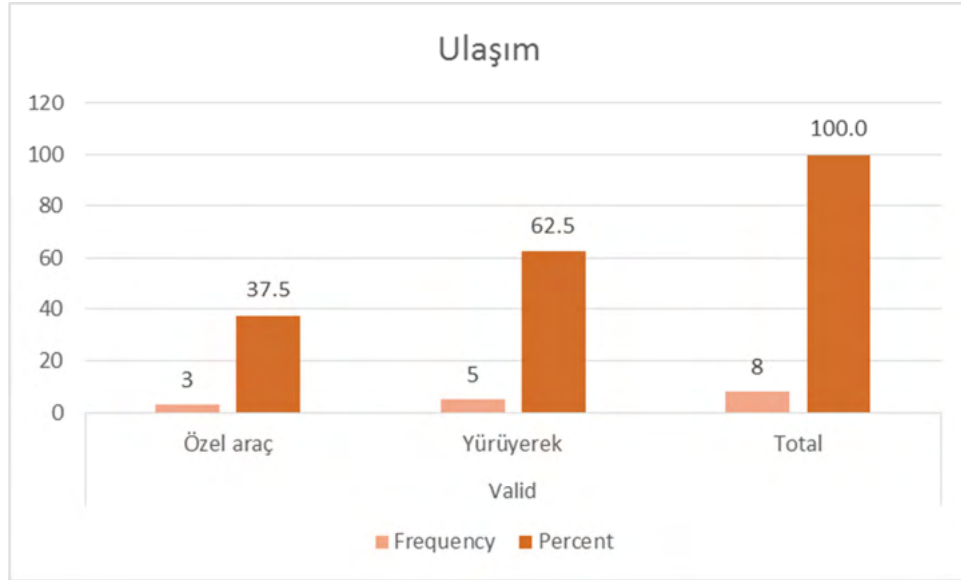
Tablo 3: Eğitim Durumu (İşyeri)

Yönetim alanı içerisindeki görüşülen hane halkının gelir durumunun yaygın olarak 1000 TL ile 2900 TL arasında olduğu tespit edilmiştir. Görüşmecilerin büyük bir bölümü Beyşehir'den başka mahallelere göç olduğunu belirtmiştir. Katılımcılar tarafından eski ve bakımsız evler, yıkık yapılar, konfor koşullarının yetersizliği (evlerde kalorifer ve doğalgaz eksikliği), bölgenin sit alanı olması, evlerin yenilenememesi, iş imkânları gibi nedenlerle şehir merkezlerine, çevre mahallelere ve büyük şehirlere göç olduğu belirtilmiştir.

Grafik 2. Göç

Alandaki işyeri sahiplerinin evlerinin işyerine yakın olması sebebi ile çoğunluğunun yürüyerek iş yerine gidip geldiği tespit edilmiştir.

Grafik 3. Ulaşım

Görüşmecilerin büyük kısmı tarafından ilçelerine özgü üretimin olduğu ifade edilmiştir. Katılımcılara göre; tarhana, bulgur, erişte, reçel, balık, yufka, ekmek, eldiven, örgü, bere, çorap yöreye özgü ürünler arasındadır. Ayrıca; yapılan görüşmeler sırasında katılımcıların çoğu tarafından caminin ilçeye sosyo-ekonomik açıdan katkı sağladığı ifade edilmiş ve bunun sebebinin de alana gelen turistler olduğu belirtilmiştir.

Yönetim alanı içerisinde hane halkının kültürel miras bilincinin değerlendirilmesi amacıyla sorulan sorulara yönelik verilen cevaplar incelendiğinde kültürel miras kavramının katılımcılar için en çok %50,7 oranla verilen "Hepsi" yanıtıyla bir bütün olarak arkeolojik alanlar, dini yapılar, geleneksel/tarihi evler ve el sanatlarını ifade ettiği tespit edilmiştir. Daha

sonra sırayla geleneksel tarihi evler, arkeolojik alanlar, dini yapılar ve el sanatları gelmektedir.

	Cevaplar	
	Sayı	Yüzde
Arkeolojik alanlar	9	12,7%
Dini yapılar	9	12,7%
Geleneksel/ tarihi evler	12	16,9%
El sanatları	5	7,0%
Hepsi	36	50,7%
Toplam	71	100,0%

Tablo 4. Kültürel Miras Kavramı

Kültürel miras için korunmalıdır sorusuna katılımcılar tarafından en çok seçeneklerinin (tarihi açıdan önemli olduğu için, gelecek nesillerin de kültürel miraslarını görme hakkı olduğu için, milli değerlere sahip oldukları için, turistler ziyaret ettiği için, ekonomik kazanç sağladıkları için, estetik değerlere sahip oldukları için) tamamı “Hepsi” seçeneği işaretlemiştir. Bu soruya en az verilen cevapsa “ekonomik kazanç sağladıkları için” ve “estetik değerlere sahip oldukları için” yanıtları olmuştur.

	Cevaplar	
	Sayı	Yüzde
Tarihi açıdan önemli olduğu için	9	13,2%
Gelecek nesillerin de kültürel miraslarını görme hakkı olduğu için	9	13,2%
Milli değerlere sahip oldukları için	6	8,8%
Turistler ziyaret ettiği için	3	4,4%
Ekonomik kazanç sağladıkları için	2	2,9%
Estetik değerlere sahip oldukları için	2	2,9%
Hepsi	37	54,4%
Toplam	68	100,0%

Tablo 5. Kültürel Miras Niçin Korunmalıdır?

Katılımcılara göre kültürel mirasın “herkes” tarafından korunması gerekmektedir. Arkeolojik alanlar, dini yapılar, geleneksel evler, yöresel yemekler, halk oyunları ve halk edebiyatı, el sanatlarının “hepsi”, Eşrefoğlu Camisi çevresinde yaşayanlara göre ilçede korunması gereken kültürel miras olarak tanımlanmıştır. Bunu sırasıyla, dini yapılar ve geleneksel evler yanıtı takip etmektedir.

	Sayı	Yüzde
Arkeolojik alanlar	11	22,4%
Dini yapılar	22	44,9%
Geleneksel evler	20	40,8%
El sanatları	5	10,2%
Yöresel yemekler	5	10,2%
Hepsi	22	44,9%
Toplam	85	173,5%

Tablo 6. Korunması Gereken Kültürel Miras

Yapılan görüşmeler neticesinde; camiyi ibadet amaçlı kullanan katılımcıların çoğunluğu (%38'si hane halkı, % 50'si işyeri) camiyi her gün ziyaret ettiklerini belirtmiştir. Hane halkı anketi uygulananlardan 12 kişi (%24) “yılda birkaç kez”, 11 kişi (%22) “haftada bir”, 4 kişi (%8) “haftada birkaç kez”, 2 kişi (%4) “ayda birkaç kez” ve 2 kişi (%4) de “pandemi nedeniyle kullanmıyor” yanıtını vermişlerdir.

Mahallede yaşama süresi ile camiye bağlılık ve aidiyet duygusu beraber ele alındığında; mahallede 50 yıldan fazla süredir yaşayanların, görüşmeciler içerisinde en kalabalık grubu oluşturduğu tespit edilmiştir. Mahallede 50 yıldan daha az süredir yaşayanlar da dahil olmak üzere görüşmecilerin tamamının camiye bağlılık ve aidiyet duygusu hissettiği tespit edilmiştir.

Eşrefoğlu Camisi çevresinde yaşayanların büyük çoğunluğunun cami hakkında bilgi sahibi oldukları görülmüştür. Bunun sebebi ağırlıklı olarak caminin aynı bölgede olması gösterilirken kitap/ansiklopedi, sosyal medya, internet, müftülük, broşür, radyo, televizyon, gazete, dergi gibi kaynaklar da katılımcılar tarafından belirtilmiştir.

		Camiye bağlılık, aidiyet		Toplam
		Evet	Hayır	
Mahallede yaşama süresi	1 yıldan az	1	0	1
	1-5 yıl arası	3	0	3
	6-10 yıl arası	3	0	3
	11-20 yıl arası	4	1	5
	21-30 yıl arası	3	1	4
	31-40 yıl arası	8	0	8
	41-50 yıl arası	8	0	8
	50 yıldan fazla	16	0	16
Toplam		46	2	48

Tablo 7. Mahallede Yaşama Süresi ve Camiye Bağlılık Durumu

Katılımcıların büyük bir bölümü (34 kişi) cami çevresinin korunduğunu düşünürken, diğerleri (19 kişi) korunmadığını düşünmektedir. Korunmadığını düşünen kişilerin çoğunluğuna korunmama nedeni, “yerel yönetimler konusunda eksiklikler olması” ve “devlet tarafından

ayrılan bütçenin kısıtlı olması” olarak görülmektedir. Bunları; “deprem, yangınlar vb. olaylar sonucu oluşan tahribatlar, yeterli bağış ve sponsorlukların olmaması takip etmiştir.

	Cami Çevresi Korunmuş mu?		Toplam
	Evet	Hayır	
Devlet tarafından ayrılan bütçe kısıtlı olduğu için	0	4	4
Yerel yönetim konusunda eksiklikler olduğu için	0	7	7
Yeterli bağış ve sponsorlukları olmadığı için	0	2	2
Deprem, yangınlar vb. olaylar sonucu oluşan tahribat	0	3	3
Yok	29	2	31
Diğer (Tarihi yapıların sahipleri ile belediyelerin anlaşamaması)	0	1	1
Toplam	29	19	48

Tablo 8. Cami Çevresi Korunmuş mu? Korunmama Nedeni?

Katılımcıların büyük bir bölümü cami etrafını nasıl görmek istiyorsunuz sorusuna, “çevresindeki tarihi doku korunmalı ve geliştirilmeli” (hane halkı %60,7, işyeri % 87) yanıtını vermişlerdir. Hane halkının %23,2’si (13 kişi) olduğu gibi kalmalı yanıtını verirken %8,9’u (5 kişi) meydan olarak düzenlenmeli seçeneğini, %7’si (4 kişi) yeni yapılaşmalara izin verilmelidir seçeneğini işaretlemiştir.

	Cevaplar	
	Sayı	Yüzde
Olduğu gibi kalmalı	13	23,2%
Meydan olarak düzenlenmeli	5	8,9%
Çevresindeki tarihi doku korunmalı ve geliştirilmeli	34	60,7%
Yeni yapılaşmalara izin verilmeli	4	7,1%
Toplam	56	100,0%

Tablo 9. Caminin Etrafını Nasıl Görmek İstersiniz?

Cami ve çevresinin korunması ile sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yönelik katılımcıların önerilerinin tespit edilmesi amacıyla anket kapsamında getirilen önerilerin (turizme yönelik politikalar üretilmelidir, kültürel, tarihi ve doğal niteliklerine yönelik farkındalığın artırılması gerekmektedir, çevresi ile birlikte restorasyon ve sağlıklılaştırma çalışmaları yapılmalıdır, alana yönelik detaylı araştırma ve incelemeler yapılarak alanın değerinin tanımı yapılmalıdır, ilçe kültürü ve geleneklerinin korunması gereklidir) tamamı (hane halkı %29,5 işyeri %45) katılımcıların büyük bir kısmı tarafından uygun görülmüştür.

	Cevaplar	
	Sayı	Yüzde
Turizme yönelik politikalar üretilmelidir	16	18,2%
Kültürel, tarihi ve doğal niteliklerine yönelik farkındalığın artırılması gerekmektedir	19	21,6%
Çevresi ile birlikte restorasyon ve sağlıklılaştırma çalışmaları yapılmalıdır	12	13,6%
Alana yönelik detaylı araştırma ve incelemeler yapılarak alanın değerinin tanımı yapılmalıdır	6	6,8%
İlçe kültürü ve geleneklerinin korunması gereklidir	8	9,1%
Hepsi	26	29,5%
Diğer	1	1,1%
Toplam	88	100,0%

Tablo 10. Cami Çevresinin Korunması ve Sürdürülebilirliğinin Sağlanmasına Yönelik Öneriler

Kendine özgü tarihi ve kültürel değerlerinin bulunması Eşrefoğlu Camisi yakın çevresinde yaşayanlar tarafından en çok beğenilen özelliği olarak belirtilirken bunu sırasıyla; bir inanç merkezi olarak manevi değerinin yüksek bulunması, mimari yapısında istisnai özellikleri bulunan unsurların yer alması, turizm potansiyeli sağlaması özellikleri takip etmiştir.

	Cevaplar	
	Sayı	Yüzde
Kendine özgü tarihi ve kültürel değerlerinin bulunması	38	29,7%
Bir inanç merkezi olarak manevi değerinin yüksek bulunması	36	28,1%
Mimari yapısında istisnai özellikleri bulunan unsurların yer alması	34	26,6%
Turizm potansiyeli sağlaması	19	14,8%
Fikrim Yok	1	0,8%
Toplam	128	100,0%

Tablo11. Caminin En Beğenilen Özellikleri

Anket görüşmeleri sırasında katılımcıların, UNESCO Dünya Mirası Hakkında bilgi düzeyleri de tespit edilmeye çalışılmıştır. Aşağıdaki tabloda eğitim seviyelerine göre bu oranın nasıl değiştiği görülmektedir. UNESCO Dünya Mirası hakkında bilgi sahibi olan kişiler tarafından caminin dünya miras listesine kaydedilmesinin özellikle alana tanınırlık ve turizm ile ekonomik yönden katkı sağlayacağı belirtilmiştir.

	UNESCO Dünya Mirası Hakkında Bilgi		Toplam
	Evet	Hayır	
İlkokul	7	14	21
Ortaokul	7	0	7
Lise	11	2	13
Üniversite	3	1	5
Yüksek lisans	1	0	1
Doçent	0	1	1
Yok	0	7	7
Toplam	29	25	54

Tablo 12. Eğitim Düzeyi ve UNESCO Dünya Mirası Hakkında Bilgi Durumu

Anket çalışması kapsamında; caminin yakın çevresinde yaşayanlar tarafından camide gözlemlenen problemlerin neler olduğunun tespit edilmesine çalışılmıştır. Bu amaçla yapılan görüşmelerde katılımcıların büyük bölümü (38 kişi) camide herhangi bir problem olmadığını belirtirken 18 kişi problem olduğunu ifade etmiştir. Problem olduğunu düşünenler tarafından caminin temizliği ile ısıtma ve ışıklandırma sisteminin yetersiz olduğu; çocukların ahşap yapıya zarar verdiği; pencerelerin caminin tarihi yapısına uygun olmadığı dile getirilmiştir.

	Camide görülen problem			Toplam
	Evet	Hayır	Yok	
Arka taraflarında ısıtma sorunu var	1	0	0	1
Bakım	1	0	0	1
Cam muhafaza kaldırılmalı	1	0	0	1
Cami bahçesi içinde yer alan ev	1	0	0	1
Cami temiz değil ve tanıtım ile ilgili broşür yok	2	0	0	2
Caminin bazı pencereleri tarihi yapısına uygun değil	1	0	0	1
Çevre düzeni	1	0	0	1

Çocuklar içeride ahşap yapı ve çinilere zarar veriyorlar	1	0	0	1
Halılar	1	0	0	1
Işıklandırma ve ısıtma sistemi eksik	1	0	0	1
Temizlik yetersiz, çevre denetleme eksikliği var	1	0	0	1
Yer lambası sökülmiş ve caminin giriş kapısının yanında yapılan kütüphaneyi istemiyor.	1	0	0	1
Yok	0	35	1	36
Toplam	13	35	1	49

Tablo 13. Camide Her Hangi Bir Problem Var mı? Varsa Bu Problem Nedir?

Katılımcılar tarafından çoğunlukla mahallede karşılaşılan en büyük problemler sırasıyla köhnemiş/ yıpranmış/ bakımsız yapılar 44 yanıtla (%18,5'i), 36 yanıtla kötü durumdaki yollar (%15,1'i) ile 34 yanıtla (%14,3'ü) toplu taşıma eksikliği olarak belirtilmiştir. Mahallede en az yaşanan problemin ise hava kirliliği olduğu tespit edilmiştir.

	Cevaplar	
	Sayı	Yüzde
Kötü durumdaki yollar	36	15,1%
Su, kanalizasyon elektrik	21	8,8%
Eğitim kurumları yetersiz	9	3,8%
Güvenlik sıkıntısı	16	6,7%
Yetersiz aydınlatma	14	5,9%
Park, meydan gibi kamusal alanların yetersizliği	18	7,6%
Hava kirliliği	6	2,5%
Otopark eksikliği	18	7,6%
köhnemiş yıpranmış	44	18,5%
toplu taşıma eksikliği	34	14,3%
Nüfusun yapısının değişmesi	19	8,0%
Hepsi	3	1,3%
Toplam	238	100,0%

Tablo 14. Mahallenizde Yaşanan Problemler

Anket Sonuçlarının Değerlendirmesi

50'si hane halkı ve 8'i işyeri çalışanı olmak üzere yönetim alanı sınırları içerisinde toplam 58 kişi ile yapılan anket çalışmaları sonucunda elde edilen başlıca çıkarımlar aşağıda özetlenmiştir:

- Hane halkının çoğu ilkokul, işyeri çalışanlarının çoğu ortaokul mezunudur.
- Hane halkı ağırlıklı olarak ev kadını ve emekli kişilerden oluşurken işyeri çalışanlarının ağırlıklı meslek grubunu esnaflar oluşturmaktadır.

- Katılımcılara göre cami, ilçeye çoğunlukla ekonomik yönden katkı sağlamaktadır. Bunun sebebi ise alana gelen turistlerin sağladığı ekonomik katkıdır.
- Katılımcıların çoğuna göre kültürel miras kavramı tüm arkeolojik, anıtsal, geleneksel yapılar ve el sanatlarını kapsamaktadır ve herkes tarafından ve sahip oldukları tüm değerler gereği korunmalıdır.
- Katılımcıların çoğu düşük gelir seviyesindedir.
- Katılımcıların çoğu camiyi her gün ziyaret etmekte, tüm katılımcılar yapıya dair aidiyet duygusu hissetmektedir. Caminin ziyaret edilmesi, manevi aidiyet doğrultusunda yoğunlukla ibadet amaçlıdır.
- Katılımcıların çoğunun mahallede 50 yıldan fazla süredir yaşıyor olması camiyeye bağlılık ve aidiyet duygusunu artırmaktadır.
- Caminin manevi değeri ile birlikte kültürel, tarihi, sanatsal ve estetik değerleri de yapının yakın çevresinde yaşayanlar tarafından benimsenmektedir.
- Katılımcıların çoğu yaşadığı bölgede olduğu için cami hakkında bilgi sahibidir.
- Katılımcıların çoğu cami çevresinin korunduğunu düşünmektedir.
- Katılımcıların çoğuna göre cami ve çevresi korunmalıdır ve çevresiyle birlikte tarihi doku korunarak geliştirilmelidir.
- Katılımcıların büyük bir bölümüne göre buldukları bölgeden başka mahallere göç olmaktadır, bunun sebebi ise eski ve bakımsız evler, yıkık yapılar, konfor koşullarının yetersizliği (evlerde kalorifer ve doğalgaz eksikliği), bölgenin sit alanı olması, evlerin yenilenememesi, iş imkanları vb olarak görülmektedir.
- Katılımcılar tarafından caminin dünya miras listesine kaydedilmesinin özellikle alana tanınırlık ve turizm ile ekonomik yönden katkı sağlayacağı düşünülmektedir.
- Caminin temizliği ile ısıtma ve ışıklandırma sisteminin yetersiz olması; çocukların ahşap yapıya zarar vermesi; pencerelerin caminin tarihi yapısına uygun olmaması vb gibi sorunlar katılımcılar tarafından camide gözlemlenen problemlerdir.
- Köhnemiş/yıpranmış/bakımsız yapılar, kötü durumdaki yol ve kaldırımlar, toplu taşıma eksikliği gibi problemler, cami yakın çevresinde yaşayanların mahallede karşılaştıkları en önemli problemlerdir.
- Katılımcıların çoğuna göre cami ve çevresinin korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması için kültürel, tarihi ve doğal niteliklerine yönelik farkındalığın artırılması, turizme yönelik politikaların üretilmesi, çevresi ile birlikte restorasyon ve sağlıklılaştırma çalışmalarının yapılması, ilçe kültürü ve geleneklerinin korunması gerekmektedir.

2.2. Eşrefoğlu Camisi ve Yakın Çevresinin Tanımı ve Önemi

2.2.1. Alanın Tarihçesi ve Tanımı

Konya ili'ne bağlı ilçelerden biri olan Beyşehir, aynı adla anılan (antik adı: Caralis Lucas) gölün güney-doğu tarafında ve gölden çıkan Beyşehir Çayı ya da Çarşamba Suyu'nun her iki yakasına kurulmuştur. (Erdemir, Yasar, Beyşehir Eşrefoğlu Camii ve Külliyesi, Beyşehir, 1999, s.1.).

İlçenin yerleşim tarihi Neolitik Döneme, M.Ö. 6000-7000 yıllarına kadar uzanmaktadır. (Konyalı, İbrahim, Hakkı, Beyşehir Tarihi, Ankara, 1971, s.8). Beyşehir Gölü Havzası hakkında yapılan çalışmalar, bölgenin Neolitik Çağ sonrası da iskâna tâbi tutulduğunu göstermektedir. Bu çalışmalarda Kalkolitik, Tunç ve Demir Çağı'na ait çok sayıda yerleşimin varlığı, bölgenin binlerce yıllık bir sürede kesintisiz olarak kullanıldığını göstermektedir. (MUŞMAL, Hüseyin, XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Beyşehir ve Çevresinin Sosyal ve Ekonomik Yapısı,(Yayımlanmamış Doktora Tezi),Konya,2005,s.11.)

İlçe, Frigler, Persler, Lidyalılar, Romalılar tarafından işgal edilmiş daha sonra da 12. Yüzyılda Anadolu Selçuklu Devletinin egemenliği altına girmiştir. 13.yüzyılın sonlarına kadar "Viranşehir" adıyla harap ve terk edilmiş haldeyken Eşrefoğlu Beyliğinin kurucusu olarak kabul edilen Seyfettin Süleyman Bey tarafından yeniden imar ve inşa edilerek "Süleymaniye", "Süleyman şehir","Beyşehir","Beyşehri" isimlerini almıştır. Süleyman Bey 1290 yıllarında kaleyi inşa ettirmiş, burada kalan yerleşim alanlarına da "İç şehir", "İçeri şehir" denilmiştir. (Erdemir, Yasar, Beyşehir Eşrefoğlu Camii ve Külliyesi, Beyşehir, 1999, s.1-2).

Beyşehir Gölü 1121 m. yükseklik 656 km² yüzölçümüyle Türkiye'nin üçüncü büyük gölü olduğu gibi tatlı suya sahip birinci gölüdür. 1993 yılında Bakanlar Kurulu kararı ile Millî Park ilan edilen Beyşehir Gölünde antik çağlarda da yerleşime sahne olmuş otuza yakın ada mevcuttur.

Tarihten gelen kültür ve tabiat zenginlikleriyle, bu güzide kent; karlı dağlara meydan okuyan Eşrefoğlu Camisiyle asaleti, caminin güzelliğini gece-gündüz ayna gibi yansıtan Beyşehir Gölüyle estetiği, Kubadabad Sarayıyla Selçuklu hâkimiyetini, Eflatunpınar ve Fasıllardaki kaya anıtlarıyla Hitit abisini, Kireli ve Tolcayla Geç Osmanlıyı, Sivil Mimari örnekleriyle de Cumhuriyet Dönemini hatırlatan bir tarih mozaiğini içinde barındırmaktadır. (MERMERKAYA, Sedat, Konya-Beyşehir Güzergâhında ki Geç Dönem Ahşap Direkli Camileri, Konya, 2008, s.5-6 (S.Ü. Sanat Tarihi Bölümü Basılmamış Lisans Tezi).

2.2.2. Yapıların Tarihçesi

Caminin inşa tarihi ile ilgili iki kitabe bulunmaktadır. Bunlardan ilki caddeye açılan taç kapıda olup, 1296 (H.696) tarihini vermektedir. Harime girişi sağlayan kemerli kısımdaki ikinci kitabede ise 1299(H.699) tarihi yer almaktadır.

Birinci kitabe eski bir vakıf kaydına dayanmakta olup anıtın, Büyük Selçuklu Sultanı Ahmad Sancar tarafından 1161-1162 tarihinde yaptırıldığını, daha sonra Eşrefoğlu Süleyman Bey tarafından 1268' de tamir ettirilmiş olduğunu belirtmektedir. İkinci kitabeden ise caminin Eşrefoğlu Beyliğinin kurucusu olan Seyfettin Süleyman Bey tarafından 1296-1299 yılları arasında inşa ettirildiği, caminin inşasından 2 yıl sonra da (1301) bir türbenin yaptırıldığı, dolayısı ile tüm Külliyenin inşa tarihinin 1296-1301 yılları arasına tekabül ettiği anlaşılmaktadır.

2.2.3.Yapıların Tanımı

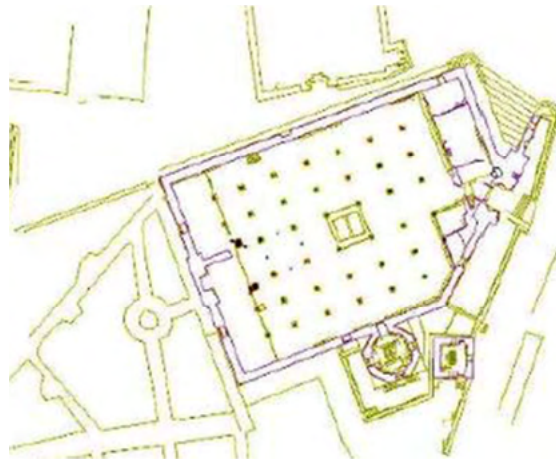
2.2.3.1. Eşrefoğlu Camisi'nin Dış Mekân Özellikleri

Eşrefoğlu Camisi, Türbesi, Bezzaziye Hanı ve Hamamı ile birlikte bir Külliye vasfı taşımaktadır. Külliye çevresinde yer alan Yarım Türbe, Medrese ve şimdiki Bedesten daha sonraki yıllarda inşa edilmiştir. Cami, Kuzey-Güney yönüne doğru dikdörtgen bir alanda

konumlanmış ve Mihrap duvarına dik olarak uzanan 6 adet ahşaptan ayak dizisiyle 7 sahına ayrılmıştır. Caminin ikisi doğu ve batıya, diğeri kuzey-batıdaki çarpık cepheye açılan üç girişi bulunmaktadır.

Taç kapının yer aldığı kuzey cephenin doğu kısmı içeride 45 derecelik açı ile pahlanarak batı duvarına birleşmiş böylelikle düzgün olmayan biçimli bir yapı ortaya çıkmıştır. Minare, Taç kapıya kadar 13.50 metre devam eden çarpık duvar girişin sağında yer almaktadır.

Ön cephedeki Taç kapı, 7m genişliğinde ve 10 metrenin üzerinde yüksekliği ile öne doğru bir çıkıntı yapmaktadır. Harim, mihrap duvarına dik olarak yerleştirilen altı destek sırası ile yedi sahına ayrılmış, orta sahin yanlardan daha geniş ve yüksek tutulmuştur. Mihrap önü içten kubbe, dıştan piramidal külahla kaplanmıştır. Toplamda 41 ahşap sütunun yer aldığı camide, sütunlar taş kaidelere oturan silindirik ve çokgen gövdelidir. Ahşap sütun başlıkları ise mukarnaslardır.

Harita 2. Plan Şeması (Kaynak:Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğünün Arşivi)

Fotoğraf 3. Genel Görünüm (Kaynak: Kızılca, Talip Kültür ve Turizm Bakanlığı)

Yapının Cepheleri

Kuzey-güney doğrultusunda uzanan yapının kuzey ve doğu duvarları dik kesişmeyip köşenin kesilip bir kenar daha eklenmesiyle beş kenarlı olarak inşa edilmiştir. Taç kapıya kadar 13.50 metre devam eden çarpık duvar girişin sağındaki minareden sonra batıya doğru düzgün bir şekilde kırılarak toplam 24.20 metrelik uzunluk oluşturmaktadır.

Yapının kuzey cephesi sağır olan tek cephedir. Bu cephe 15m uzadıktan sonra batı cephesiyle kesişmektedir. Yapının güney cephesi 31.80 metre ölçülerindedir. Bu cephede altlı üstlü pencere uygulaması görülmektedir. Yapının batı cephesi sıralı moloz taşlarla örülmüştür. Bey mahfeline geçişi sağlayan oldukça mütevazı bir kapının varlığı görülmektedir. Palmet motifinin hemen altında mermer bir kitabe yer alır. Yapının doğu cephesine bitişik türbesi bulunmaktadır. Bu cephede yapının üçüncü giriş kapısı yer alır. Dış cepheden görülebilen basık taş kemerli bulunmaktadı. Yapının giriş cephesi ise taç kapının doğusundadır. Bu cephe oldukça intizamla yapılmıştır. Kesme taşlarla yapılan cephede göze çarpan detay kaleyi andıran dendanlarıdır. Dendanlar sadece bu cephede yer almaktadır.

Fotoğraf 4. Yapının Kuzey Cephesi (Kaynak: KIZILCA, Talip, Kültür ve Turizm Bakanlığı)

Fotoğraf 5. Yapının Güney Cephesi (Kaynak: Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü'nün Arşivi)

Portal

Yapının portalı kuzey cephede yer almaktadır. Yapıya bitişik tek şerefeli bir minare ve yine kapıya bitişik su sebili taç kapıyla bütünleşmektedir. Sokak kotunun altında kalan yapının

portaline beş basamaklı taş merdivenden inilerek ulaşılmaktadır. Yapının anıtsal portalı dışarı çıkıntı yapmaktadır. Yapının portalı Beylikler devri mimarisinin anıtsal portalleri arasında yer almakta olup Mukarnas dolgulu kavsarası, yan mihrabiyeleri ve süsleme bordürleriyle Selçuklu taş portalleri geleneğini devam ettirmektedir.

Fotoğraf 6. Cami'nin Portalı (Kaynak: KIZILCA, Talip, Kültür ve Turizm Bakanlığı)

Çinili Kapı

Yapının harimine geçit veren ikinci giriş kapısı son cemaat mahfilinde yer almaktadır. Oldukça muazzam olan bu kapıyı patlıcan moru ve turkuvaz renginde çiniler süslemektedir. Sivri kemerli oldukça eşsizdir. Bu sivri kemerli abidevi kapı Türk çini sanatında tek örnektir. Caminin dış kapısı ve cephesi yolun geçişine uydurularak yapılmıştır.

Fotoğraf 7. Çinili Kapı (Kaynak: KIZILCA, Talip, Kültür ve Turizm Bakanlığı)

2.2.3.2. Yapının İç Mekan Özellikleri

Harim

Harim, mihrap duvarına dik olarak yerleştirilen altı destek sırası ile yedi sahına ayrılmış, orta sahin yanlardan daha geniş ve yüksek tutulmuştur. Mihrap önü içten kubbe, dıştan piramidal külahla kaplanmıştır. Toplamda 41 ahşap sütunun yer aldığı camide, sütunlar taş kaidelere oturan silindirik ve çokgen gövdelidir. Ahşap sütun başlıkları ise mukarnalıdır.

Caminin tavan ortasına bir aydınlık feneri ile zeminine “karlık” olarak tabir edilen bir su tesisi açılmıştır. Orta sahında, son cemaat yerinin çinili kapısının tam karşısına gelen yerde mihrap ve mihrap önü kubbesi, mihrabın hemen sağında yer alan minber ve onun yanındaki bey mahfeli harimi tamamlayan unsurlardır. Aynı hizada batıdaki sahinlerin enine bir parmaklıkla bölünerek buraya ahşap bir mihrabın yerleştirildiği dikkati çekmektedir. Mihrabın önündeki sırlı tuğla ve çinilerle dekore edilmiş olan kubbe, güneyde duvara, diğer yönlerde ise kuzeydeki yıldız planlı serbest ayakların taşıdığı sivri kemerlere oturmaktadır. Mihrapta beş sıra süsleme bordürü yer almaktadır.

Fotoğraf 8. Harim-Karlık(Kaynak: KIZILCA, Talip, Kültür ve Turizm Bakanlığı)

Mihrab

Yapının mihrabı üslup bakımından Konya mihraplarıyla benzerlik göstermektedir. Mihrap 4.60x6.10 metre lsnde dikkörtgen forma sahip olup cephesi geometrik, bitkisel ve yazılı bordürlerle süslenmiş, firze, lacivert ve mor esas renklerle oluşturulmuştur. Mihrap döneminin zengin mozaik inileri ile kaplanmıştır. Yarım metre kadar taşıntı yapan cephesine dikkörtgen bir niş açılmış, kavsarası mozaik tekniğindeki zengin mukarnas sıralarıyla doldurulmuştur.

Fotoğraf 9. Mihrab (Kaynak: KIZILCA, Talip Kültür ve Turizm Bakanlığı)

Mihrab Önü Kubbesi

Mihrabın önündeki sırlı tuğla ve çinilerle dekore edilmiş olan kubbe güneyde duvara, diğer yönlerde ise kuzeydeki yıldız planlı serbest ayakların taşıdığı sivri kemerlere oturmaktadır. Köşelerdeki yelpaze üçgen geçişleri mor firuze renkli çinilerle süslenmiştir. Üçgenleri baklava dilimi motifler yer alır. Kubbenin kasağında Bakara suresinin 255 ve 256. Ayetleri yazılıdır.

Kubbede sırlı tuğla ve patlıcan moru çinilerin istifile iç içe altı kollu yıldızların yanı sıra baklava ve ok uçları oluşturulmuştur. Bir tuğlanın arasına bir sıra mor çini şerit yerleştirilmiş, tuğla derzleri ise firuze renklerle oluşturulmuştur. Kubbenin tepesine Muhammed ve dört halifenin yer aldığı kûfi yazılı bir rozet yerleştirilmiştir.

Minber

Yapının Minberi mihrabın hemen sağına bitişik yapılmış olup ceviz ağacından işlenmiş klasik orta boy minberlerdendir. Minber künde kari tekniği ile yapılmıştır. Minberde ayrıca yıldız ve geometrik parçalara kakma tekniği ve eğri kesim tekniği uygulanmıştır. Dilimlenmiş kemerli girişi, yerinde kalabilen çift kanatlı kapısı ve kürsüye çıkmak için yapılmış dokuz basamağı bulunmaktadır. Minberin cephesinde iki düz söve yer almaktadır. Söveleri rumi motifler süslemektedir. Süslemenin bittiği yerde Bakara suresinin 255. Ayeti yer almaktadır.

Fotoğraf 10. Minber (Kaynak: KIZILCA, Talip, Kültür ve Turizm Bakanlığı)

Minberin iki kanatlı ahşap oldukça estetik işçilikli bir kapısı bulunur. Kapıda geometrik şekiller hâkimdir. Yan yana üçgenler, beşgenler, baklava dilimi motifleri sıralanmaktadır. Çıtalar bu süslemeleri birbirinden ayırmakta ve yatay dikey hatlar bulunmaktadır. Kapı kemeri on altı dilimli olup dilimler dış şeklini hatırlatmaktadır.

Minberin yan aynalıkları sekiz kollu yıldızların dörtlü gruplar halinde sekizgene bağlanmasıyla oluşturulmuştur. Aynalığın panolarında geometrik motifler, rumiler, palmetler yer almaktadır. Burada kakma tekniği, eğri kesim tekniği ve ajur tekniği kullanılmıştır.

Aynalıkların iki yanında yer alan panolar kafes tekniğinde yapılmıştır. Bu bölümde geometrik şekiller hakim olup sekizgen, dörtgen ve dört kollu motif şekilleri bulunmaktadır. Minber küçük bir külahla son bulmakta, külahın sağ ve sol tarafına yerleştirilmiş iki kitabe dikkat çekmektedir.

Bey Mahfili (Sultan Mahfili)

Yapının güneybatı köşesinde yer alan Bey mahfili iki ahşap sütun tarafından taşınmaktadır. Mukarnaslı çivilere çakılarak tutturulan ahşap sütun başlıkları kademeli olarak genişleyerek yükselmektedir. Alttaki mukarnaslar sade üstekiler daha estetikdir. Bu estetik mukarnas dizisi önce profilli yastıklara oradan da düz bir kirişe oturmaktadır. İki ahşap sütunun arasında on sekiz adet tali kirişler bulunmaktadır. Bey mahfilini taşıyan mukarnas dizisinde silinmiş ama dikkatli bakınca anlaşılan sarı, kırmızı mavi renklerle tezyin edilmiş rumi motifler görülmektedir. Ana krişin yan yüzeyi ince levhalarla kaplanmıştır.

Bey mahfiline on üç basamaklı ahşap bir merdivenle çıkılmaktadır. Üç parçalı küçük kapısından geçilerek girilmekte ön yüzünü geometrik geçmeler oluşturmaktadır. Mahfelin içi iki kademelidir. Döşemesi ahşapla kaplanmış mahfelin yine tavanını ahşap kirişlerin

bulunduğu lambirikenler süslemektedir. Lambirikenlerde yine dal yaprak ve rumi motifi hâkimdir. Bey mahfelinin tavanı camininkinden daha yüksektir.

Fotoğraf 11. Bey Mahfili (Kaynak: Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü, Beyşehir Eşrefoğlu Camii ve Külliyesi Sanat Tarihi Raporu)

Kadınlar Mahfili

Kadınlar Mahfili, son cemaat mahfelinin üstünde yer almaktadır. Mahfile Taç kapının solunda yer alan taş malzemeden yapılmış on iki basamaklı bir merdivenle çıkılarak ulaşılmaktadır. Oldukça sade olan Kadınlar Mahfilinde biri revzen diğerleri niş şeklinde toplam dört pencere bulunmaktadır. Ahşap tavanı mihraba dik uzanan ahşap kirişlerle onları kesen tali kirişlerin kesişmesiyle oluşmaktadır.

Mahfelin korkuluğu, ahşaptan kimi yerde altıgen, kimi yerde dört köşeli yıldız motifleri şeklinde oluşturulmuştur.

Fotoğraf 12. Kadınlar Mahfili (Kaynak: Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü, Beyşehir Eşrefoğlu Camii ve Külliyesi Sanat Tarihi Raporu)

Müezzin Mahfili

Müezzin Mahfili, Mihrap önü kubbe ile aynı aks üzerinde dördüncü sahına denk gelen kısımda yer almaktadır. Mahfil dört ahşap sütun ve tali kirişlerle taşınmakta olup ana kirişler ve bunu dik kesen tali kirişlerle oluşturulmuştur. Tali kirişler alttan kaplamalıdır. Oldukça narin çitalarla taksimatlandırılan ahşap tavanın göbeğini geometrik motif süslemektedir. Kirişlerin alt ve yan yüzleri kalem işi motiflerle tezyin edilmiştir.

Devrinden olmayıp, Veziri Sultanının oğlu Mustafa Bey isminde bir zat tarafından H.982 (Mayıs 1574) yılında yaptırıldığı kitabesinden anlaşılmaktadır.

Üstte dört yönde sıralanan konsolların üstünde ahşap korkuluk yükselmektedir. Korkuluklarda yine geometrik motif yer almaktadır.

Fotoğraf 13. Müezzin Mahfili (Kaynak: KIZILCA, Talip, Kültür ve Turizm Bakanlığı)

Tavan Süslemeleri

Eşrefoğlu Cami'nin en kaliteli kalem işi süslemeleri orta sahinin tavanındaki konsol aralarında görülmektedir. Caminin tavan konsol aralarında iki tarzda motif tercih edilmiştir. Birincisi geometrik geçmelerin oluşturduğu eşsiz motifler, diğeri ise sekiz, on, on iki kollu yıldızların oluşturduğu motiflerdir. En çok görülen renk kırmızıdır.

Fotoğraf 14. Yıldız Motifleri (Kaynak: Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü Arşivi)

Vaaz Kürsüsü

Ahşap malzemeden yapılmış olan vaaz kürsüsünün boyaları dökülmüş vaziyettedir. Üç bölümlü oluşturulmuş vaaz kürsüsünün ilk dikdörtgen kısmını kitabe oluşturmaktadır. Kitabede hadis-i şerif yer almaktadır. Kıvrık dal ve palmetlerle süslenmiş yazının üzeri silinmiş vaziyettedir. Kürsünün ikinci ve üçüncü kuşağını oyma tekniğinde yapılmış stilize edilmiş palmet motifi süslemektedir.

Fotoğraf 15. Vaaz Kürsüsü(Kaynak: Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü Arşivi)

Karlık

Mihrabın karşısına gelecek şekilde dördüncü ve beşinci sahnin ortasında yer almaktadır. Etrafı moloz taşla çevrili, kare planlı olan bu bölüm, fonksiyonel bakımdan dış avlusu bulunmayan yapılarda iç avlu uygulaması olarak kabul edilmektedir. Orijinalinde bir sahnin genişliğinde olan karlık bölümünün tavan kısmı, 1965 yılındaki tamirle birlikte asli formu

değiştirilerek iki sahnın uzunluğuna kadar büyütülmüştür. Karlığın etrafı ahşap korkulukla kapatılmıştır.

Fotoğraf 16. Karlık(Kaynak: KIZILCA, Talip, Kültür ve Turizm Bakanlığı)

Ahşap Mihrap

Son cemaat yerinde bulunan ahşap mihrap 140x255 m genişlik ve yükseklikindedir. Ahşap mihrabın iki köşesinde zarif ince iki sütünce yer almaktadır. Ahşap mihrabı altı sıra mukarnas dizisi süslemektedir.

Mihrabın üst pervazında tek satırlık sülüs yazıyla Vezzariyat suresinin 56.ayeti yazmakta olup iki yanında ise “Ya Hayyu Ya Kayyum” yazısı okunmaktadır.

Fotoğraf 17. Ahşap Minber (Kaynak: Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü, Beyşehir Eşrefoğlu Camii ve Külliyesi Sanat Tarihi Raporu)

Pencereler

Yapının batı cephesine açılmış kare formlu 12 adet pencere bulunmaktadır. Pencereler üst tarafta belli bir nizamda yer almakta olup pencere şebekeleri alçıdır. Bu cephenin aşağı kısmında yer alan bir tane kare formlu klasik geçmeli şebekeli pencere bulunmaktadır.

Yapının güney cephesinde, iki kare formlu klasik geçmeli korkuluklu ahşap doğramalı alt kat penceresi ile iki tanesi sivri kemerli diğerleri düz formda yapılmış on tane alçı şebekeli üst kat penceresi bulunmaktadır. Batı cephesinde on dört adet alçı şebekeli üst kat penceresi bulunmaktadır. Yapının doğu cephesinde altı adet kare formlu, metal şebekeli üst kat penceresi bulunmaktadır. Yapının çarpık cephesinde ise tüm cephelerde kullanılan bir özellik olarak altı üstlü pencere uygulaması görülmektedir. Altta oldukça plastik süslemeye sahip büyük ebatlı bir pencere, üstte ise ikişer adet dikdörtgen formlu metal korkuluklu aydınlatma penceresi yer almaktadır.

Çilehane

Harimin güneybatı köşesindeki Sultan Mahfelinin hemen altında çilehane, itikaf yeri bulunmaktadır. Zemindeki bir kapak açılır ve buraya geçilir. Burası aynı zamanda sığınma mekânı olarak düşünülmektedir. Duvarlar moloz taştandır. Hava ve aydınlatma delikleri bulunmaktadır.

Fotoğraf 18. Çilehane (Kaynak: Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü, Beyşehir Eşrefoğlu Camii ve Külliyesi Sanat Tarihi Raporu)

Son Cemaat Yeri

Taç kapının hemen sağında son cemaat mahfili yer almaktadır. Küçük bir mekândan oluşan son cemaat mahfili beş metre genişliğinde bir ön mekândan ibarettir. Portalin sağından minare kapısına geçilmekte olup solundan kadınlar mahfiline geçit vermekte, önden ise sivri kemerli ve çini mozik süslemeli girişi ile harime geçilmektedir. Son cemaat yerinin tavan süslemeleri, kadınlar mahfeli ile benzerdir. Bu bölümde konsol uçlarına yerleştiren lambirikenler mevcuttur.

Fotoğraf 19. Son Cemaat Yeri (Kaynak: Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü, Beyşehir Eşrefoğlu Camii ve Külliyesi Sanat Tarihi Raporu)

2.2.3.3. Yapının Üst Örtüsü

Yapının özgün çatı formu ve malzemesi düz toprak damdır. 1941 yılına kadar özgün çatı formu ve malzemesini korunan yapının üst örtüsü, günümüzde kurşun kaplamalı ve kırma çatıya dönüştürülmüştür. Üst örtüde farklı formda yer alan mihrap önü kubbenin üstündeki pramidal külah bakır malzeme ile kaplanmıştır. Sultan mahfelinin üst örtüsü dikdörtgen formu kırma çatılı olup karlık bölümünün ise üzerinde aydınlık çatısı bulunmaktadır.

Fotoğraf 20. Yapının Üst Örtüsü (Kaynak: Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü, Beyşehir Eşrefoğlu Camii ve Külliyesi Sanat Tarihi Raporu)

2.2.3.4. Minare

Minare, yapının çarpık cephesinde yer alan taç kapıya bitişik olarak yapılmış olup tek şerefelidir. Oldukça sade yapılmış minareye son cemaat yerinden geçilerek girilmektedir. Minarenin kaidesi kesme taştan yapılmıştır. Kaideden pabuç kısmına geçişte kesme taş malzeme kırmızı beyaz gri renklerde. Pabuç kısmını incecik bir beyaz taşlarla yapılmış bilezik sonlandırmaktadır. Uzun ince gövde pabuçtan sonra devam etmektedir. Tuğla malzemedan yapılmış olan gövde kısmında herhangi bir süslemeye rastlanmamaktadır. Gövde Gövdeyi sonlandıran gri renkli ikinci bir bilezik bulunmaktadır. Gövdeden sonra tek şerife yer almakta olup korkuluğu yine tuğla malzemedan yapılmıştır. Minare kurşun bir külâh ve âlemlerle son bulmakta olup içeriden 84 basamakla ulaşılmaktadır.

Fotoğraf 21. Minare (Kaynak: KIZILCA, Talip, Kültür ve Turizm Bakanlığı)

2.2.3.5. Sebil

Minare kaidesinin bulunduğu kısım, portale çok yakın mesafeye konumlandırılmış olan tarihi Roma Dönemine uzanan yapıda devşirme malzeme kullanımı görülmektedir. Sivri kemerli oldukça estetik olan yapının köşelerinde sütunçeler yer almaktadır. Karşılıklı oturan iki figür başsız şekildedir. Sahib Ata Portalindeki sebillerden etkilenilmiş olduğu düşünülmektedir. Bu tasvirli mermer lahit su deposudur, bu deponun altında tahliye deliği bulunmaktadır.

2.2.3.6. Türbeler

Süleyman Bey Türbesi

Eşrefoğlu Camisi'nden iki yıl sonra (M.1301) (Y. Erdemir, s. 112) inşa edilen Süleyman Bey Türbesi, caminin doğu duvarına bitişik olup harime büyük bir pencere ile açılmaktadır. Bu özelliği ile türbe, Eşrefoğlu Camisi ile birlikte "birleşik yapı" formu grubuna girmektedir.

Doğudaki kapı ile kuzey köşe duvarında bulunan Türbenin kesme taş kaplamaları Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından 1965 yılında tamamen yenilenmiştir.

Yapı kenar uzunluğu 7.80 m olan bir kare kaide üzerine oturmaktadır. Yapının cenazelik bölümü, tonoz örtülü olup asıl türbe bölümü sekizgen prizmal gövdeye oturan konik külahlıdır. Cenazelik katı zamanla zeminden aşağıda kalmıştır.

Yapının kubbesi içte tuğla malzemeden inşa edilmiş olup dönemin en zengin ve güzel çinilerine sahipken günümüze sadece bunların yarısı gelebilmiştir. Türbenin ortasında üç sanduka yer almaktadır. Bu sandukalar yerden 0.45 m yükseklikte ve 2.50x2.50 m ebadında tuğla örgülü ve çamur sıvalı bir seki üzerinde onar santim aralıklarla sıralanmaktadır. Sandukaların üst kısımları silindirik ve sekideki gibi sıva kaplı olup boyları 2.10 m, yükseklikleri 0.70 m, genişlikleri 0.65 m dir.

Fotoğraf 22. Süleyman Bey Türbesi (Kaynak: KIZILCA, Talip, Kültür ve Turizm Bakanlığı)

Yarım Türbe (Osmanlı Türbesi)

Halk arasında “Araplar Türbesi” olarak bilinen Yarım Türbe, Emir Süleyman Türbesi’nin 1.80 m. kuzeyinde ve caminin kuzeydoğu köşesine 4.00 m. mesafede yer almaktadır. Kenar uzunlukları 5.65 m. olan kare planlı, düzgün kesme taş malzemeden yapılmıştır. Üst örtüsü bulunmamaktadır. Yarım bırakılmış veya kubbe olması gereken örtüsü çökmüştür. Kitabesinden yapının M. 1531 yılında Osmanlı döneminde inşa edildiği anlaşılmaktadır.

Yapıya giriş doğu cepheden sağlanmaktadır. Kapı tam ortada durmayıp kuzey tarafa doğru kaydırılmıştır. Genişliği 0.84 m. yüksekliği ise 1.60 m. basık kemerli olup dört merdivenle çıkış sağlanmaktadır.

Türbenin kuzey ve batı cephelerinde dikdörtgen pencereler üstünde sivri kemerli nişler açılmış olup güney cephesi sağır tutulmuştur. Türbenin ortasında duvar kalınlığı 0.85 m. yüksekliği 4.37 m. olan taştan bir lahit bulunmaktadır.

Fotoğraf 23. Yarım Türbe (Kaynak: Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü, Beyşehir Camii ve Külliyesi Sanat Tarihi Raporu)

2.2.3.7. Yapının Müştemilat Kısmı

Yapının abdest alma muslukları, Wc'si müştemilat kısmındadır. Betonerme olan bu kısımlar caminin bahçesinde bahçe kotunun kısmen altında yer almaktadır. Müştemilat (Wc ve abdest alma muslukları) ile çevre düzenlemesi, Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 19.06.1997-2899 sayılı kurul kararı ile onaylanan proje kapsamında yapılmıştır.

2.2.4. Eşrefoğlu Camisi'nin Önemi ve Değeri

2.2.4.1. Eşrefoğlu Camisi'nin Önemi

Eşrefoğlu Camisi'nin de yer aldığı “Anadolu'nun Orta Çağ Dönemi Ahşap Direkli ve Kirişli Camileri” kapsamında yer alan 5 cami, 13. yüzyılın sonları ile 14. yüzyılın başlarında ülkemizin farklı şehirlerinde inşa edilmiştir. Söz konusu camiler, hipostil planlı ahşap direkli cami mimarisinin en iyi korunmuş ve erken dönem örneklerini temsil etmekte olup ortak mimari özellik ve tarihsel bağlantılara sahiptir.

Dış cepheleri moloz ve kesme taş kullanılarak yığma sistemle inşa edilirken, iç cephelerde ahşap taşıyıcı sistem kullanılan camiler; kapılar, minberler, sütunlar, başlıklar, tavan kirişleri ve konsollar gibi mimari donatı ve tefrişinde cömertçe kullanılan ahşap oymacılığı ve işçiliği bakımından da büyük öneme sahiptirler.

Ahşap destekli ve tavanlı cami tipolojisinin, Anadolu'ya ilk olarak Selçuklu tarihinde başarılı bir devlet adamı ve seçkin bir bağışçı olan Sahip Ata tarafından getirildiği bilinmektedir. Kendisi 1258 yılında Konya'da cami, türbe, hamam, çeşme, dükkânlardan oluşan en eski külliyelerden birini yaptırmış olup külliye, 19. yüzyılda çıkan yangınlarda büyük ölçüde tahrip olmuştur. Eşrefoğlu Camisi, mimari planı ve külliye tasarımı açısından Sahip Ata'nın Konya'daki camisini örnek alınarak yapılmıştır. Dolayısı ile yapı Anadolu'daki bu tipolojinin en erken dönem ve en iyi temsilcilerinden birini oluşturmaktadır. Cami, Eşrefoğlu Beyliği egemenliğinin sembolik bir temsilcisi olup Anadolu'da mimari alanda yerel girişimlerin çoğaldığı yeni bir siyasi çeşitlilik döneminin başlangıcını işaret etmektedir.

Eşrefoğlu Camisi, dönemin en özgün mozaik çini mihrap örneklerinden birine sahip olup zarif bir şekilde elle boyanmış ahşap tavan süslemeleri ve ahşap mukarnas başlıkları ile özgün Selçuklu tasarımını sergilemektedir. Cami, diğer 4 camiyle birlikte yapısal malzeme olarak ahşabın kullanımı, ahşap yapı tekniği ve ahşap oymacılığı alanlarında ileri düzeyde bir uzmanlık göstermesi bakımından da Anadolu'nun orta çağ mimarisi ve sanatının önemli bir dönemine tanıklık etmektedir.

Yapının kuzey ve doğu duvarları dik kesişmeyip, köşenin kesilerek bir kenar daha ilave edilmesi ile beş cepheli olarak düzenlenmiş olması yapının enderlik değerini artırmaktadır. Ayrıca; yapının doğu duvarına bitişik olarak inşa edilen türbesi ile birlikte birleşik fonksiyonlu yapı özelliği göstermesi de yapının önemini artıran bir diğer özelliğidir.

Ahşap yapım tekniği ve ahşap oymacılığının yanı sıra zengin taş, tuğla, alçı ve çini süslemelerini de içeren yapı, Türk süsleme sanatının çoğu elemanlarını bir arada bulundurması bakımından da nadide bir eser özelliği taşımaktadır. (Yaşar ERDEMİR, 2018)

2.2.4.2. Eşrefoğlu Camisi'nin Değeri

“Anadolu'nun Orta Çağ Dönemi Ahşap Direkli ve Kirişli Camileri” kapsamında yer alan camilerin değer analizinde “Burra Charter (1998), English Heritage (1997) ve The Getty Conservation Institute Research Report on the Assessing the Values of Cultural Heritage(2002)” de kullanılan yöntemlerden yararlanılmış olup bu çerçevede camilerin tarihsel, kültürel/sembolik, sanatsal/estetik, bilimsel/akademik açıdan değerleri ortaya konulmuştur.

Eşrefoğlu Camisi'nin tarihsel, mimari, kültürel, sanatsal ve bilimsel açıdan önemi göz önünde bulundurularak belirlenen değerleri aşağıda yer almaktadır.

Tarihsel /Mimari Değeri

Eşrefoğlu Camisi, mimari planı ve külliye tasarımı açısından, ahşap destekli ve tavanlı cami tipolojisini, Anadolu'ya ilk olarak getirdiği bilinen Sahip Ata'nın Konya'daki camisini örnek alınarak yapılmıştır. Dolayısı ile yapı Anadolu'daki bu tipolojinin en erken dönem ve en iyi temsilcilerinden biri olmuştur. Sonraki dönemlerde bu erken dönem örneklerden yola çıkarak, ahşap tavanlı ve sütun destekli cami geleneği Anadolu'nun orta, kuzey ve batı bölgelerine yayılmıştır.

Yapının bey mahfilinin altında yer alan çilehanesi, beş kenarlı cephe düzeni, kuzeydoğu cephesindeki kaleyi andıran dandanları ve ender birleşik fonksiyonlu yapı grubunda yer alması, plan ve cephe tipolojisi olarak caminin diğer yapılardan mimari olarak farklılaşmasını sağlamaktadır. Sahip Ata Camisi'ndekine benzer şekilde uygulanan minare kaidesindeki devşirme malzeme ile yapılan sebili de sonraki dönem yapılarına ilham vermesi açısından mimari değer taşımaktadır.

Ayrıca, taç kapı ile harim arasındaki geçit niteliğindeki dar mekân, 13. yüzyıldaki son cemaat mekânı oluşumunun ve gelişiminin ilk örneği olması açısından da tarihsel/mimari değer özelliği göstermektedir. (Yaşar ERDEMİR,2018)

Eşrefoğlu Camisi, diğer 4 cami ile birlikte, Arap Bölgesi ve Orta Asya'daki erken dönem İslam Mimarisinin ahşap konstrüksiyonlu yapı tipi bakımından fikir ve uygulamaların karşılıklı değişimine ve bunların Orta Çağ döneminde Anadolu'ya yayılmalarına tanıklık etmiş ve bu bakımdan Anadolu'nun oldukça geniş bölgelerinde önemli etkileri olmuştur.

Cami, diğer 4 camiyle birlikte yapısal malzeme olarak ahşabın kullanımı, ahşap yapı tekniği ve ahşap oymacılığı alanlarında ileri düzeyde bir uzmanlık göstermesi bakımından Anadolu'nun orta çağ mimarisi ve sanatının önemli bir dönemine tanıklık etmektedir.

Kültürel/Sembolik Değeri

Özgün ek yapıları (türbe, hamam, çeşme) ile birlikte bir külliye oluşturan Eşrefoğlu Camisi, bulunduğu yerleşmenin ana çekirdeğini ve sosyal merkezini oluşturan dini ve kamusal işlevli önemli bir çekim merkezidir.

Cami, Eşrefoğlu Beyliği egemenliğinin sembolik bir temsilcisi olup Anadolu'da mimari alanda yerel girişimlerin çoğaldığı yeni bir siyasi çeşitlilik döneminin başlangıcını işaret etmektedir.

Sanatsal/Estetik Değeri

Eşrefoğlu Camisi, dönemin en özgün mozaik çini mihrap örneklerinden birine sahip olup zarif bir şekilde elle boyanmış ahşap tavan süslemeleri ve ahşap mukarnas başlıkları ile özgün Selçuklu tasarımını sergilemektedir.

Ayrıca, harime geçit veren duvardaki ender örneklerden sivri kemerli, çini kaplı iç kapı uygulaması ile yapı, sanatsal/estetik değer taşımaktadır.

Uzunlamasına dikdörtgen planlı cami, diğer 4 camiyle birlikte orta çağ döneminde Orta Anadolu'da hüküm süren İslam inancı, sanatı ve mimarisiyle somut olarak ilişkilidir. Camiler, ahşap oymacılığı ve elle boyanan süslemeler bakımından sanatın benzersiz örneklerini temsil etmektedirler.

Camide bezemelerde kullanılan malzemeler, yapım teknikleri, bitkisel ya da geometrik biçimlenişlerin sembolik açılımları da teknik ve artistik değerler taşımaktadır.

Bilimsel/Akademik Değeri

“Anadolu'nun Orta Çağ Dönemi Ahşap Direkli ve Kirişli Camileri” kapsamında yer alan camiler, 13.-14. Yüzyıl aralığında inşa edilmiş olup Anadolu'daki korunmuş örnekler olarak günümüze ulaşabilmişlerdir. Orta Asya'daki erken örneklerin “in-situ” (yerinde) korunamamış olması nedeniyle, benzer cami yapılarını tanımak ve tarihsel bağlamları, mimari özelliklerini anlamak için de kaynaklık etmeleri nedeniyle bilimsel/akademik değer taşımaktadırlar.

Ahşap özgün elemanlardaki geleneksel yapı ustalarının kullandıkları geleneksel aletlerin ahşapta bıraktıkları izler, kazınan yazılar ve minberdeki usta isimleri, tarihsel belge niteliği taşıyan unsurlar olup o dönemdeki geleneksel ahşap yapım tekniğinin anlaşılmasını sağlamaktadırlar.

Ayrıca; Beyliğin kurucusu Emir Süleyman'ın caminin taç kapıdaki kitabesine külliye'nin 1296 tarihli vakfiyesini yazdırmış olması da yapının bilimsel/akademik değeri açısından önemlidir. (Yaşar ERDEMİR, 2018)

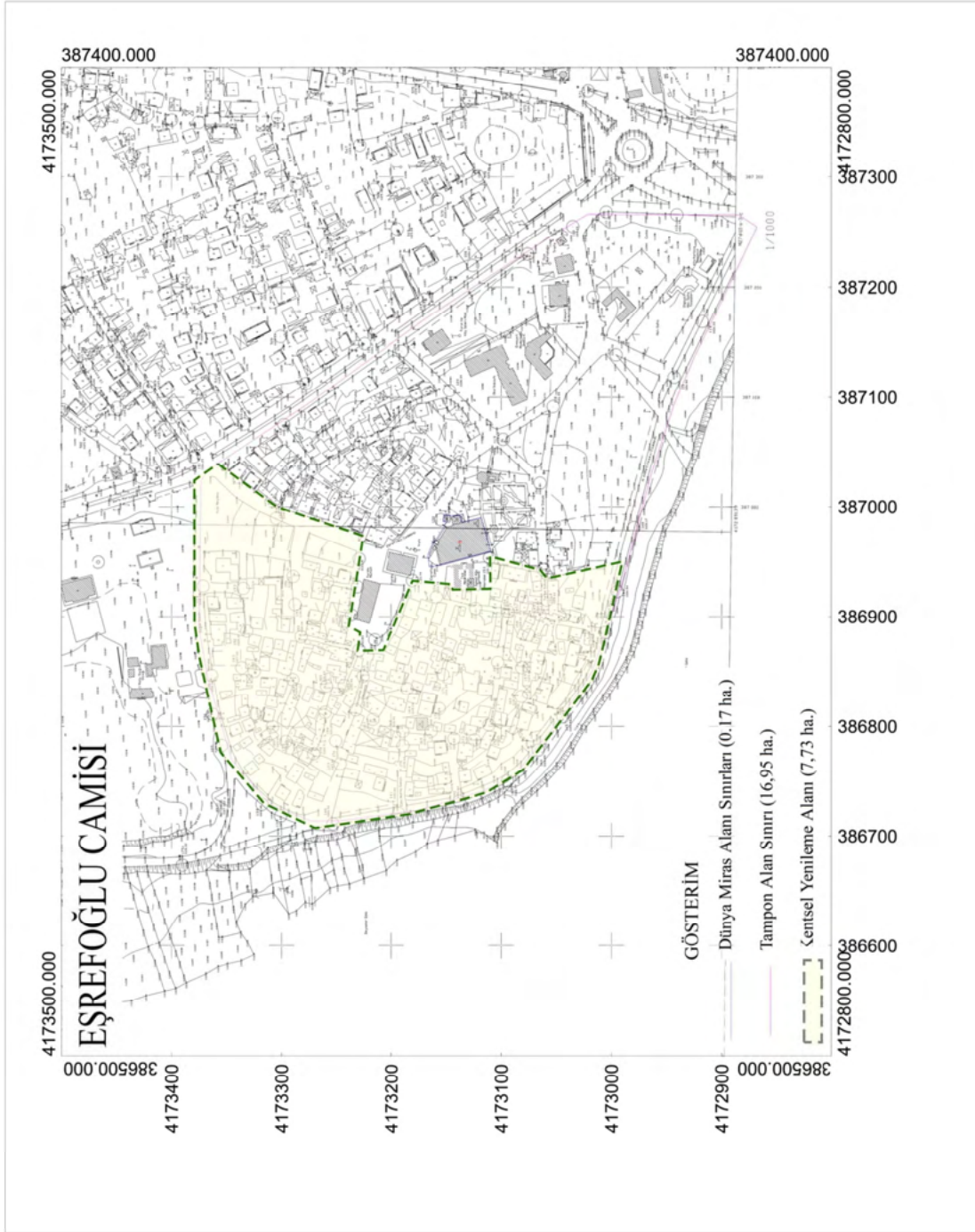
3. MEVCUT KORUMA VE YÖNETİM DURUMU

3.1. Alanın Koruma Statüsü

Konya ili, Beyşehir ilçesi, İçerişehir Mahallesi, 178 Ada, 1 Parselde bulunan Eşrefoğlu Camisi ve Türbesi, Bedesten, Eşrefoğlu Hamamı, İsmail Ağa Medresesi ve Türbesi, Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulunun 12.07.1980 tarih ve A-2280 sayılı kararı ile kültür varlığı olarak tescil edilmiş olup Konya Kültür Varlıklarını Koruma Kurulunun 15.04.2005 tarih ve 267 sayılı kararı ile de tescilinin devamına karar verilerek I. grup yapılara dahil edilmiştir.

Eşrefoğlu Camisi ve Türbesi Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 03.06.1988 tarih ve 186 sayılı kararı ile belirlenen Kentsel Sit Alanı ve Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 15.12.2017 tarih ve 4970 sayılı kararı ile tescil edilen Kentsel ve III. Derece Arkeolojik Sit alanı içerisinde kalmaktadır.

Ayrıca; bölgenin tarihi, kültürel ve ticari dokusuna katkı sağlaması ve bu kapsamda yeniden canlandırılması amacı ile yönetim alanının batısında kalan 7.73 hektarlık alan, 04.11.2021 tarih ve 4735 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararı; 5366 sayılı “Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanun” kapsamında “Kentsel Yenileme Alanı” ilan edilmiştir.

Harita 3. Yenileme Alan Sınırı

3.2. Yasal ve Kurumsal Çerçeve

Türkiye’de koruma altındaki alanlar ile ilgili en yüksek hukuki çerçeve Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’dır. Anayasanın 63. Maddesi uyarınca Türkiye’de koruma ile ilgili esaslar kanunlar ile belirlenmiştir. Türkiye’deki kültürel ve doğal varlıkların korunmasıyla ilgili temel kanun 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunudur. Söz konusu kanun ile taşınabilir ve taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları tanımlanmış olup bu varlıklarla ilgili prosedürler, aktiviteler, sorumluluk ve sorumlular belirlenmiştir.

2004 yılında kabul edilen 5226 sayılı “2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ile Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” ile Alan Yönetim Planlarının hazırlanmasına ilişkin hükümler getirilmiştir. Söz konusu düzenleme ile özellikle, yönetim planlarının geliştirilmesi, uygulanması, denetlenmesi ile ilgili prosedürler belirlenirken, alan yönetim sürecinde, kamu kurumlarının sorumluluklarının ve görevlerinin tanımı da yapılmaktadır.

Korumaya ilişkin 2863 sayılı kanuna esas çıkartılan yönetmelikler, Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Yüksek Kurulu ilke kararları, Kültür Varlıkları Koruma Bölge Kurulu kararları da koruma mevzuatının bütününe oluşturmaktadır.

I.Grup yapı olarak tescilli Eşrefoğlu Camisi’nin yer aldığı Kentsel ve III. Derece Arkeolojik Sit alanı içerisindeki her türlü koruma ve gelişmeye yönelik faaliyetlerin tamamı 2863 Sayılı Koruma Kanunu kapsamında gerçekleştirilmektedir.

Kentsel Sit Alanlarında koruma ve kullanma koşulları, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu’nun 720 sayılı ilke kararı ile belirlenmiş olup anılan ilke kararı ile bu alanlarda gerçekleştirilecek uygulama ve denetlemeye ilişkin esaslar belirlenmiştir. Ayrıca; 3. Derece Arkeolojik Sit Alanlarında koruma ve kullanma koşulları da, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu’nun 658 sayılı ilke kararı ile belirlenmiştir.

Kentsel sitlerde, 2863 sayılı Kanun’un 17. maddesi uyarınca koruma amaçlı imar planı hazırlanması gerekmektedir. Koruma amaçlı imar planlarının uygulanmasından ilgili belediyeler sorumludur. Ayrıca; kentsel sitlerde ve koruma alanlarında yapılacak tek yapı ve alan ölçeğindeki her türlü proje ve uygulama öncesinde ilgili koruma bölge kurulunun uygun görüşünün alınması gerekmektedir. Söz konusu proje ve uygulamaların varsa koruma amaçlı imar planına da uygun olması gerekmektedir. Yapılan uygulamaların koruma amaçlı imar planına uygunluğu koruma bölge kurulu ve ilgili belediye (varsa ilgili belediyenin Koruma, Uygulama ve Denetim Bürosu) tarafından denetlenmektedir.

Bu doğrultuda, Beyşehir Eşrefoğlu Camisi’nin içinde yer aldığı “İçerişehir Mahallesi Kentsel Sit ve 3.Derece Arkeolojik Sit Alanı Koruma Amaçlı İmar Planı” 12.06.2012 tarih ve 1006 sayılı kurul kararı ile uygun bulunmuş olup 22.02.2019 tarih ve 5942 sayılı kurul kararı ile de revizyonu uygun bulunmuştur. Kentsel Sit ve 3.Derece Arkeolojik Sit Alanı içerisindeki her türlü uygulama koruma amaçlı imar planı hükümleri çerçevesinde ilgili ilke kararları ve koruma kurulu kararları doğrultusunda Beyşehir Belediyesi tarafından gerçekleştirilmektedir.

Bunun yanı sıra; yönetim alanının batısında 04.11.2021 tarih ve 4735 sayılı Cumhurbaşkanı kararı; “Kentsel Yenileme Alanı” olarak ilan edilen alan içerisindeki her türlü uygulama “5366 Sayılı Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenerek Korunması ve

Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanun” ile bu Kanunun Uygulama Yönetmeliği doğrultusunda gerçekleştirilmektedir.

Ayrıca; Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu'nun “Taşınmaz Kültür Varlıklarının Gruplandırılması, Bakım ve Onarımlarına “ ilişkin 660 sayılı ilke kararında I. Grup Yapılar, toplumun maddi tarihini oluşturan kültür verileri içinde tarihsel, simgesel, anı ve estetik nitelikleriyle korunması zorunlu yapılar olarak tanımlanmış ve bu yapılara ilişkin müdahale biçimleri, esaslı onarım ilkeleri ve uygulamanın denetlenmesine yönelik koşullar belirlenmiştir.

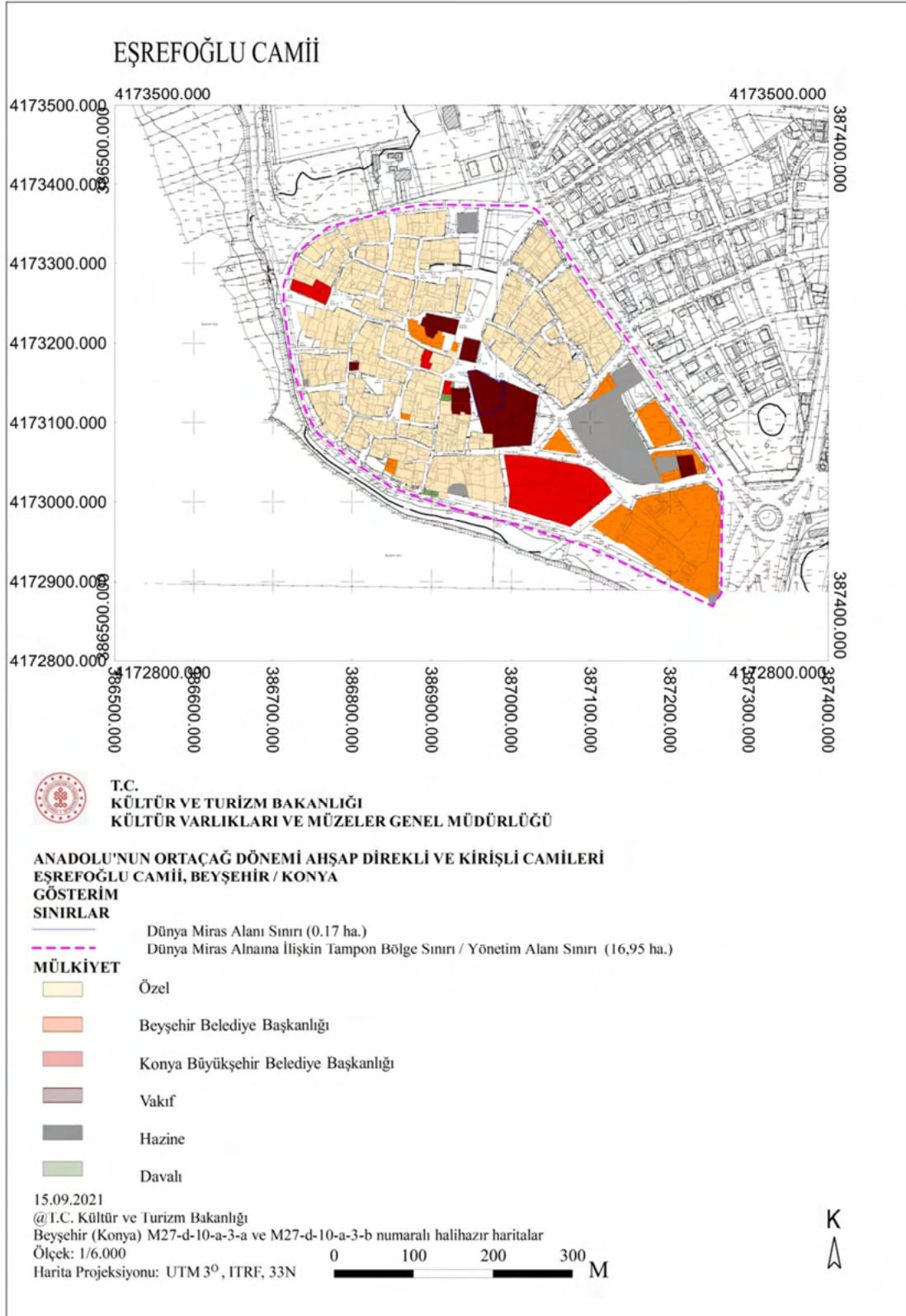
Mülkiyeti Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait olan camiler, 2008 yılında yenilenerek yürürlüğe giren 5737 sayılı Vakıflar Kanunu ile de korunmaktadır. Vakıf mülkleri ile ilgili tüm proje ve uygulamalar, Vakıflar Bölge Müdürlüklerince gerçekleştirilmektedir. Camilerin basit onarımları için Vakıflar Genel Müdürlüğünden onay alınması gerekmektedir. Söz konusu proje ve uygulamalar için ayrıca, 2863 sayılı Kanun uyarınca ilgili koruma bölge kurulunun uygun görüşünün alınması gerekmektedir. Tüm uygulamalar Vakıflar Bölge Müdürlüklerinin denetiminde gerçekleştirilmektedir.

Bu hükümler çerçevesinde; Vakıflar Genel Müdürlüğü idare ve denetiminde olan cami, mescit, türbe vb. kültür varlıklarına ilişkin müdahale biçimleri, uygulama ve denetim koşulları, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu'nun 731 sayılı ilke kararı ile belirlenmiştir.

Bu doğrultuda; mülkiyeti Vakıflar Genel Müdürlüğünde olan Eşrefoğlu Camisi ve türbesinin korunması, bakımı ve onarımına yönelik her türlü uygulama ve çalışma Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından Koruma Kanunu, ilke kararları ve ilgili Koruma Kurulu kararları doğrultusunda gerçekleştirilmektedir.

3.3. Mülkiyet Durumu

Eşrefoğlu Camisi ve Türbesi, Bedesten, Eşrefoğlu Hamamı, İsmail Ağa Medresesi ve Türbesi'nin mülkiyeti Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne aittir. Yönetim alanının büyük çoğunluğunu şahıs mülkiyeti oluşturmakta olup Beyşehir Belediyesi, Konya Büyükşehir Belediyesi, Maliye Hazinesi ve Türkiye Diyanet Vakfı mülkiyetinde olan parseller yer almaktadır.

Harita 4. Mülkiyet Durumu

3.4. İnsan Kaynakları

Eşrefoğlu Camisi ve türbesinin korunması, bakımı ve onarımına yönelik her türlü uygulama ve çalışma Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü tarafından Koruma Kanunu, ilke kararları ve ilgili koruma kurulu kararları doğrultusunda gerçekleştirilmektedir. Söz konusu çalışmalar, müdürlüğün deneyimli uzman personeli tarafından yürütülmektedir. Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü bünyesinde çalışan 3 mimar ve 3 inşaat mühendisi bulunmaktadır.

Eşrefoğlu Camisi Yönetim Alanının yer aldığı Kentsel Sit Alanı ve 3. Derece Arkeolojik Sit Alanı içindeki her türlü imar uygulamaları, koruma kurulu kararları doğrultusunda koruma amaçlı imar planı hükümleri çerçevesinde yürütülmektedir. Beyşehir Belediyesi, sit alanı içerisindeki imar uygulamalarından sorumlu mercidir. Beyşehir Belediyesi'nin uzman kadrosu, 1 şehir plancısı, 2 inşaat mühendisi, 3 harita teknikeri, 1 inşaat teknikerinden oluşmaktadır. Ayrıca; Beyşehir Belediyesince caminin güvenliği ve temizliğinden sorumlu olmak üzere görevlendirilmiş ikişer adet güvenlik ve temizlik görevlileri bulunmaktadır.

Ayrıca; Kentsel Sit Alanı ve 3. Derece Arkeolojik Sit Alanı içerisinde yer alan tescilli yapıların muhtelif restorasyonu, bakım ve onarım işleri Konya Büyükşehir Belediyesi Koruma, Uygulama ve Denetleme Bürosu (KUDEB) tarafından yürütülmektedir. Sit alanı içerisindeki yapılan uygulamaların koruma amaçlı imar planına uygunluğu koruma bölge kurulu ve KUDEB tarafından denetlenmektedir. KUDEB'in uzman kadrosu 4 mimar, 1 şehir plancısı, 4 sanat tarihçisi, 2 arkeolog, 1 harita mühendisi, 1 inşaat mühendisi ve 1 inşaat teknikerinden oluşmaktadır.

2863 Sayılı Koruma Kanunu uyarınca İçerişehir Kentsel Sit Alanı ve 3. Derece Arkeolojik Sit Alanı ve koruma alanlarında yapılacak tek yapı ve alan ölçeğindeki her türlü proje ve uygulama öncesinde Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun uygun görüşünün alınması gerekmektedir. Konya Koruma Bölge Kurulu alanla ilgili görev ve sorumluluklarını 2 arkeolog, 6 mimar, 5 şehir plancısı, 3 harita mühendisi ve 4 müze araştırmacısından oluşan deneyimli uzman kadrosu ile gerçekleştirmektedir.

Eşrefoğlu Cami'nde Beyşehir İlçe Müftülüğü tarafından görevlendirilmiş 1 imam ve 2 müezzin bulunmaktadır. Yönetim alanı içerisinde çalışmalar yürüten kurumların personel durumlarına ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Kurum	Mesleği	Sayı
Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	Mimar	3
	İnşaat Mühendisi	3
	Toplam Uzman	6
Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü	Mimar	6
	Şehir Plancısı	5
	Arkeolog	2
	Harita Mühendisi	3
	Müze Araştırmacısı	4
	Toplam Uzman	20

Konya Büyükşehir Belediyesi, Koruma, Uygulama ve Denetleme Bürosu (KUDEB)	Mimar	4
	İnşaat Mühendisi	1
	Şehir Plancısı	1
	Harita Mühendisi	1
	Sanat Tarihçisi	4
	Arkeolog	2
	İnşaat Teknikeri	1
	Toplam Uzman	15
Beyşehir Belediyesi	Şehir Plancısı	1
	İnşaat Mühendisi	2
	Harita Teknikeri	3
	İnşaat Teknikeri	1
	Güvenlik	2
	Temizlik Görevlisi	2
	Toplam Uzman	11
Beyşehir Müftülük	İmam	1
	Müezzin	2
	Toplam Uzman	3

Tablo15. Kurumsal İnsan Kaynakları

3.5. Finansal Kaynaklar

Vakıflar Genel Müdürlüğü mülkiyetindeki camiler ve yönetim alanında yer alan taşınmaz kültür varlıklarının çevresiyle birlikte korunması ve geliştirilmesi amacıyla finansman sağlayan en önemli merkezi kurumlar Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Bakanlığa bağlı Vakıflar Genel Müdürlüğü'dür.

Vakıflar Genel Müdürlüğü, mülkiyetindeki tescilli kültür varlıklarının korunması, restorasyonu, onarımı ve bakımı için ilgili Bölge Müdürlükleri tarafından talep edilen bütçeleri ayırmakta olup ilgili bölge müdürlükleri de tahsis edilen bütçeleri yatırım programlarında belirlenen projeler için kullanmaktadır. Bu doğrultuda bugüne kadar Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğünce Eşrefoğlu Camisi ve Türbesinin korunması, restorasyonu, bakım ve onarımı için yatırım programlarında yer alan projeler kapsamında çalışmalar yürütülmüş ve yürütülmektedir.

Türkiye'de taşınmaz kültür varlıklarının çevresiyle birlikte korunması ve geliştirilmesi amacıyla finansman sağlayan en önemli yerel kurumlar büyükşehir belediyeleri ve belediyelerdir. Bu çerçevede; Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından yönetim alanı içerisinde yer alan tescilli anıtsal yapılar ile sivil mimarlık örneklerinin korunması ve restorasyonuna yönelik proje ve uygulamalar için bütçe ayrılmaktadır.

Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü ile Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından yönetim alanı içerisinde yürütülen koruma, restorasyon, bakım ve onarıma ilişkin plan ve projeler ile bunların bütçeleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Konya Büyükşehir Belediyesi		
Eşrefoğlu Bedesteni Restorasyon Uygulaması	2018/2019	2.500.000TL+KDV
Eşrefoğlu Bedesteni Restorasyon Uygulaması	2017, 2018, 2019, 2020	1.755.524,45 TL
İsmail Ağa Medresesi Restorasyon Uygulaması	2018/2019	400.000 TL + KDV
İçerişehir Kentsel Sit-III.Derece Arkeolojik Sit alanı Koruma Amaçlı İmar Planı Revizyonu	2019	150.000 + KDV
Sur Duvarları Kazı Alanı Çalışmaları	2019	50.000 TL + KDV
Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü		
Eşrefoğlu Cami ve Şadırvanı Restorasyon, Koruma ve Onarım İşleri ve Çevre Düzenleme Projesi	2016	1.071.000.00 TL
Eşrefoğlu Cami Restorasyon, Koruma ve Onarım İşleri ve Çevre Düzenleme Projesi.	2017	550.000.00 TL
Eşrefoğlu Cami Restorasyon, Koruma ve Onarım İşleri ve Çevre Düzenleme Projesi.	2020	454.000.00 TL
Eşrefoğlu Cami Restorasyon, Koruma ve Onarım İşleri ve Çevre Düzenleme Projesi.	2021	350.000.00 TL

Tablo 16. Finansman kaynakları

Ayrıca İçerişehir Mahallesi Kentsel Sit ve 3.Derece Arkeolojik Sit Alanı Koruma Amaçlı İmar Planı kapsamında; sokak sağlıklaştırma ve cephe iyileştirme projesi yapılacak parseller belirlenmiştir. Bu kapsamda; Koca Güllük Sokak, Eşrefoğlu Sokak, Kale Meydanı Sokak, Kale Sokak, Sivaslı Sokak, Çayır Sokak, Aşağı Sokak, Türbe Caddesi Cephe İyileştirme projeleri Konya Büyükşehir Belediyesince hazırlanmış olup kurul onayı aşamasındadır. Bu projelere ilişkin bütçede, projelerin Koruma Kurulu tarafından onaylanmasından sonra belirlenecektir.

4. ALANIN MEVCUT KORUNMA DURUMU VE ALANDA YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR

4.1. Yapı ve Alanın Korunma Durumu

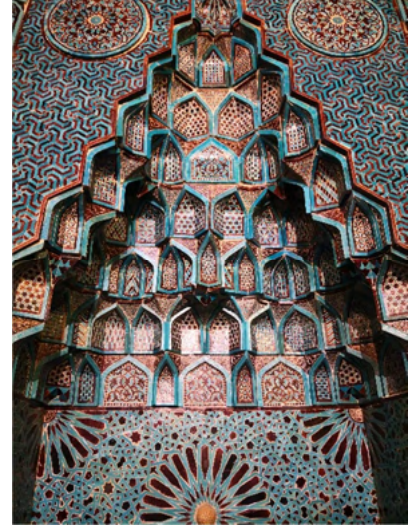
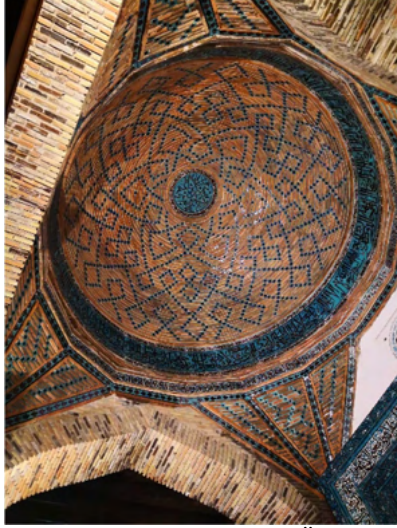
Eşrefoğlu Camisi, özgün özelliklerini koruyan geleneksel konut dokusu ve sokakları ile medrese, bedesten ve hamam gibi anıtsal diğer yapıları da içeren Beyşehir'in eski kent dokusu içinde konumlanmaktadır.

Yapının plan şeması diğer ahşap camilerden farklı olarak beşgendir ve yaklaşık 1482 m2 alana sahiptir. Yapı, yapıldığı dönemden günümüze özgün işlevinde kullanılmaktadır.

Yapı yapıldığı dönemden günümüze kadar çeşitli dönemlerde eklenen; eklendiği dönemin özelliklerini yansıtan nitelikli dönem ekleri (türbe, kütüphane, minare) ile bütünleşmiş olarak özgün plan şemasını korumaktadır. Kuzey ve kuzey-doğu cephesi arasındaki boşluğa, minarenin devamındaki duvar kalıntısının hemen arkasına eklenen tek katlı mekan, yapının duvarları değerlendirilerek mekânsal bir ihtiyacı karşılamış; kütle ve gabarisi uyumlu ve gerektiğinde kaldırılabilir nitelikte bir yakın dönem ekidir.

Yapının mimari elemanlarının çoğu özgünlüğünü günümüze kadar korumuştur. Yapının kündekari tekniği ile yapılan minberi, çini mozaikli mihrabı, mihrab önü kubbesi ve harime geçiş sağlayan sivri kemerli iç kapısı, kalemişleri, mahfili ve ahşap direkleri ile tavanı döneminin geleneksel malzeme kullanımını, işçiliğini ve tekniğini yansıtmaktadır.

Fotoğraf 24. Mihrab Önü Kubbe ve Mihrab (Kaynak: BAYKAL Pınar, Kültür ve Turizm Bakanlığı)

Yenilenen çatının cepheye ve kütleyle verdiği tasarım etkisinin dışında, yapı; cephe ve kütle özellikleri ile cephe düzeni bakımından özgünlüğünü korumuştur. Karlık kısmı açık olan yapının özgün düz toprak dam olan çatısı kırma ahşap çatıya dönüştürülmüş olup 1940'lı yıllarda yapılan onarımlarla da kiremit ile kaplanmıştır.

1965 yılında çatı konstrüksiyonu tekrar yenilenmiştir. Karlık bölümünün tavanı genişletilerek aydınlık feneri camla kapatılmış ve zeminde etrafı korkuluklarla sınırlandırılmıştır. Yağmur suyu için oluk sistemi yapılmıştır. Sütunların taş kaideleri kirişlerle bağlanarak zeminde statik denge sağlanmıştır.

Yapının beden duvarları etrafında yağmur ve zemin suyuna karşı drenaj ve izolasyon önlemleri alınmıştır.

Fotoğraf 25. Drenaj ve İzolasyon Önlemleri (Kaynak: Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi)

Ahşap kapı, pencere, kepenk vb. çeşitli onarımlarla değişikliğe uğrayan ve özgün formu bilinmeyen mimari elemanlar, özgün malzeme ve yalın detaylarla yenilenmiştir. Yapı içindeki sütunlar, kaideler, sütun başlıkları, mahfiller vb. gibi diğer elemanlar özgünlüğünü

korumaktadır. Yapılmış olan müdahaleler özgün malzemenin korunması, konservasyonu, ihya edilmesi ve sağlamlaştırılması yönünde olmuştur.

Ayrıca günümüz koşullarında ihtiyaç olan Wc, abdesthane vb. yapısal birimler ile birlikte çevre düzenlemesi de yapılmıştır.

Yapının yapısal durumuna ilişkin 05.07.2021 tarihinde yerinde yapılan gözlemsel incelemelerde yapının strüktürel durumunun iyi olduğu, herhangi bir çatlak, deformasyon vb. olmadığı tespit edilmiştir.

Ancak; yapıda bazı malzeme sorunları izlenmiştir. Aşağıda özetlenen söz konusu malzeme sorunlarının mevsimsel ısı ve yağış değişiklikleri ile değişkenlik gösterebileceği düşünülmektedir.

Yapının yol kotunun altında olması sebebi ile yüksek yol kotundan gelen yağmur suyu yapının cephesini olumsuz yönde etkilemekte, kuzey-doğu cephesindeki alt bordürlerde biyolojik oluşumlar, doğu ve batı cephelerde zemine yakın kısımlarda renk değişimleri (yeşile dönen), malzeme kaybı, yoğun derz onarımı, yağışlı mevsimlerde izlenebilecek nem sorunu, ahşap malzemelerde (tüm cephelerdeki ahşap hatılarda) renk değişimi, liflenerek ayrılmalar, çatlak oluşumları ve malzeme kaybı izlenmektedir. Harimde, taş sütun kaidelerde çukurlaşarak erime ve tabakalar halinde ayrılma, ahşap sütunlarda kurt-böcek oluşumu ile malzeme kaybı görülmektedir.

Fotoğraf 26. Taş Yüzeylerde Bozulmalar, 2021 (Kaynak: BAYKAL Pınar, Kültür ve Turizm Bakanlığı)

Fotoğraf 27. Cephelelerde Bozulmalar, 2021 (Kaynak: BAYKAL Pınar, Kültür ve Turizm Bakanlığı)

Koruma Amaçlı İmar Planı ile alandaki yapılaşmanın 2 katla sınırlı olması sebebi ile cami ve yakın çevresinin silueti korunmuştur.

Ayrıca; alanda geleneksel mimariden ziyade modern yapılaşma talebindeki artış sebebi ile mülk sahipleri alandan ayrılmakta ve mülklerini terk etmektedirler. Bunun sonucu olarak alanda sosyal yapı değişmekte ve geleneksel konut dokusu terk edilme ve bakımsızlık sorunları ile yok olma riskiyle karşı karşıya kalmaktadır. Ayrıca; miras yoluyla el değiştiren parsellerde mirasçı sayısının fazlalığı ve anlaşmazlıklar sebebi ile parsel bazında uygulamalarda sorunlar da yaşanmaktadır.

4.2. Yapının Gördüğü Onarım ve Müdahaleler

Yapı, yapıldığı dönemden günümüze çeşitli dönemlerde müdahaleler görmüş olmasına rağmen özgün mimari, malzeme ve tasarım vb. özelliklerini korumaktadır. Son dönem yapılan restorasyonlarda temel ilke minimum müdahale ile yapının özgün niteliklerine kavuşturulması olmuş, yapının taşıyıcı sistem sorunlarının giderilmesine yönelik çağdaş teknik ve malzemelerle önlemler alınmıştır.

Yapının fiziksel sorunlarının çözümüne yönelik önlemler alınmış olup bu önlemler çerçevesinde;

- Yapılan tüm müdahalelerde özgün malzemenin korunması ve kullanılması esas alınmış,
- Kısmen bozulmuş yapı malzemelerinin sağlamlaştırılarak ömrünün uzatılması hedeflenmiş,
- Parça kaybı olmuş, mimari eleman ve yapı malzemelerinde yapılan tamamlamalarda, yeni eklenen kısmın fark edilmesi için renk, doku vb. ayırıcı öğeler kullanılmış,
- İşlevsel ihtiyaca yönelik yapılan mekânsal ekin, kütle-gabari olarak uyumlu ve kaldırılabilir nitelikte olmasına önem verilmiş ve restorasyon proje ve uygulamaları, bilimsel veriler ışığında farklı disiplinlerden uzmanlarının çalışmaları ile yürütülmüştür.

Söz konusu çalışmalarda, yapı ile birlikte çevresinin de korunmasına önem verilmiş ve yakın çevresine yönelik düzenlemeler de yapılmıştır.

Yapı, inşaa edildiği 1296-1299 yıllarından günümüze çeşitli onarımlar görmüştür. Caminin sütun ve kirişleri orijinalliğini korurken, 1900, 1934, 1937, 1941, 1956, 1962, 1965, 1978, 1996 yıllarında cami çeşitli onarımlar geçirmiştir. (ERDEMİR, Y. Beyşehir Eşrefoğlu Süleyman Bey Camii ve Külliyesi, Beyşehir, 1999, s.19; B. Alperen, Beyşehir ve Tarihi, Konya, 2001, s.85.)

Yapı, portali ve kubbesindeki sorunlar nedeniyle 1900'lü yıllarda onarım geçirmiştir. (ERDEMİR, Y. Beyşehir Eşrefoğlu Süleyman Bey Camii ve Külliyesi, Beyşehir, 1999, p.10.), (SARRE Friedrich., Reise in Kleinasien, Berlin, 1896, s.118) (SARRE Friedrich, Konia, Seldschukische Baudenkmaler, Berlin, 1924, s.23-24. Portal Fotosu). Caminin minaresi 1920 yılında onarım görmüş, gövde şerefe ve üst kısmı kısmen yenilenmiştir. (KOÇU Nazım, Tarihi Beyşehir Eşrefoğlu Camii'nde Geleneksel Yapı Malzemeleri ve Onarım Çalışmalarının Değerlendirilmesi).

1934-1940 yılları arasında kapsamlı onarımlar geçiren yapının çatısı, 1941 yılına kadar düz toprak dam iken 1941'de değiştirilerek kiremitle, 1956 ve 1978'de bakırla, 2004 yılında da

kurşunla kaplanmıştır. (Uludağ, O.Ş,“Üç Anıt” Sayı:84, Konya,1945 S.13-18), (Beyşehir Eşrefoğlu Camii ve Külliyesi, İsmail EFE)

Yapının rölövesi 1965 yılında çıkarılmıştır. Yapının üst örtüsü 1962-1965 yıllarında yenilenmiş ve özgününde açık olan Karlık kısmının üzeri camla kapatılmıştır. 1965 yılında yapılan onarımla, orijinalinde bir sahnin genişliğinde olan karlık bölümünün tavan kısmı, iki sahnin uzunluğuna kadar büyütülmüş ve karlığın etrafı ahşap korkulukla kapatılmıştır.

Yapıya ait 1964 yılından önce hazırlanan abide ve eski eser onarım fişinden; camiyi ihata eden duvarlar ile türbenin beden duvarları ve konik külahının soyularak yeniden yapıldığı, caminin noksan olan bakır kaplamasının yenilediği, tehlike arz eden mihrap önü kubbesinin takviye edildiği, döşeme, sıva ve badana işleri yapıldığı anlaşılmaktadır (VGM Arşivi).

1994 yılında onaylanan proje ile portal tamir edilmiş, kavsara içindeki bozulan mukarnaslar çürütme tekniği ile yenilenmiştir. Portalde, bezemelerde ve profilli yüzeylerde de kısmi yenilemeler, bütünleme ve plastik onarımlar söz konusudur. 1996 yılında caminin zemini açılarak toprağı boşaltıldıktan sonra demir ve beton kirişlerle takviye edilip üstü ahşapla kaplanmıştır. (ERDEMİR, Y. Beyşehir Eşrefoğlu Süleyman Bey Camii ve Külliyesi, Beyşehir, 1999.) Yapının taban döşemesi sökülmüş ve taş kaideler betonarme bağ kirişleri ile bağlanarak yapının zeminde statik dengesinin sağlanması ve yatay hareketlerin önlenmesine yönelik önlemler alınmıştır.

12.12.1996 tarihli ve 2774 sayılı kurul kararı ile yapının beden duvarlarındaki sonradan yapılan iç sıvaların ve boyaların raspa edilmesi ve aslına uygun sıva ve kireç badana yapılması uygun görülmüştür. 26.12.1996 tarih ve 2788 sayılı kararda ise cami içerisinde yer alan ahşap aksamın kurt öldürücü ilaçlarla ilaçlanması, ahşap minberde eksik parçalarda orijinal malzeme ve teknikle bütünleme yapılması, cami beden duvarlarının çevresinde suya karşı tecrit işlemlerinin yapılması kararlaştırılmıştır.

Yapı portalinin orijinal kapı kanatları koruma altına alınarak yerine yenileri takılmıştır. Caminin beden duvarları çevresinde suya karşı yalıtım yapılmıştır. Ahşap minberin eksik parçaları tamamlanmıştır.

2002 yılında, aydınlık feneri camları ve metal taşıyıcısı değiştirilmiş, yağmur sularına karşı çatı izolasyonu ile oluk ve borular yapılmış, cami ve türbedeki ahşap kapı, kepenk ve pencere doğramaları yenilenmiştir. 13.10.2003 tarihli ve 5109 sayılı kurul kararı ile dış cephedeki çimento derzlerin sökülerek horosan harçlı derzle yenilenmesi, saçak altı ahşap kaplamalardan çürümüş/kırılmış olanların yenilenmesi uygun görülmüştür. 2004-2005 yıllarında çatının üst örtüsü bakırdan kurşuna dönüştürülmüştür. Kapı-pencere doğramaları yenilenmiş, çevre düzenlemeleri yapılmıştır.

2005-2006 yıllarında yapının çinileri temizlenmiş, dökülenlerin yerine alçı dolgu üzerine özgün renk ve desenlerine göre renklendirme tekniği ile tamamlama yapılmıştır.

2008 yılında camiye güvenlik kamera sistemi ve yangın algılama sistemi kurulmuş ve Mihrap çinileri onarılmıştır. Mihrapta yaklaşık olarak zeminden 1-1.5 m. yüksekliğe kadar olan kısımlardaki çiniler yerinden sökülüştür. Alçı üzerine boyama tekniği ile çinilerin motifleri ve renkleri uygulanmaya çalışılmıştır. (Koçu, N.(2010), Beyşehir Eşrefoğlu Camii ve Çevresindeki Yapıların Onarımında Kullanılan Yapı Malzemelerinde Karşılaşılan Sorunlar, 5. Ulusal Yapı Malzemesi Kongresi, TMMOB, ITU).

2012 yılında çatı örtüsü yenilenmiş ve kurşundan bakıra dönüştürülmüştür. 2014 yılında yakın dönemlerde yapılmış olan onarımlarla yapının genel yapısal durumunun iyi olması sebebi ile esaslı onarım kapsamında müdahaleler yapılmamıştır.

Fotoğraf 28. Yapının Üst Örtüsü (Kaynak: ÖZDEMİR, Ahmet, Kültür ve Turizm Bakanlığı)

Yapılan müdahaleler, çatı örtüsünün ve oluk sisteminin yenilenmesi, ahşap cephe aksamları ve iç mekândaki mahfil zemin kaplamalarının ahşap ile sağlamlaştırılması ve yenilenmesi, iç mekândaki kılcal sıva çatlaklarının ve boyanın onarımı gibi koruma ve sağlamlaştırmaya yönelik basit periyodik önlemler şeklinde gerçekleştirilmiştir.

2016-2020 yıllarında ise çini onarımları yapılmış ve 2017 yılında yapının kütüphane bölümündeki ek yapı projesi uygun bulunarak uygulanmıştır.

2017 yılından günümüze kadar ki süreçte yapının genel yapısal durumu iyi olduğundan yapıya yönelik koruma, sağlamlaştırma ve güçlendirme gibi önlemler, periyodik bakım kapsamında yapılmaktadır.

Yapıdaki mevcut malzeme sorunlarının çözümüne yönelik malzeme analiz ve koruma raporları ile gerekli görülebilecek projeler elde edilerek

- cephelerdeki taş bordürlerde fiziksel temizlik yapılması ve biyolojik oluşumların mekanik yöntemlerle temizlenmesi;
- cephelerdeki ahşap hatıl ve diğer ahşap malzemelerin yüzey temizliğinden sonra su bazlı yüzey koruyucu malzeme ile korunması;
- cephelerde zemine yakın kısımlarda neme bağlı taş bozulmalarının mevsimsel etki değerlendirmeleri ve gerekli analizleri yapılarak müdahale kararlarının belirlenmesi;
- cephelerde taş malzemelerdeki erimelere analizler sonrasında müdahale edilmesi; bozulan derzlerin fiziksel temizlik sonrasında yenilenmesi;
- taş sütun kaidelerindeki malzeme kayıplarına malzeme analizleri sonucunda esaslı onarımlarla müdahale edilmesi;

- iç mekandaki tüm ahşap elemanlara is ve kire karşı yüzey temizliği yapılarak sonrasında koruyucu yüzey malzemeleri uygulanması planlanmaktadır.

Caminin bahçesinde yer alan abdest alma muslukları ile Wc' nin bulunduğu müştemilat yapısı, Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 19.06.1997 tarih ve 2899 sayılı kurul kararı ile uygun bulunan çevre düzenleme projesi kapsamında yapılmıştır.

Ayrıca; yönetim alanı içerisinde göle yakın bir bölümde yapılan kazılar sonucu ortaya çıkan Sur Duvarlarının rölöve projeleri de onaylanarak koruma alanı belirlenmiş ve surların üzeri kapatılmıştır.

4.3. Alana İlişkin Güncel Planlar ve Projeler

4.3.1.Fiziki Planlar

4.3.1.1. 1/100.000 Ölçekli Konya-Karaman Planlama Bölgesi Çevre Düzeni Planı

Konya ve Karaman il sınırlarının bütününe kapsayan "1/100.000 ölçekli Konya-Karaman Planlama Bölgesi Çevre Düzeni Planı", Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından hazırlanmış ve revizyonu 2018 yılında onaylanmıştır. Yapılı çevre ile doğal ve kültürel değerler arasında koruma-kullanma dengesini sağlamak planın temel yaklaşımlarındandır. Söz konusu planda kültürel ve doğal mirasın gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlamak üzere arkeolojik, kentsel ve doğal sit alanları korunacak alanlar olarak belirlenmiştir.

Kültürel ve doğal değerlerin korunmasını sağlayacak biçimde sosyal, ekonomik, kültürel ve mekânsal gelişmenin yönlendirilmesinin amaçlandığı söz konusu planın planlama hedefleri arasında; doğal, kültürel, tarihsel, sosyal ve ekonomik değerlerin korunarak geliştirilmesini sağlamak yer almaktadır.

- Planlama bölgesinde çevresel değerlerin koruma-kullanma dengesi gözetilecek şekilde korunmasının sağlanması,
- 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu uyarınca belirlenen ve belirlenecek olan kültür ve tabiat varlıkları ile sit niteliği taşıyan alanların, ilgili yasalar ve bağlı yönetmelikleri uyarınca korunması,
- Korunacak alanlarda, kentsel gelişme baskılarını azaltacak tedbirlerin alınması, planın koruma ilkeleri arasında yer almaktadır.

Planın Korunacak Alanlara ilişkin uygulama hükümleri arasında;

- Plan kapsamındaki arkeolojik, tarihi, kentsel ve doğal sit alanlarında (planda gösterilmiş ya da gösterilememiş), Kültür ve Turizm Bakanlığı, Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü ile ilgili Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu ve Bakanlığa bağlı Tabiat Varlıklarını Koruma Merkez ve Bölge Komisyonu tarafından alınmış kararlara göre uygulama yapılacağı,
- Plandan önce onaylanmış koruma amaçlı imar planlarının yürürlükte olduğu,
- Sit alanlarında kullanım kararlarının, ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınmak ve bu planın ilke ve stratejilerine aykırı olmamak koşuluyla ilgili idaresince hazırlanacak olan koruma amaçlı imar planları ile belirleneceği ve Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu ve/veya Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonunun uygun görüşünün alınmasının zorunlu olduğu hükümleri yer almaktadır.

4.3.1.2. 1/100.000 Ölçekli Konya İl Çevre Düzeni Planı

Konya Büyükşehir Belediyesince hazırlanan “1/100.000 ölçekli Konya İl Çevre Düzeni Planı” 13.07.2018 tarihi ve 722 sayılı Belediye Meclis kararı ile onaylanmıştır. Planda, kültürel ve doğal mirasın gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlamak üzere arkeolojik, kentsel ve doğal sit alanları korunacak alanlar olarak kabul edilmiştir. Kültür ve tabiat varlıkları ile sit niteliği taşıyan alanların korunmasının sağlanması planın koruma ilkeleri arasında yer almaktadır.

Kentsel ve kırsal mekânsal gelişme gereksinimlerinin “Koruma-Kullanma Dengesi” gözetilerek, sosyal, ekonomik, kültürel ve mekânsal açıdan büyüme ve gelişmeyi sağlayacak biçimde karşılanması da planın ilkelerindedir.

Mekânsal kullanım kararlarının, koruma kararları ve sektörel gelişme eğilimleri dikkate alınarak ve düzensiz yapılaşmayı önleyecek biçimde verilmesi planlama ilkelerindedir.

Planda Sit Alanlarına ilişkin

- Planda gösterilmiş olsun veya olmasın tüm sit alanlarında, 2863 sayılı “Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu”, ilgili yönetmelikler, İlke Kararları ve varsa onaylı koruma amaçlı imar planı hükümlerine göre uygulama yapılacağı,
- Kentsel, arkeolojik ve tarihi sit alanlarında Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafından karar alınmadan uygulama yapılamayacağı,
- Doğal sit alanlarında, ilgisine göre Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu ve/veya Tabiat Varlıklarını Koruma Merkez Komisyonu tarafından karar alınmadan uygulama yapılamayacağı,
- Çevre Düzeni Planında sit alanları için geliştirilen kullanım kararlarına ilişkin yapılaşma koşulları, bu alanlara ilişkin hazırlanacak ve ilgili Koruma Bölge Kurulu tarafından uygun görülecek alt ölçekli koruma amaçlı imar planları ile belirleneceği hükümleri yer almaktadır.

Ayrıca; söz konusu plan ile 1/25.000 ölçekli nazım imar planlarının hazırlanması amacıyla planlama alt bölgeleri oluşturulmuştur. Beyşehir İlçesi de söz konusu alt bölgeler kapsamında oluşturulan Güneybatı Konya Alt Bölgesinde yer almaktadır.

Planın stratejik kararları arasında yer alan Beyşehir Gölü Çevresi Turizm Desteği kapsamında; Beyşehir Gölü Milli Parkı sınırları içinde ve dışında, Göl kıyısında ya da Göl manzaralı kırsal yerleşmelerde turizm faaliyetlerinin gelişmesinin desteklenmesi, bu kapsamda, Göl çevresi ve etki alanında kalan Beyşehir, Hüyük, Derbent, Derebucak ve Seydişehir ilçelerinde turizme çarpan etkisi oluşturacak turizm değerlerini irdeleyecek Turizm Master Planı çalışmasının yapılması ve alt ölçekli çalışmalarda Master Plan ile oluşturulan kararlara uyulması amaçlanmıştır.

Planlama Alt Bölgelerine Özel Hükümler: Beyşehir Gölü Milli Parkı sınırları içinde ve dışında, Göl kıyısında ya da Göl manzaralı kırsal yerleşmelerde turizm faaliyetleri desteklenecek, kırsal yerleşmelerin geleneksel dokusunda bozulmaya neden olmayacak nitelikte yapılaşma kuralları, yerleşmenin sahip olduğu konut, tarım ve hayvancılık amaçlı yapılaşma koşulları aşılmadan Alt Bölge Planında ve ilgili mevzuat doğrultusunda onaylanacak Uzun Devreli Gelişme Planında belirlenecektir.

4.3.1.3. Güneybatı Konya Planlama Alt Bölgesi 1/25.000 Ölçekli Nazım İmar Planı

Konya Büyükşehir Belediyesince hazırlanan Güneybatı Konya Planlama Alt Bölgesi 1/25.000 Ölçekli Nazım İmar Planı” 13.07.2018 tarihi ve 722 sayılı Belediye Meclis kararı ile onaylanmıştır. Güneybatı Konya Planlama Alt Bölgesi, Beyşehir, Seydişehir, Hüyük, Derbent, Derebucak, Yalılıyük ve Ahırlı ilçelerinden oluşan bölgedir.

Söz konusu plan ile

- Planda gösterilmiş olsun veya olmasın tüm sit alanlarında, 2863 sayılı “Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu”, ilgili yönetmelikler, İlke Kararları ve varsa onaylı koruma amaçlı imar planı hükümlerine göre uygulama yapılacağı,
- Kentsel, arkeolojik ve tarihi sit alanlarında Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafından karar alınmadan uygulama yapılamayacağı,
- Doğal sit alanlarında, ilgisine göre Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu ve/veya Tabiat Varlıklarını Koruma Merkez Komisyonu tarafından karar alınmadan uygulama yapılamayacağı,
- Planda sit alanları için geliştirilen kullanım kararlarına ilişkin yapılaşma koşulları, bu alanlara ilişkin hazırlanacak ve ilgili Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu/Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu tarafından uygun görülecek, ilgili mevzuat doğrultusunda onaylanacak koruma amaçlı imar planları ile belirleneceği,
- Planlama alt bölgesi ile bütünleşir konumda olan Beyşehir Gölü Milli Parkı sınırları içinde 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu ve bu kanun doğrultusunda hazırlanan Uzun Devreli Gelişme Planı çerçevesinde uygulama yapılacağı hükme bağlanmıştır.

4.3.1.4. İçerişehir Kentsel Sit ve 3. Derece Arkeolojik Sit Alanı Koruma Amaçlı İmar Planı Revizyonu

İçerişehir Mahallesi Kentsel Sit ve 3.Derece Arkeolojik Sit Alanı Koruma Amaçlı İmar Planı 12.06.2012 tarih ve 1006 sayılı kurul kararı ile uygun bulunmuş olup revizyonu 22.02.2019 tarih ve 5942 sayılı kurul kararı ile onaylanmıştır.

Söz konusu plan ile Kentsel Sit ve 3. Derece Arkeolojik Sit Alanı'nın 3194 sayılı İmar Kanunu ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ile bu kanunlara dayalı yönetmelikler, Yüksek Kurul İlke Kararları ve Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu kararları doğrultusunda korunması, düzenlenmesi ve tarihsel çevre ile uyumlu olarak geliştirilmesi amaçlanmıştır.

- Kentsel Sit ve 3. Derece Arkeolojik Sit Alanı sınırları içinde korunması gereken tarihsel ve arkeolojik değerlerin, doku özelliklerini ve yapı karakteristiğini korumak,
- Geleneksel yerleşim dokusunun korunmasına yönelik kararlar oluşturmak ve bu dokunun karakteristik izleri olan sokakların, çıkmaz sokakların korunarak çözümler üretilmesini sağlamak,

Koruma amaçlı imar planının ana ilkeleri arasında yer almaktadır.

İçerişehir Kentsel Sit ve 3. Derece Arkeolojik Sit alanı Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planında, Eşrefoğlu Cami, tescilli anıt eser olarak korunacak alanlar kapsamında tanımlanmış, sosyal altyapı alanları kapsamında da cami olarak kullanımı belirlenmiştir. Planda, caminin yakın çevresini oluşturan alanlarda, konut+ticaret+turizm alanları, cephe

iyileştirme yapılacak parseller ile sokak sağlıklılaştırma yapılacak parseller ve Özel Proje Alanı -1 (ÖPA-1), Özel Proje Alanı -2 (ÖPA-2) ve Özel Proje-3 Alanı (ÖPA-3) tanımlanmıştır.

Planlama alanı içerisinde yer alan Vakıflar Bölge Müdürlüğü denetimindeki tescilli yapıların bakım ve basit onarımlarında Vakıflar Bölge Müdürlüğü, diğer tescilli yapıların bakım ve basit onarımlarında ise KUDEB yetkilidir. Ayrıca; tescilli yapıların esaslı onarımları, yapının rölöve, restitüsyon, restorasyon projelerinin hazırlanarak ilgili Koruma Kurulunun onayının alınmasından sonra KUDEB ve/veya Vakıflar Bölge Müdürlüğü'nün denetiminde yapılabilmektedir. Kentsel Sit Alanı içerisinde yer alan tescilli yapıların projeleri Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından hazırlanmış ve genel olarak projeler kurulduktan geçmiştir.

Plan kapsamında Özel Proje Alanı olarak tanımlanan alanlarda hazırlanacak Kentsel Tasarım projelerinin, Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu ve KUDEB uygun görüşü alındıktan sonra uygulanması hükme bağlanmıştır.

Plan kararları doğrultusunda;

- Eşrefoğlu Camisi ve medrese etrafındaki bütünlüğü bozan yapılar meydan olarak düzenlenmiş,
- Tarihi hamamın çevresi yeniden düzenlenerek etrafındaki yapılar kaldırılmıştır.

Koruma amaçlı imar planı kapsamında sokak sağlıklılaştırma ve cephe iyileştirme projesi yapılacak parseller belirlenmiştir. Sokak sağlıklılaştırma projesinin amacı; sınırları ilgili koruma bölge kurulunca onaylanan alanda tescilli ve tescilsiz taşınmaz kültür varlıklarının sokağa bakı veren cepheleri ile birlikte avlu duvarları, müstemilat, çeşme vb. mimari elemanların özgün sokak dokusu ve kentsel mobilyaları ile birlikte korunması, sağlıklılaştırılarak yaşatılması ve çağdaş yaşama katılmasının sağlanması ve sokak dokusunu tanımlayan tüm öğelerin korunması ve belgelenmesine yönelik çalışmaların yapılmasıdır.

Kültür varlığı olarak tescilli olmayıp; ancak hem geleneksel dokuya hem de cephe özelliklerinden dolayı yer aldıkları sokağa katkıda buldukları için korunması öngörülen yapılar bu kapsamda değerlendirilmiştir.

Bu kapsamda; Koca Güllük Sokak, Eşrefoğlu Sokak, Kale Meydanı Sokak, Kale Sokak, Sivaslı Sokak, Çayır Sokak, Aşağı Sokak, Türbe Caddesi Cephe İyileştirme projeleri ile Konya Büyükşehir Belediyesince hazırlanmış olup kurul onayı aşamasındadır.

4.3.2.Stratejik Planlar

Türkiye Turizm Stratejisi-2023

Kültür ve Turizm Bakanlığınca hazırlanan ve 28.2.2007 tarih ve 2007/4 nolu Resmi Karar ile kabul edilen “Türkiye Turizm Stratejisi (2023)” inde, zengin kültürel ve doğal değerlere sahip kentlerimizin markalaştırılarak, turistler için bir çekim noktası haline getirilmesi” stratejisi tanımlanmıştır.

Söz konusu Strateji kapsamında; Konya ili de kültür turizmi canlandırılarak marka kültür kentleri oluşturulacak iller arasında yer almaktadır.

- Tarihi, kültürel ve mimari özelliği olan yapıların ve ören yerlerinin restorasyonunun yapılması,
- Yerel halkın soyut ve somut kültürel mirasın değeri ve korunması konusunda bilinçlendirilmesinin sağlanması,
- Şehirlerimizin zengin kültürel mirasını vurgulayan ulusal uluslararası düzeyde tanıtım ve pazarlama yapılması sağlanması 2023 yılı hedefleri arasında yer almaktadır.

Bu hedeflerin gerçekleştirilmesi amacıyla yapılacak mimari düzenlemeler arasında da

- Uluslararası standartlarda şehir müzelerinin kurulması,
- Tarihi, kültürel ve mimari özelliği olan yapıların ve ören yerlerinin restorasyonunun yapılması,
- Tarihi dokuların ve eski merkezlerin yenilenmesine yönelik projelerin hazırlanması,
- Anıt, kale, su kemeri, sur, han, kervansaray v.b. tarihi yapıların ışıklandırma ve çevre düzenlemelerinin yapılması,
- Tarihi çekim noktalarının çevresinde turistik yeme-içme tesislerinin yapılması,
- Ülkemizin meşhur el sanatlarından deri, halı, takı gibi ürünlerin sunulacağı Kapalıçarşı benzeri otantik alışveriş merkezleri yapılması ve mevcut olanların iyileştirilmesi yer almaktadır.

Ayrıca; Turizm Stratejisi kapsamında belirlenen tematik bölgelerden biri olan “Göller Bölgesi Eko-turizm Gelişim Bölgesi” kapsamında belirlenen göller arasında Konya İli Beyşehir Gölü de yer almaktadır.

Bu göller esas alınarak,

- doğa turizmine yönelik alanlar ve turizmi destekleyen trekking, araçlı ve çadırli kamp, yamaç paraşütü, dağcılık, mağaracılık, avcılık, binicilik, bisiklet, sörf, foto safari vb. gibi faaliyetlerin geliştirilmesi,
- önemli bir yaban hayatına sahip olan bölgede, habitatlar ve ekosistemler bozulmadan sürdürülebilir bir turizm yaklaşımının sunulması,
- ziyaretçilerin doğa ve doğa koruma konularında bilgilendirilmesi yöredeki doğa koruma çabalarına katkıda bulunulmasının sağlanması amaçlanmaktadır.

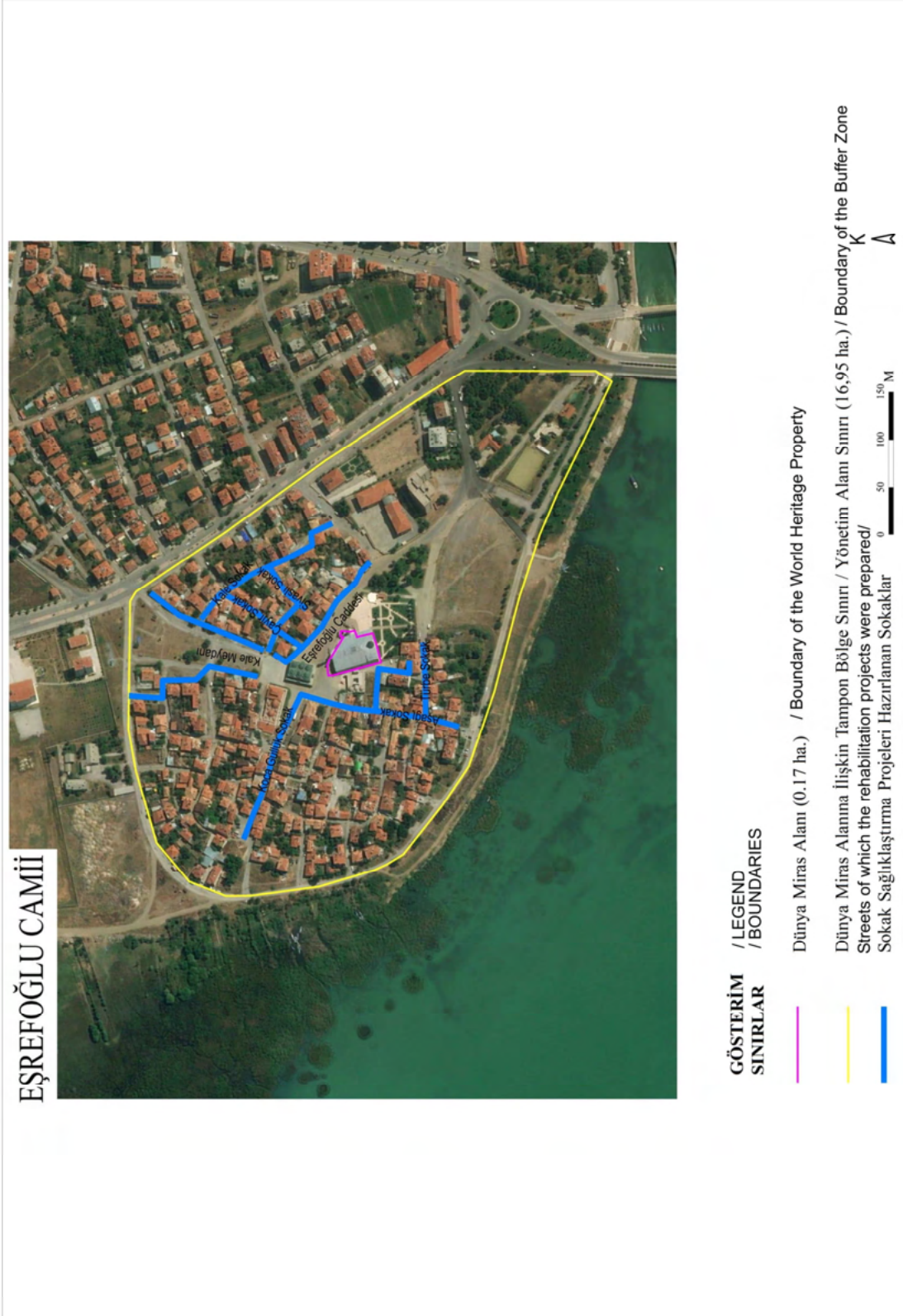
4.3.3. Sokak Sağlıklaştırma Projeleri

İçerişehir Mahallesi Kentsel Sit ve 3.Derece Arkeolojik Sit Alanı Koruma Amaçlı İmar Planı kapsamında; sokak sağlıklaştırma ve cephe iyileştirme projesi yapılacak parseller belirlenmiştir.

Sokak Sağlıklaştırma Projesi'nin amacı; sınırları ilgili koruma bölge kurulunca onaylanan alanda tescilli ve tescilsiz taşınmaz kültür varlıklarının sokağa bakı veren cepheleri ile birlikte avlu duvarları, müstemilat, çeşme vb. mimari elemanların özgün sokak dokusu ve kentsel mobilyaları ile birlikte korunması, sağlıklaştırılarak yaşatılması ve çağdaş yaşama katılmasının sağlanması ve sokak dokusunu tanımlayan tüm öğelerin korunması ve belgelenmesine yönelik çalışmaların yapılmasıdır.

Kültür varlığı olarak tescili olmayıp; ancak hem geleneksel dokuya hem de cephe özelliklerinden dolayı yer aldıkları sokağa katkıda buldukları için korunması öngörülen yapılar bu kapsamda değerlendirilmiştir.

Bu kapsamda; Koca Güllük Sokak, Eşrefoğlu Sokak, Kale Meydanı Sokak, Kale Sokak, Sivaslı Sokak, Çayır Sokak, Aşaağı Sokak, Türbe Caddesi Cephe İyileştirme projeleri Konya Büyükşehir Belediyesince hazırlanmış olup kurul onayı aşamasındadır.

Harita 6. Sokak Sağlıklaştırma Projeleri Hazırlanan Sokaklar

4.3.4. Çevre Düzenleme Projeleri

Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü tarafından hazırlanan ve ilgili Koruma Kurulunun 29.04.2014 tarih ve 2146 sayılı kararı ile uygun bulunan “Eşrefoğlu Cami ve Şadırvanı Restorasyon, Koruma ve Onarım İşleri ve Çevre Düzenleme işi” 2015 yılında başlamış olup 2021 yılında tamamlanmıştır.

Restorasyon kapsamında eski müstemilat yıkılıp onaylı projesine göre yeniden yapılmıştır. Çevrede yıpranmış olan eski taş döşemeler ile bahçe duvarları ve ferforjeleri yenilenmiştir. Proje kapsamında ayrıca; Konya Kültür Varlıkları Koruma Kurulu 07.04.2017 tarih ve 4392 sayılı Kurul Kararı ile eski izlerinden ortaya çıkan kütüphane kısmı yapılmıştır. Süleyman Bey türbe kısmının kubbesi ve Cami mihrabında yok olmuş ve kalemşi ile çini taklidi yapılan yerler eskisine uygun olarak çini olarak yenilenmiştir.

4.3.5. Ahşap Camilerde Risk Yönetimi ve Koruma Projesi

Vakıf eseri Ahşap Camilerin mevcut ve olası risklere karşı korunması ve gelecek kuşaklara aktarılabilmesi için gerekli stratejilerin belirlenmesine katkı sağlamak amacıyla Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü ile TMMOB Mimarlar Odası Konya Şubesi ile ortaklaşa MEVKA (Mevlana Kalkınma Ajansı) fonları ile “Ahşap Camilerde Risk Yönetimi ve Koruma Çalışması: Konya-Aksaray-Karaman” başlatılmıştır.

Söz konusu proje ile Konya ve Karaman illerimizdeki vakıf kültür varlığı ahşap camilerimizin maruz kaldığı risklerin belirlenmesi ve olası risklere karşı korunmasına yönelik yöntem önerisinin sunulması amaçlanmaktadır.

Bu kapsamda çalışma alanı içerisinde belirlenen vakıf eseri ahşap camiler ile çevresini tehdit eden unsurlar belirlenerek risk analizleri yapılacaktır. Risk analizinde elde edilen veriler alandaki fiziksel, sosyal, kültürel ve ekonomik önceliklere göre sınıflandırılacak, bu sınıflandırmaya göre risk haritaları oluşturulacaktır. Çalışmanın sonunda ise tespit edilen ve olası risklere karşı, kültürel mirasın sürdürülebilir bir biçimde korunmasına yönelik öneriler getirilecektir.

Proje sonucunda üretilecek somut önerilerin yasal altlığa konu ve örnek olması da amaçlanmaktadır.

Proje kapsamında yapılacak alan çalışması için Beyşehir Eşrefoğlu Cami, Konya, Doğanhisar Ulu Cami, Karaman, Merkez Kethane Cami olmak üzere 3 adet nitelikli, ahşap direkli cami seçilmiştir. Ahşap direkli camiler bakımından oldukça zengin olan bölgeden bu 3 eserin seçilme sebebi olarak, yoğun ahşap kullanımı, özgün ahşap işçiliği ile nitelikli ahşap süslemeler içermesi sayılabilir. Seçilen bu yapılar proje kapsamında çevresi ile birlikte risk yönetimi açısından değerlendirilerek her bir esere yönelik öneriler sunulacaktır.

Ayrıca; söz konusu proje sonucunda elde edilecek önerilerin, Anadolu'nun Ortaçağ Dönemi Ahşap Direkli ve Kirişli Camiler kapsamında yer alan diğer camiler için de hazırlanacak olan risk yönetim planlarında da kullanılması amaçlanmaktadır.

5. ALANA İLİŞKİN ZİYARETÇİ YÖNETİMİ, TURİZM VE TANITIM FAALİYETLERİ

5.1. Ziyaretçi Yönetimi

Beyşehir İlçesi, tarihten gelen kültür ve tabiat zenginlikleri ile Eşrefoğlu Camisiyle asaleti, Beyşehir Gölüyle estetiği, Kubadabad Sarayıyla Selçuklu hâkimiyetini, Eflatunpınar ve Fasıllardaki kaya anıtlarıyla Hitit abidesini, Kireli ve Tolcayla Geç Osmanlıyı, Sivil Mimari örnekleriyle de Cumhuriyet Dönemini hatırlatan bir tarih mozaiğini içinde barındırmaktadır.

İlçe, Konya merkez ve diğer şehir merkezleri ile ana ulaşım ağı ve Antalya-Kapadokya Turizm güzergâhı üzerinde yer almaktadır. Beyşehir ilçe merkezinin Konya il merkezine uzaklığı 91 kilometre iken, Antalya il merkezine uzaklık, Seydişehir ilçe merkezi üzerinden yaklaşık 208 kilometre, Ankara il merkezine uzaklık ise yaklaşık 353 kilometre civarındadır.

Eşrefoğlu Camisi ve Türbesi, İçerişehir Mahallesi, Kentsel Sit ve 3. Derece Arkeolojik Sit Alanı içerisinde yer almaktadır. Cami ve türbe Milli Park Alanı olarak ilan edilen Beyşehir Gölü'nün 100 metre kuzeyinde yer almaktadır. Alana erişim yönetim alanının güney doğusundan Yılmaz Muslu Caddesi üzerinden sağlanmaktadır. Alana yönlendirme tabelaları Beyşehir ilçe girişinden itibaren belli aralıklarda yol güzergâhlarında bulunmaktadır.

Cami hem ibadet hem de ziyaret amaçlı kullanılmaktadır. Alana gelen ziyaretçilerin sayısı istatistiki olarak tutulmamaktadır. Caminin ilçe merkezine yakın olması ziyaretçiler açısından erişimi kolaylaştırmaktadır. Mihrab, minber, türbe ve kar kuyusu caminin en çok ziyaret edilen bölümleridir. Ayrıca; cami içerisindeki çilehane de ziyaretçilerin ilgisini çekmektedir. Caminin ana unsurları, (kürsüler, ahşap kapı kitabesi, halılar v.b) güvenlik nedeni ile müzelerde muhafaza edilmektedir. Ziyaretçi baskısı caminin kültürel değerleri açısından tehdit edici bir unsur oluşturmamaktadır. Alana yönelik ziyaretler, çoğunlukla günübirlik olarak gerçekleştirilmektedir.

Alanın yakın çevresinde pek çok kültürel ve doğal değer bulunması (Kubadabad Sarayı, Tarihi Taş Köprü, Eflatunpınar Hitit Su Anıtı, Fasıllar Anıtı, Leylekler Vadisi vb.), alanın ziyaretçiler açısından çekiciliğini artırmaktadır. Cami ve türbe, yakın çevresinde yer alan Bedesten, Medrese ve Hamam ile birlikte ziyaretçiler açısından bir açık hava müzesi olma potansiyeline sahiptir. İlçe günümüzde Konya il merkezinden sonra en çok ziyaret edilen yapılara ve alanlara ev sahipliği yapması sebebi ile önemli bir ziyaretçi potansiyeline sahiptir. Cami ve çevresindeki anıtsal yapıların yer aldığı alandaki geleneksel konut dokusunun da büyük oranda korunmuş olması da alanın ziyaretçi potansiyelini arttıran bir unsurdur.

Alan içerisinde ziyaretçiler için yeme-içme ve gece konaklamaya yönelik konaklama alanı bulunmamaktadır. Tuvalet ve şadırvan cami avlusunda yer almaktadır. Alanda ticarete yönelik hizmet veren 1 adet çay ocağı ve 1 adet antikacı dükkânı bulunmaktadır. Bunların dışında alanda ziyaretçilere yönelik hediyelik eşya satış birimi, müze, restoran vb. ticari birimler bulunmamaktadır. Konaklama, Beyşehir ilçe merkezinde bulunan oteller tarafından sağlanmaktadır. Alanda ziyaretçilerin yönlendirme levhaları ile yönlendirildiği bir otopark bulunmaktadır. Cami içi ve çevresinin temizliği, bahçe düzenlemesi, güvenliği, wc'lerin bakımı ve temizliği Beyşehir Belediyesi tarafından yapılmaktadır. Cami içerisinde güvenlik amaçlı kamera sistemi, yangın alarm sistemi ve hırsız alarm sistemi bulunmaktadır. Cami içerisinde ve çevresinde ziyaretçilere yönelik bilgilendirme/yönlendirme ve uyarı levhalarına

ihtiyaç duyulmaktadır. Ayrıca; camiyi ve çevredeki kültürel değerleri de anlatacak profesyonel rehber eksikliği de bulunmakta olup tanıtım mevcutta cami imamı veya müezzin tarafından yapılmaktadır.

5.2. Turizm ve Tanıtım Faaliyetleri

Eşrefoğlu Beyliği'nin başkentliğini yapmış olan ilçe bölge içerisinde turizm destinasyonu olma potansiyeline sahip pek çok kültürel ve doğal varlıklara ev sahipliği yapmaktadır. Alan, somut olmayan kültürel miras değerleri, geleneksel yemekleri ve zanaatleri bakımından da öne çıkma potansiyeline sahiptir.

Eşrefoğlu Camisi ve Türbesinin yakın çevresinde yer alan ve Milli Park olarak ilan edilen Beyşehir Gölü, ülkemizin 2023 yılı Turizm Stratejisi kapsamında tematik bölgelerden biri olarak tanımlanmış olan "Göller Bölgesi Eko-turizm Gelişim Bölgesi" kapsamında belirlenen göller arasında yer almaktadır.

Bu göller esas alınarak,

- doğa turizmine yönelik alanlar ve turizmi destekleyen trekking, araçlı ve çadırli kamp, yamaç paraşütü, dağcılık, mağaracılık, avcılık, binicilik, bisiklet, sörf, foto safari vb. gibi faaliyetlerin geliştirilmesi,
- önemli bir yaban hayatına sahip olan bölgede, habitatlar ve ekosistemler bozulmadan sürdürülebilir bir turizm yaklaşımının sunulması,
- ziyaretçilerin doğa ve doğa koruma konularında bilgilendirilmesi yöredeki doğa koruma çabalarına katkıda bulunulmasının sağlanması amaçlanmaktadır.

Caminin tanıtımı ve sunumu amacıyla Beyşehir İlçe Müftülüğü tarafından hazırlanmış broşür ve resimli tabelalar bulunmaktadır. Bunu dışında özel olarak yayınlanmış camiye yönelik çeşitli yayınlar bulunmaktadır. Ayrıca; alanın tanıtımı, ilçeyi tanıtan broşürler, gezi rehberleri ve ilçeye özel kitaplar da hazırlanmaktadır. Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından Eşrefoğlu Cami ve çevresi ile ilgili görseller ve broşür çalışmaları yürütülmektedir. Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından restorasyonu yaptırılan Eşrefoğlu Bedesteninin turizm tanıtım merkezi olarak işlevlendirilmesi planlanmaktadır.

Alanın gerek ulusal gerekse uluslararası düzeyde tanıtımının artırılması gerekmektedir. Alandaki konaklama tesislerinin yetersizliği ve yapılan etkinliklerin mevsimsel olarak sınırlı olması sebebi ile alana yönelik turistik faaliyetlerin çoğu günübirlik turizme dayalı gerçekleşmektedir. Alanda yer alan tarihi, kültürel ve mimari değeri olan yapıların bir bütün olarak tanıtımının yapılması ihtiyacı bulunmaktadır.

Eşrefoğlu Camisi'nin de yer aldığı "Anadolu'nun Orta Çağ Dönemi Ahşap Direkli ve Kirişli Camilerin"nin Dünya Miras Listesine adaylığı kapsamında Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü tarafından tanıtıcı bir broşür hazırlanmış ve bunların yerel ve ulusal düzeyde dağıtımı yapılmıştır. Ayrıca; söz konusu adaylık kapsamında Bakanlık, Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansının desteği ile aday gösterilen 5 camiyi kapsayacak şekilde bir kültür rotası oluşturmayı planlamaktadır.

6. ALANIN DEĞERLENDİRİLMESİ / GZFT Analizi

Yönetim alanının sorunları ve olanaklarının tespit edilmesi, fırsatlar ile tehditlerinin de her yönüyle belirlenmesi amacıyla; alana ilişkin yapılan yerinde inceleme ve anket çalışmaları, paydaşlarla yapılan görüşmeler ve odak grubu toplantıları, kurumlardan elde edilen veriler doğrultusunda Eşrefoğlu Camisi odak olmak üzere yakın çevresine yönelik

- Koruma/Kentsel Gelişim
- Araştırma
- Altyapı/Erişim
- Sunum/Tanıtım/Turizm
- Yerel Farkındalık/Katılım
- Eğitim/Kapasite Geliştirme

başlıkları altında güçlü yönler, zayıf yönler, fırsatlar ve tehditler belirlenmiştir.

Yukarıdaki başlıklar altında yapılan GZFT Analiz tabloları aşağıda yer almaktadır.

Güçlü Yönler	
Koruma/ Kentsel Gelişim	Eşrefoğulları beyliğinin kurucusu Eşref Bey'in oğlu Süleyman Seyfeddin tarafından Beyşehir Gölü kıyısında yaptırılan caminin, Anadolu'da Selçuklu ve Beylikler devri mimarlık ve sanat tarihinin en önemli temsilcilerinden birisi olması
	Taş kaidelere oturan silindirik ve çokgen gövdeli ve mukarnas başlıklı 41 adet ahşap sütunun taşıdığı bezemeli ahşap tavanı; orta sahandaki aydınlık feneri, çini mihrabı ve mihrap önü kubbesi ile Anadolu'daki ahşap direkli ve tavanlı camilerin; mimari tasarım, malzeme, teknik, işçilik ve bezeme açısından en seçkin ve anıtsal örneği olması
	Hem bölgede hem de daha geniş bir coğrafyada sonraki yüzyıllarda (14-19. yy) inşa edilen ahşap destekli camileri etkilemiş olması
	Yalnızca Anadolu değil, genel olarak İslam mimarlık tarihi içerisinde de anıtsal ahşap destekli cami tipolojisinin gelişimi içerisinde de önemli bir yere sahip olması
	Yapının son cemaat mahfilinde yer alan çinili kapısının ve çini mihrabının Türk çini sanatında özel bir öneme sahip olması
	Yapının minber aynalığında yer alan kitabesinin nadide örneklerden olması
	Yapının taş, tuğla ve çini ile bezenmiş mimari öğeleri ile özellikle konsol araları ve lambrikenlerde yer alan geometrik ve bitkisel kompozisyonlarının; teknik, malzeme, motif, kompozisyon ve üslûp özellikleri bakımından önem arz etmesi
	Caminin tarih boyunca özgünlüğünü ve bütünlüğünü koruyarak aktif bir şekilde kullanılıyor olması
	Eşrefoğlu Camisi, medrese, bedesten ve çevresindeki geleneksel konut dokusunun bütüncül olarak büyük ölçüde korunmuş olması, cami ve çevresinin bütüncül olarak algılanabiliyor olması
	Cami, medrese, kale kapısı ve geleneksel konut dokusunun geçmiş medeniyetlerin ve toplulukların geçmişten günümüze geçirdiği aşamaları belgeler nitelikte olması

	Cami çevresinde yer alan medrese, bedesten ve hamam gibi anıtsal nitelikteki yapıların bir bütün olarak camiye değer katmış olması
	Koruma bölge kurulu kararı ile uygun bulunmuş sokak sağlıklılaştırma projelerinin olması
	Özgün sokak dokusunun korunuyor olması
	Koruma amaçlı imar planının olması
	Yapı ve çevresinin ulusal koruma mevzuatı ile korunuyor olması
	UNESCO Dünya Miras Geçici Listesi'nde yer alması
	Alandaki yapılaşmanın 2 katla sınırlı olması sebebi ile cami ve yakın çevresinin silüetinin korunmuş olması
	Alandaki geleneksel kent dokusunda yaşayan nüfusun cami ve çevresini aktif olarak kullanıyor olması
	Alanda nüfus artışı ve kentsel gelişim baskısının olmaması
	Yapının taşıyıcı sisteminin sağlam olması
Araştırma	Alanla ilgili bilimsel çalışmaların mevcudiyeti
	Alana yönelik tarihi, arkeolojik, bilimsel araştırmalar gerçekleştirecek bilimsel potansiyelin olması
Altyapı/ Erişim	Caminin ilçe merkezine yakınlığının ziyaretçiler açısından erişimi kolaylaştırması.
	İlçenin Konya merkez ve diğer il merkezleri ile ana ulaşım ağında yer alması
	Konya ili, yüksek hızlı tren ağının önemli bileşenlerinden biri olması
	Konya Havalimanının yakınlığı ve düzenli seferlerin bulunması
Sunum/ Tanıtım/ Turizm	Bölgenin önemli bir Hitit yerleşimi olması (ör: Eflatunpınar)
	Alanın somut olmayan kültürel miras değerlerine sahip olması
	Beyşehir yerleşiminin günümüzde Konya il merkezinden sonra en çok ziyaret edilen yapılara ve alanlara ev sahipliği yapması sebebiyle büyük bir ziyaretçi potansiyelinin olması
	Antalya-Kapadokya Turizm güzergahı üzerinde yer alması
	Eşrefoğlu Beyliği'nin başkent olması sebebiyle Beyşehir ilçesinin bu yönüyle de daha çok ön plana çıkması
	Beyşehir Gölü'nün alana yakınlığı
	Alanın yakın çevresinde pek çok kültürel ve doğal değer bulunması (Kubadabad Sarayı, Tarihi Taş Köprü, Fasıllar Anıtı, Leylekler Vadisi vb.)
	Beyşehir'de doğa turizmine yönelik aktivitelerin gerçekleştiriliyor olması (yamaç paraşütü, doğa yürüyüşü vb.)
	Turizm hizmet altyapısının güçlü olması
	Beyşehir'de eko turizmin gelişmiş olması
	İlçede turizm rehberlik fakültelerinin bulunması (Selçuk Üniversitesi Beyşehir Ali Akkanat Turizm Fakültesi)
	Cami'nin içindeki çilehanenin ve karlık bölümünün ziyaretçiler tarafından ilgi görmesi
Yerel Farkındalık/ Katılım	Yerel halkın cami ile aidiyet bağının güçlü olması ve çevresel değerlerin korunmasına yönelik duyarlılığının yüksek olması

Eğitim/ Kapasite Geliştirme	Alana yönelik tarihi, arkeolojik, bilimsel araştırmalar ile koruma projelerini gerçekleştirecek bilimsel potansiyelin ve üniversitelerin bulunması
	Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı KUDEB teşkilatının olması
	Konya Büyükşehir Belediyesi'nin Meslek Edindirme Kurslarının (KOMEK) bulunması

Zayıf Yönler	
Koruma/ Kentsel Gelişim	Alandaki somut olmayan kültürel miras değerlerinin ve geleneksel zanaatların giderek azalması
	Anıtsal yapıların onarımına ayrılan finansal kaynak miktarının yetersizliği ve önceliklendirme problemi
	Yerel halkın, mahalli idarelerin sağladığı finansal kaynaklara erişim sıkıntısı
	Günümüze kadar alan içindeki anıtsal yapılarda işlevlendirme yapılmaması
	Alanda yer alan ve doku özelliği gösteren yapıların yaşayanların güncel ihtiyaçlarına cevap verememesi
	Sokak sağlıklaştırma projelerinin henüz uygulamaya geçirilmemiş olması
	Geleneksel kent dokusunda restorasyon uygulamalarının yeterli sayıda olmaması
	Yeni yatırım ve girişimlere yerel halkın kapalı olması
	Kentsel sit alanı içerisinde tescilli yapılmamış çok sayıda geleneksel konutun varlığı
	Yeraltı kaçış tünellerinin tıkanmış durumda olması,
	Özel Proje Alanları için projelerin hazırlanmamış olması
Araştırma	Alanda bulunan anıtsal nitelikteki tescilli yapılara yönelik bilimsel danışma kurulunun olmayışı
	Dehlizlere yönelik herhangi bir bilimsel çalışmanın olmayışı
Altyapı/ Erişim	Kale kapısı ve kale duvar kalıntılarının arkeolojik çalışmalar ile tespitine yönelik çalışma yapılmamış olması
	Altyapı, sosyal alan ve çevre düzenlemesinin yetersizliği
	Yol ve kaldırımların bozukluğu
	Toplu taşıma eksikliği
Sunum/ Tanıtım/ Turizm	Alanın çeperinde otopark düzenlenmesine ihtiyaç duyulması
	Turizm potansiyelinin yeterince değerlendirilememesi
	Yalnızca Eşrefoğlu Camisi'nin ziyaret edilmesi, çevredeki diğer kültürel değerlerin ziyaret edilmemesi, kentin bir bütün olarak ele alınmaması
	Ziyaretçi yönetim planının olmaması
	Alana ve yapıya ilişkin bilgilendirme ve tanıtıcı levhaların eksikliği
	Alanda cami etrafında temel ölçekte bir çevre düzenlemesi görülse de göl çevresinde ve iç dokuda çevre düzenleme eksikliği
	Ziyaretçilere yönelik otopark, konaklama ve dinlenme alanlarının yetersizliği
	Camiyi ve çevredeki kültürel değerleri de anlatacak profesyonel rehber eksikliği
Ulusal ve uluslararası ölçekte alanın tanıtım yetersizliği	

	Tarihi kültürel ve mimari değeri olan yapıların bir bütün halinde tanıtımının yapılamaması
	Turistik faaliyetlerin daha çok günübirlik turizme dayalı olması
	Yapılan etkinliklerin mevsimsel olarak sınırlı kalması tüm yıla yayılan faaliyetler olmaması
	Ziyaretçiler tarafından talep olmasına rağmen geleneksel evlerde konaklama imkânının bulunmaması
	Alanda ziyaretçilere yönelik hediyelik eşya vb. ürünlerin satışı için mekânsal bir düzenlemenin olmaması
	Cami'nin ana unsurlarının güvenlik zafiyeti nedeni ile müzelerde muhafaza edilmesi (kürsüler, ahşap kapı kitabesi, halılar v.b)
	Bedestene alanın ihtiyaçları doğrultusunda fonksiyon verilmemiş olması
	Cami ve alana ilişkin doğru/güvenilir bilgi verecek personel eksikliği
	Beyşehir'de müze olmayışı
Yerel Farkındalık/ Katılım	Alanın sahip olduğu tarihi / kültürel değerler konusunda yerel halkın yeterince bilgiye sahip olmaması
	Alanda yaşayan nüfusun çoğunluğunu yaşlı nüfusun oluşturması sebebi ile yerel halkın alanın korunması ve yönetimine ilişkin çalışmalara katılabilecek potansiyelinin bulunmaması

Fırsatlar	
Koruma/ Kentsel Gelişim	Yapı ve yakın çevresinde restorasyon, bakım, onarım projelerinin gerçekleştirilmesi
	Alanın Dünya Miras Listesi adaylığının koruma ve izleme konusunda işbirliklerini artırma imkânı bulunması,
	Kültür varlıklarının korunması konusunda kaynak yaratılma olanaklarının artmış olması
	Alanda yer alan anıtsal yapıların yeniden işlevlendirme potansiyeline sahip olması
	Sponsor olabilecek önemli firmaların varlığı
	Vakıflar BM ve Mimarlar Odası tarafından MEVKA Kalkınma Ajansı fonları başlatılan ahşap camilerde risk yönetimi ve koruma çalışması
Altyapı/ Erişim	Orta Anadolu'nun Antalya'ya bağlantısını güçlendirecek Gembos Yolu'nun açılacak olması
Sunum/ Tanıtım/ Turizm	Yapının ve çevresinde yer alan bedesten, medrese ile birlikte açık hava müzesi olarak düzenlenme potansiyeli
	Alanın, bölge ölçeğinde Kudababad Sarayı, Eflatunpınar gibi diğer kültürel miras alanları ile bir destinasyon oluşturma potansiyeli
	Alanın sahip olduğu doğal (Beyşehir Gölü) ve kültürel değerlerle birlikte turizme katkı sunma potansiyeli
	Beyşehir halkının turizme ilgisinin fazla olması
	Ahşap Tavanlı-Destekli Camiler'in kültürel rota oluşturma potansiyeli

	Geleneksel evlerin restore edilerek ticari fonksiyon verilme potansiyelinin bulunması
	Eşrefoğlu Cami'nin halılarını aslına uygun biçimde üretebilecek zanaatkarların mevcudiyeti
	Bedesten'in üst katının cami ve Beyşehir ile ilgili eserlerin sergilendiği bir mekân, alt katının ise yerel halk tarafından hediyelik eşya vb. yöresel ürünlerin satıldığı bir mekân olarak kullanılma potansiyelinin bulunması
	Cami'nin çevresindeki mezar taşlarının, ortaya çıkarılarak sergilenme imkânının bulunması
Yerel Farkındalık/ Katılım	Koruma ve kültürel miras konusunda kurum, kişi ve işletmelerin bilgi ve bilinçlerinin artması
	Alanın UNESCO sürecinin koruma bilincinin artmasına yönelik sağlayacağı katkı
	Yerel halk için alan ve çevresindeki kültürel ve doğal değerlerin tanıtılmasına yönelik turların düzenleme imkânının bulunması

Tehditler	
Koruma/ Kentsel Gelişim	Yangın tehlikesi
	Geleneksel konut dokusunun terk edilme ve bakımsızlık sorunları ile yok olma riskiyle karşı karşıya kalması
	Sosyal yapının değişmesi, mülk sahiplerinin alandan uzaklaşması ve mülklerini terk etmeleri
	Geleneksel mimariden ziyade modern yapılaşma talebinin fazla olması
	Miras yoluyla el değiştiren parsellerde çözümsüzlüklerin yaşanması (mirasçı sayısının fazlalığı ve anlaşmazlıklar)
	Yönetim Alanı dışındaki yoğun ve çok katlı yapılaşmanın ve artan ticari aktivitenin baskısı
	Geleneksel yapıların bir kısmında malzeme ve strüktürel bozulmaların olması
	Alanda yapılan restorasyon çalışmaları nedeniyle yapılardaki özgünlük değerinin kısmen yitirilmesi
	Yapıda cephelerde ve iç mekândaki taş ve ahşap malzemelerde çeşitli bozulmaların olması

7. VİZYON, POLİTİKA VE HEDEFLER

7.1. Vizyon

Yönetim planlarında alanın kültürel sürekliliğini muhafaza ederek korunmasını sağlayan stratejik bir vizyon belirlenmesi gerekmektedir. Bu sayede yöneticiler ve yerel halkın uzun vadeli ve sürdürülebilir koruma konusunda ortak bir bakış açısı yakalaması amaçlanmaktadır.

Bu bölümde, Eşrefoğlu Camisi'nin de yer aldığı "Anadolu'nun Orta Çağ Dönemi Ahşap Direkli ve Kirişli Camileri"nin önem ve değerleri ile önceki bölümlerde tanımlanan mevcut durumunun açıklaması ve değerlendirilmesine dayanarak bir vizyon tanımlanmıştır.

Bu doğrultuda, geliştirilen vizyon cümlesi aşağıda yer almaktadır:

“Anadolu’da erken dönem hipostil planlı ahşap direkli cami mimarisinin en iyi korunmuş örnekleri olarak öneminin ve değerinin toplumun tüm kesimleri tarafından tamamen anlaşıldığı ve takdir edildiği, mimari ve sanatsal zenginliğinin ziyaretçilere aktarıldığı, istisnai değerini oluşturan tarihi, kültürel, sanatsal ve mimari özelliklerinin katılımcı ve ortak bir yaklaşımla bütüncül ve sürdürülebilir bir şekilde korunarak gelecek kuşaklara aktarıldığı, bir miras alanı”.

7.2. Yönetim Politikaları

“Anadolu’nun Orta Çağ Dönemi Ahşap Direkli ve Kirişli Camileri” için belirlenen vizyonla uyumlu önceki bölümlerde belirlenen yönetim sorunlarının ele alınması amacıyla hazırlanan yönetim planının öncelikli hedefi bir yandan alanın önem ve değerlerinin korunmasını ve sürdürülebilirliğini sağlamak, diğer yandan ise kullanıcı ve ziyaretçilerin alanın önem ve değerlerini en iyi şekilde benimsemeleri için öneriler ve eylemler sunmaktır.

Bu çerçevede ana politikalar şunlardır:

Politika 1. Anadolu’nun Orta Çağ Dönemi Ahşap Direkli ve Kirişli Camilerinin, istisnai evrensel değerini oluşturan tarihi, kültürel, sanatsal ve mimari özelliklerinin ulusal ve uluslararası koruma kriterleri çerçevesinde korunması ve gelecek nesillere aktarılması,

Politika 2. Anadolu’nun Orta Çağ Dönemi Ahşap Direkli ve Kirişli Camilerinin önem ve değerlerinin anlaşılması ve yönetilmesine yönelik ortak bir kültürel miras koruma anlayışının geliştirilmesi ve yönetim planının etkin bir şekilde uygulanmasının sağlanması,

Politika 3. Eğitsel ve tanıtıcı faaliyetler ile alan ve çevresinin kültürel miras değerlerinin tüm topluma ulaştırılarak toplumsal ilginin ve farkındalığın artırılması,

Politika 4. Yerel halkın, alan ve çevresinin korunması ve tanıtılmasında farkındalık eğitimleri ve sosyoekonomik iyileştirme programlarıyla etkin bir paydaş olmasının sağlanması,

Politika 5. Anadolu’nun Orta Çağ Dönemi Ahşap Direkli ve Kirişli Camilerinin ulusal ve uluslararası standartlarda tanıtımının yapılması,

Politika 6. Anadolu’nun Orta Çağ Dönemi Ahşap Direkli ve Kirişli Camilerinin yakın çevrelerindeki doğal ve kültürel varlıklar ve değerlerle birlikte kültür turizmine katkı sunma potansiyelinin değerlendirilmesi ve geliştirilmesi,

Politika 7. Alan içerisinde kullanıcı ve ziyaretçilere yönelik tarihi çevreyle uyumlu altyapı ve erişim sorunlarının çözülmesi,

Politika 8. Ziyaret kalitesinin ve güvenliğinin artırılması,

Politika 9. Ziyaret ve kullanım yoğunluğunun tarihi çevre üzerinde yaratabileceği olumsuz etkilerin ve zararların minimuma indirilmesi,

Politika 10. Anadolu'nun Orta Çağ Dönemi Ahşap Direkli ve Kirişli Camilerinin afetler ve risklere karşı korunması için etkin bir risk yönetiminin sağlanması,

Politika 11. Anadolu'nun Orta Çağ Dönemi Ahşap Direkli ve Kirişli Camilerine yönelik bilimsel araştırma ve yayınların teşvik edilmesi.

4.3.Yönetim Hedefleri

Yönetim Planının amacına uygun olarak, alana ilişkin şu ana kadar yürütülen tüm proje ve planlar dikkate alınarak, tüm paydaşlarla yapılan görüşmeler sonucunda aşağıda yer alan hedefler belirlenmiştir.

Yönetim ve Eşgüdüm

YÖN.1. Yönetim planı eylemlerinin gerçekleştirilmesini sağlayacak düzenlemelerin yapılması.

Koruma/ Kentsel Gelişim

KOR 1. Yapısal sorunların zamanında müdahale edilerek, önleyici tedbirlerle ve basit onarımlarla çözümlenmesi,

KOR.2. Alandaki planlama ve proje çalışmalarının yapının istisnai evrensel değeri göz önünde bulundurularak yapılması,

KOR.3. Yapı ve çevresindeki tarihi kültürel ve mimari değeri olan yapı ve dokuların bir bütün halinde, özgün değerleri esas alınarak korunması,

KOR.4. Korumaya yönelik faaliyetlerin etkin ve verimli bir program çerçevesinde düzenli izlenmesi ve değerlendirmesi,

KOR.5. Camiyi tehdit edebilecek risk faktörlerinin tespit edilmesi risk yönetim planının hazırlanması, uygulamaların izlenmesi ve sürekli takibinin sağlanması,

KOR. 6. Ziyaretçi kaynaklı tahribatların önlenmesine yönelik gerekli tedbirlerin alınması.

Altyapı/ Erişim

ALT.1. Cami ve yakın çevresinin tarihi yapı ve dokuyla uyumlu olarak altyapı eksikliklerinin giderilmesi ve erişim olanaklarının geliştirilmesi.

Sunum/ Tanıtım/ Turizm

TUR.1. Alana yönelik tanıtım araçlarının geliştirilmesi ve ziyaretçilerin alanda bulunan kültürel mirasa ait bilgilere erişiminin sağlanması,

TUR.2. Ziyaretçilerin alan deneyimlerinin zenginleştirilmesi ve niteliğinin artırılması,

TUR.3. Ziyaretçi sayısının yönetilerek ziyaretçilerin yapıya zarar vermeden ve konforlu bir şekilde camiyi ziyaret etmelerinin sağlanması,

TUR.4. Alana ilişkin, özgün, nitelikli hediyelik eşya üretimi ve satışı yoluyla turist memnuniyeti ve yerel halkın mesleki eğitim ve el beceri kurslarıyla üretim ve satış süreçlerine entegre edilmesi yoluyla sosyoekonomik durumunda iyileşme sağlanması,

TUR.5. Eşrefoğlu Camisi'nin bölgedeki diğer doğal ve kültürel miras alanları ile birlikte destinasyon yaratma potansiyelinin değerlendirilmesi ve caminin mevcut tur rotalarına dâhil edilerek ziyaretçi sayısının artırılması, alanda turizmin geliştirilmesi.

Yerel Farkındalık/ Katılım

YER 1. Yerel halkın somut ve somut olmayan kültürel miras konusundaki farkındalığının ve koruma bilincinin artırılması.

Araştırma

ARŞ.1. Eşrefoğlu Camisi ve Külliyesi'ne yönelik bilimsel araştırmaların ve akademik yayınların artırılmasının teşvik edilmesi.

Eğitim/ Kapasite Geliştirme

EGT.1. Alanda bulunan kurumların ve çalışanların, yerel halkın, işyeri sahiplerinin aidiyet duygusunun ve farkındalığının artırılması ve yeterli donanıma sahip olmasının sağlanması,

EGT.2. Alanın korunması ve tanıtılmasına yönelik eğitim ve farkındalık programlarının oluşturulması,

EGT.3. Geleneksel zanaatların tasarım, yapım ve bakımında ihtiyaç duyulan ustaların belediyelerce mesleki eğitim ve el beceri kursları düzenlenerek kursiyerlerin alanda yaşayan hane halkı arasından seçilerek yetiştirilmesi.

8. YÖNETİM PLANININ UYGULANMASI

8.1. Eylem Planı

“Alan Yönetimi İle Anıt Eser Kurulunun Kuruluş Ve Görevleri İle Yönetim Alanlarının Belirlenmesine İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik”in 13. Maddesindeki hüküm uyarınca kamu kurum ve kuruluşları, belediyeler ile gerçek ve tüzel kişiler, Eşgüdüm ve Denetleme Kurulunca onaylanan Eşrefoğlu Camisi Yönetim Planına uymak, plan kapsamındaki hizmetlere öncelik vermek ve bu amaçla bütçelerine gerekli ödenekleri koymakla yükümlüdürler.

Bu doğrultuda, bir önceki bölümde tanımlanan yönetim planı politikaları ve bu politikalar çerçevesinde belirlenen yönetim hedefleri aşağıdaki tabloda belirtilen eylemler yolu ile gerçekleştirilecektir.

Eylem Planı'nda, her bir eylem için sorumlu ve ilgili kurumlar, olası finansman kaynakları, eylemlerin gerçekleştirilmesi için öngörülen zaman aralığı (yıl) ve eylemlerin gerçekleştirilme durumunun takip edilmesi adına izleme göstergeleri tanımlanmıştır.

KORUMA ve KENTSEL GELİŞİM											
Politika	Hedef	Eylem	Sorumlu Kurum ve Kuruluş	İlgili Kurum ve Kuruluş	Olası Finansman Kaynağı	Süre/ Yıl					İzleme Göstergesi
						2022	2023	2024	2025	2026	
Politika 1. Anadolu'nun Orta Çağ Dönemi Ahşap Direkli ve Kirişli Camilerinin, istisnai evrensel değerini oluşturan tarihi, kültürel, sanatsal ve mimari özelliklerinin ulusal ve uluslararası koruma kriterleri çerçevesinde korunması ve gelecek nesillere aktarılması	KOR.1. Yapısal sorunlara zamanında müdahale edilerek, önleyici tedbirlerle ve basit onarımlarla sorunların çözümlenmesi (Önerilen eylemlerde kullanılacak konsolidasyon ve onarım malzemeleri güncel malzeme-bozulma analizleri ve koruma raporları doğrultusunda belirlenecektir.)	EYLEM 1. Yapının kuzey-doğu cephesi boyunca alt bordürlerdeki biyolojik oluşumların mekanik yöntemlerle bordürlerden uzaklaştırılarak taş bordürlerde fiziksel temizlik yapılması	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	x					İşleme ilişkin Koruma Bölge Kurulu Kararları ile işlem sonrası rapor ve fotoğraflama
		EYLEM 2. Ahşap hatıllarda ve dış cephede kalan ahşap malzemelerde ahşap koruyucu malzemenin işlevini yitirmesi nedeniyle oluşan soyulma ve liflenmelerin zımparalanarak temizlenmesi, parça kayıplarının tamamlanarak tüm ahşaplara yeniden su bazlı ahşap koruyucu malzeme	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü		x					İşleme ilişkin Koruma Bölge Kurulu Kararları ile işlem sonrası rapor ve fotoğraflama

		sürülmesi,									
		EYLEM 3. Doğu cephenin su ile temas eden yüzeylerindeki biyolojik oluşumların belli aralıklarla mekanik yöntemlerle temizlenmesi, gerekli görülmesi halinde uzman denetiminde ve görüşü ile biyolojik oluşumların kurutulması	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	x					İşleme ilişkin Koruma Bölge Kurulu Kararları ile işlem sonrası rapor ve fotoğraflama
		EYLEM 4. Doğu ve batı cephelerde zemine yakın taş malzeme yüzeylerinde yüzey erozyonu, gözeneklenme ve malzeme kaybına yönelik detaylı haritalama yöntemi ile bozulma analizleri yapılarak esaslı onarımının yapılması	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	x	x				İşleme ilişkin Koruma Bölge Kurulu Kararları ile işlem sonrası rapor ve fotoğraflama
		EYLEM 5. Tüm cephelerde taş malzemelerde çukurlaşarak (oyuk oluşumu) erime	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	x	x				İşleme ilişkin Koruma Bölge Kurulu Kararları ile işlem sonrası rapor ve

		EYLEM 8. Harimde, taş sütun kaidelerde çukurlaşarak erime (oyuk oluşumu) ve tabakalar halinde ayrılma (yapraklanma) şeklindeki malzeme kaybının detaylı analizin yapılarak nedenlerinin tespiti, sonrasında esaslı onarımının yapılması	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	x					İşleme ilişkin Koruma Bölge Kurulu Kararları ile işlem sonrası rapor ve fotoğraflama
		EYLEM 9. Tüm ahşap sütunlarda yüzey temizliği yapılarak koruyucularının yenilenmesi, gerekli hallerde kurt, böcek delikleri için özel macun uygulanması; kurt, böcek vb gibi zararlıların uzaklaştırılması için ilaçlama yapılması	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	x					İşleme ilişkin Koruma Bölge Kurulu Kararları ile işlem sonrası rapor ve fotoğraflama
		EYLEM 10. Ahşap sütunlarda mekanik işlevi devam eden özgün malzemenin ömrünün uzatılması için sağlamlaştırma	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	x	x				İşleme ilişkin Koruma Bölge Kurulu Kararları ile işlem sonrası rapor ve fotoğraflama

		işlemlerinin yapılması										
		EYLEM 11. Yapıda farklı türlerde ahşap kullanılmış olabileceği dikkate alınarak özgün ahşap malzemelerin cins, tür analizleri ile ahşapların yaşını belirlemeye yönelik dendrokronolojik analizlerinin yapılması, tüm analizlerde mümkün olduğunca malzemeyi tahrip etmeyecek yöntemlerin tercih edilmesi,	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	x						İşleme ilişkin Koruma Bölge Kurulu Kararları ile analiz sonrası rapor
		EYLEM 12. Yapılan analizlerden elde edilen verilerin raporlanması, belgelenerek arşivlenmesi,	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	x	x	x	x	x		Analiz raporları

		<p>EYLEM 13. Yapıda kullanılan ahşap malzemenin korunması ve onarımı için gerekli uygun ağaçların sağlanabilmesi amacıyla yedek orman alanlarının oluşturulması ve mevcut orman ve koruların korunması (ICOMOS 1999 Ahşap yapıların Korunması Tüzüğü madde 12)</p>	Orman Genel Müdürlüğü		Orman Genel Müdürlüğü	x	x	x	x	x	
		<p>EYLEM 14 Yapılardaki özgün yapı malzemelerinin cins analizi yapılarak onarımlarda kullanılacak malzemelerin temin edileceği kaynakların belirlenmesi veya kaynakların oluşturulması (kalemişlerinde kullanılan özgün pigment, boya, cila analizleri de dahil)</p>	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü		Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü					x	Kaynağın oluşturulması

		EYLEM 15. Ulusal mevzuat kapsamında Avrupa Standardizasyon Komitesi standartlarının (CEN) uygulanabilirliğinin değerlendirilmesine yönelik bir çalışma yapılması ve rapor hazırlanması	Vakıflar Genel Müdürlüğü Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü	Mimarlar Odası Konya Şubesi İlgili Üniversiteler					x			Çalışma sonrasında hazırlanan rapor
	KOR.2. Alandaki planlama ve proje çalışmalarının yapının istisnai değeri göz önünde bulundurularak yapılması	EYLEM 16. Onaylı Sokak sağlıklaştırma projelerinin uygulamalarının yapılması	Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı	Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü	Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı	x	x					Uygulanan sokak sağlıklaştırma proje sayısı
	KOR.3. Yapı ve çevresindeki tarihi kültürel ve mimari değeri olan yapıların ve dokuların bir bütün halinde, özgün değerleri esas alınarak korunması	EYLEM 17. Alanda gerçekleştirilecek büyük ölçekli plan ve projelere yönelik, Dünya Miras Sözleşmesi Uygulama Rehberi doğrultusunda, KÜMED (Kültürel Miras Etki Değerlendirme) çalışması yapılması	Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü, Beyşehir Belediye Başkanlığı	Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü	Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü, Beyşehir Belediye Başkanlığı							KÜMED Raporlarının hazırlanması ve Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğüne iletilmesi

		EYLEM 18. Beyşehir Gölü çevresinde ve alan içerisinde çevre düzenleme çalışmalarının yapılması	Beyşehir Belediye Başkanlığı	Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü	Beyşehir Belediye Başkanlığı					x	x	Proje ve uygulamalara ilişkin Koruma Bölge Kurulu ve Tabiat Varlıklarını Koruma Komisyonu kararları ve teknik raporlar
		EYLEM 19. Özel Proje Alanlarına yönelik projelerin hazırlanması	Beyşehir Belediye Başkanlığı Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı	Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü	Beyşehir Belediye Başkanlığı Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı		x	x				Projelere ilişkin Koruma Bölge Kurulu kararları
		EYLEM 20. Kentsel sit alanı içerisinde tescili yapılmamış geleneksel konutlara yönelik tespit çalışmasının yapılması,	Beyşehir Belediye Başkanlığı	Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü	Beyşehir Belediye Başkanlığı		x	x				Tespit çalışmasına ilişkin teknik raporlar ve Koruma Bölge Kurulu Kararları ve tescil edilen yapı sayısı
Politika 1. Anadolu'nun Orta Çağ Dönemi Ahşap Direkli ve Kirişli Camilerinin, istisnai evrensel değerini oluşturan tarihi,	KOR. 4. Korumaya yönelik faaliyetlerin etkin ve verimli bir program çerçevesinde düzenli olarak teknik yöntemlerle ve gözlem ile izlenmesi ve	EYLEM 21. Yapının genel yapısal durumuna (strüktür ve malzeme) ve sorunlarına yönelik izlemelerin uygun yöntemlerle belirli periyodlarla ve ekiplerle (koruma	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	x	x	x	x	x		İzlemeler sonucu hazırlanan raporlar

kültürel, sanatsal ve mimari özelliklerinin ulusal ve uluslararası koruma kriterleri çerçevesinde korunması ve gelecek nesillere aktarılması	değerlendirmesi	konusunda uzman) düzenli olarak yapılması ve kayıtlarının tutulması,									
		EYLEM 22. Basit onarım ve pasif koruma önlemleri (önleyici koruma eylemleri) kapsamında çözümlenen yapısal sorunların tekrarlama durumunun izlenmesi	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	x	x	x	x	x	Yapılan izlemeler sonucu hazırlanan değerlendirme raporları
Politika 10. Anadolu'nun Orta Çağ Dönemi Ahşap Direkli ve Kirişli Camilerinin afetler ve risklere karşı korunması ve etkin bir risk yönetiminin sağlanması	KOR.5. Camiyi tehdit edebilecek risk faktörlerinin tespit edilmesi, risk yönetim planının hazırlanması, uygulamaların izlenmesi ve sürekli takibinin sağlanması	EYLEM 23. Yapıya yönelik risk faktörlerinin belirlenmesi ve bu faktörlerin kısa ve uzun dönemlere yönelik izleme programlarının oluşturulması	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü TMMOB Mimarlar Odası Konya Şubesi	MEVKA	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü MEVKA	x	x	x	x	x	Hazırlanan izleme programı
		EYLEM 24. Yapılan izlemelerde tespit edilen malzeme ve strüktür sorunlarının kayıtlarının tutulması ve yapılabilecek eylemlerin planlanması	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü		Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	x	x	x	x	x	Sorunlara yönelik tutulan kayıtlar ve eylem planı

		EYLEM 25. Yapının zemin ve yağmur suyu drenaj durumunun düzenli kontrol edilmesi	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü		Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	x	x	x	x	x	Yapılan kontroller sonucu hazırlanan raporlar
		EYLEM 26. Yapı içerisindeki ısı ve nem ölçümleri ile havalandırmanın takibi ve malzemenin doğasına uygun iklimlendirmenin yapılması	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	x	x	x	x	x	Yapılan takipler sonrası hazırlanan raporlar ve iklimlendirme uygulamasına ilişkin kurul kararları, rapor ve fotoğraflar
		EYLEM 27. Güvenlik, yangın alarmı, ısıtma ve havalandırma sistemlerinin sağlanması	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	x					Yapılan işleme ilişkin kurul kararları rapor ve fotoğraflar
		EYLEM 28. Caminin içinde acil durum anında çıkış yapılabilmesi için çıkışların ışık ve oklar ile gösterilmesi. Avluya yangın halinde su deposu/kuyu ve acil durum vanası eklenmesi	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü Beyşehir Belediyesi	Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü Beyşehir Belediyesi						Yapılan işleme ilişkin kurul kararları rapor ve fotoğraflar

	KOR. 6. Ziyaretçi kaynaklı tahribatların önlenmesine yönelik gerekli tedbirlerin alınması	EYLEM 29. Halihazırda cami içerisinde ziyaretçi kullanımına kısıtlama getirilmiş bölümlerdeki kısıtlayıcı öğelerin(bariyer, camekân vb.) yapının mimari özellikleri dikkate alınarak zarar vermeyecek şekilde yeniden tasarlanması,	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü		x			Yapılan işleme ilişkin kurul kararları rapor ve fotoğraflar
		EYLEM 30. Gerekli yerlere bilgilendirme ve uyarı levhaları ve diğer medya iletişim ortamlarının konulması	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü		x			Levhaların hazırlanarak uygun yerlere konulmuş olması
		EYLEM 31. Camide ziyaretçilere eşlik edecek bir personelin görevlendirilmesi	Beyşehir Belediyesi Beyşehir İlçe Müftülüğü				x			Görevlendirilen kişi sayısı

ARAŞTIRMA											
Politika	Hedef	Eylem	Sorumlu Kurum ve Kuruluş	İlgili Kurum ve Kuruluş	Olası Finansman Kaynağı	Süre/ Yıl					İzleme Göstergeleri
Politika 11. Anadolu'nun Orta Çağ Dönemi Ahşap Direkli ve Kirişli Camileri'ne yönelik bilimsel araştırma ve yayınların teşvik edilmesi	ARŞ.1. Eşrefoğlu Cami'ne ve Külliyesi'ne yönelik bilimsel araştırmaların ve akademik yayınların artırılmasının teşvik edilmesi	EYLEM 1. Camide kullanılan ahşaba ilişkin malzeme analizleri ile ilgili akademik çalışma yapılması	Konya Vakıflar Bölge Kurulu Müdürlüğü	İlgili Üniversiteler	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü, İlgili Üniversiteler MEVKA	x	x	x	x	x	Yapılan akademik çalışma sayısı
		EYLEM 2. Cami ve çevresinde bulunan yer altı dehlizler ile kale kapısı ve surlarına yönelik jeoradar ve arkeolojik çalışmanın yapılması	Beyşehir Belediye Başkanlığı, Konya Müze Müdürlüğü Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı	Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü	Beyşehir Belediye Başkanlığı Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı	x	x	x			Yapılan jeoradar ve arkeolojik kazı çalışmalarına ilişkin rapor ve fotoğrafları
		EYLEM 3. Caminin kalem işçiliğine, kullanılan boya, cila türlerine ilişkin araştırma ve yayın yapılması	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	İlgili Üniversiteler	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü İlgili Üniversiteler MEVKA	x	x	x	x	x	Yapılan araştırma ve yayın sayısı

		EYLEM 4. Caminin restorasyon uygulamalarında alana özel kullanılacak özgün malzeme teminine ilişkin ulusal/uluslararası araştırmaların yapılması	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	İlgili Üniversiteler	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü İlgili Üniversiteler MEVKA	x	x	x	x	x	Yapılan araştırmaların sayısı
		EYLEM 5. Cami ve çevresi için bilimsel araştırmaların teşvik edilmesi adına sempozyum, çalıştay gibi etkinliklerin düzenlenmesi	İlgili Üniversiteler	Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü Vakıflar Genel Müdürlüğü Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı MEVKA Ajansı Beyşehir Belediye Başkanlığı TMMOB Mimarlar Odası Konya Şubesi ve Şehir Plancılar Odası Konya Şubesi	İlgili Üniversiteler Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü MEVKA		x	x	x	x	Yapılan etkinlik sayısı

		EYLEM 6. Külliye'nin elemanlarına ilişkin ulusal ve uluslararası akademik yayın çalışması yapılması	İlgili Üniversiteler	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	İlgili Üniversiteler TÜBİTAK [Türkiye Adresli Uluslararası Bilimsel Yayınları Teşvik (UBYT) Programı] MEVKA	x	x	x	x	x	Yapılan yayın sayısı
--	--	---	----------------------	--------------------------------	--	---	---	---	---	---	----------------------

ALTYAPI - ERİŞİM											
Politika	Hedef	Eylem	Sorumlu Kurum ve Kuruluş	İlgili Kurum ve Kuruluş	Olası Finansman Kaynağı	Süre/ Yıl					İzleme Göstergeleri
Politika 7. Alan içerisinde kullanıcı ve ziyaretçilere yönelik tarihi çevreyle uyumlu altyapı ve erişim sorunlarının çözülmesi	ALT.1. Cami ve yakın çevresinin tarihi yapı ve dokuyla uyumlu altyapı eksikliklerinin giderilerek yerel halkın yaşam kalitesinin iyileştirilmesi ve erişim olanaklarının geliştirilmesi	EYLEM 1. Alanın çeperinde otopark düzenlemesinin yapılması	Beyşehir Belediye Başkanlığı	Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü	Beyşehir Belediye Başkanlığı		x	x			Otopark yapımına ilişkin Koruma Bölge Kurulu ile Belediye Meclis Kararları ve yapım sonrası fotoğraflama

		EYLEM 2. Yapı girişi ve içerisinde engelliler için gerekli düzenlemelerin yapılması	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü						Yapılan işleme ilişkin kurul kararları rapor ve fotoğraflar
		EYLEM 3. Kötü durumdaki yol ve kaldırımların bakımının yapılması	Beyşehir Belediye Başkanlığı Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı, KOSKİ	Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü	Beyşehir Belediye Başkanlığı Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı, KOSKİ		x	x			Bakımı yapılan yol ve kaldırımların uzunluğu
		EYLEM 4. Alana toplu taşıma hizmetinin ihtiyaç doğrultusunda belirlenen sıklıkta sağlanması	Beyşehir Belediye Başkanlığı		Beyşehir Belediye Başkanlığı		x	x			Hizmete sunulan toplu taşıma düzeni
		EYLEM 5. Alanın su, kanalizasyon, elektrik vb. altyapı eksikliklerinin giderilmesi	Beyşehir Belediye Başkanlığı		Beyşehir Belediye Başkanlığı		x	x			Altyapı uygulamaları oranı

SUNUM – TANITIM - TURİZM								
Politika	Hedef	Eylem	Sorumlu Kurum ve Kuruluş	İlgili Kurum ve Kuruluş	Olası Finansman Kaynağı	Süre/ Yıl		İzleme Göstergeleri
Politika 5. Anadolu'nun Orta Çağ Dönemi Ahşap Direkli ve Kirişli Camilerinin ulusal ve uluslararası standartlarda tanıtımının yapılması	TUR.1. Alana yönelik tanıtım araçlarının geliştirilmesi ve ziyaretçilerin alanda bulunan kültürel mirasa ait bilgilere erişiminin sağlanması	EYLEM 1. Merkezi ve yerel idarelerin sosyal medya hesaplarında yapıya ilişkin paylaşımların yapılması,	Konya Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Beyşehir Belediye Başkanlığı		Konya Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Beyşehir Belediye Başkanlığı	x	x	Yapılan paylaşımların sayısı
		EYLEM 2. Yapıya yönelik, kısa video, broşür, afiş, kitap, belgesel vb. tanıtıcı materyallerin hazırlanması ve paylaşılması	Konya Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı,	MEVKA	Konya Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı, MEVKA		x	x

		EYLEM 3. Konya İlinde billboardlarda cami ile ilgili tanıtımın yapılması	Konya Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı,		Konya Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı,	x	x				Tanıtım yapılan billboard sayısı
		EYLEM 4. Konya'daki otellerde ve müzelerde cami ile ilgili broşürlerin dağıtımının yapılması	Konya Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü,		Konya Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü,		x	x			Dağıtım yapılan broşürlerin miktarı
		EYLEM 5. Eşrefoğlu Camisi'nin de içinde yer aldığı "Anadolu'nun Orta Çağ Dönemi Ahşap Direkli ve Kirişli Camileri" kapsamındaki beş camiye ilişkin bir web sitesinin oluşturulması	Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü Vakıflar Genel Müdürlüğü	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü Konya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü		x	x			Web sitesinin oluşturulması

		<p>EYLEM 6. “Anadolu’nun Orta çağ Dönemi Ahşap Direkli ve Kirişli Camileri”ne ilişkin Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından hazırlanan broşürün Konya ve çevre illerdeki kamu kurum ve kuruluşlarına ve çeşitli kültürel etkinliklerde halka dağıtımının yapılması</p>	<p>Konya Valiliği (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü) (İl Müftülüğü) (İl Milli Eğitim Müdürlüğü) Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı</p>	<p>Beyşehir İlçe Müftülüğü Beyşehir Belediye Başkanlığı Türkiye Seyahat Acentaları Birliği Konya Bölge Temsil Kurulu Ankara Turist Rehberleri Odası</p>		x	x					Dağıtımı yapılan broşür sayısı ve dağıtılan kurum-birim listesi
		<p>EYLEM 7. İlçede bir kent müzesinin kurulması.</p>	<p>Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı Beyşehir Belediye Başkanlığı</p>	<p>Kültür ve Turizm Bakanlığı MEVKA</p>	<p>Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı MEVKA</p>			x	x			Müzenin ziyarete açılmış olması
		<p>EYLEM 8. Konya'daki sergi salonu/müzelerde Eşrefoğlu Camisi ve diğer ahşap direkli camiler temalı geçici ve daimî sergilerin düzenlenmesi.</p>	<p>Konya Valiliği (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü) Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı</p>	<p>İlgili Üniversiteler</p>	<p>Konya Valiliği (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü) Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı</p>							Yapılan sergilerin sayısı

Politika 8. Ziyaret kalitesinin ve güvenliğinin artırılması	TUR 2. Ziyaretçilerin alan deneyimlerinin zenginleştirilmesi ve niteliğinin artırılması	EYLEM 9. Cami ve çevresindeki diğer anıtsal yapılara ilişkin bilgilendirme, yönlendirme ve uyarı levhalarının hazırlanması ve yeterli hale getirilmesi,	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü Beyşehir Belediye Başkanlığı Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı	Konya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü Beyşehir Belediye Başkanlığı Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı	x	x				Yerleştirilen bilgilendirme, yönlendirme ve uyarı levhaları
		EYLEM 10. Caminin iç mekânında sık kullanılan eşyaların (tabure, elektrik süpürgesi, ayakkabılık vb.) depolanması için gerekli çözümlerin oluşturulması	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü Beyşehir İlçe Müftülüğü	Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	x				İşleme ilişkin Koruma Bölge Kurulu Kararları ile işlem sonrası rapor ve fotoğraflama	
		EYLEM 11. Bedesten, medrese, kütüphane işlevlendirilmesi (verilecek yeni işlevin ya da işlev değişikliği önerilerinin koruma-kullanma dengesi içinde katılımcı/kullanıcılarla birlikte belirlenmesi)	Vakıflar Genel Müdürlüğü	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü Beyşehir Belediyesi,	Vakıflar Genel Müdürlüğü		x			Yapının ziyaretçilere ve kullanıcılara açılmış olması	

		EYLEM 12. Cami içindeki kalem işlerinin ziyaretçiler tarafından daha kolay algılanabilmesi için gerekli ışıklandırma çalışmalarının, kalemişlerine (pigment, boya, cila vb.) zarar vermeyecek şekilde projelendirilerek yapılması	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü		x				İşleme ilişkin Koruma Bölge Kurulu Kararları ile işlem sonrası rapor ve fotoğraflama
		EYLEM 13. Cami için ziyaretçi anketlerinin hazırlanarak uygulanmasının sağlanması	Konya Valiliği İl Kültür Ve Turizm Müdürlüğü	İlçe Müftülüğü	Konya Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü		x	x	x	x	Yapılan Anket sayısı ve değerlendirme raporları
Politika 9. Ziyaret ve kullanım yoğunluğunun tarihi çevre üzerinde yaratabileceği olumsuz etkilerin ve zararların minimuma indirilmesi	TUR.3. Ziyaretçi sayısının ve saatlerinin yönetilerek ziyaretçilerin yapıya zarar vermeden ve konforlu bir şekilde camiyi ziyaret etmelerinin sağlanması	EYLEM 14. Caminin taşıma ve kullanma kapasitesinin belirlenmesi ve buna uygun olarak grup başına azami ziyaretçi sayısına karar verilmesi	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	Beyşehir İlçe Müftülüğü	Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü		x				Taşıma kapasitesine ilişkin hazırlanacak teknik rapor
		EYLEM 15. Caminin ortalama ziyaretçi sayısının dönemsel yoğunluklarının (yıllık, aylık, haftalık ve gün içerisinde	Konya Valiliği (İl Müftülüğü)	Beyşehir İlçe Müftülüğü				x			

		değişen saat aralıkları) belirlenmesi		Birliği Konya Bölge Temsil Kurulu							
Politika 4. Yerel halkın, alan ve çevresinin korunması ve tanıtılmasında farkındalık eğitimleri ve sosyoekonomik iyileştirme programlarıyla etkin bir paydaş olmasının sağlanması	TUR 4. Alana ilişkin, özgün, nitelikli hediyelik eşya üretimi ve satışı yoluyla turist memnuniyeti ve yerel halkın mesleki eğitim ve el beceri kurslarıyla üretim ve satış süreçlerine entegre edilmesi yoluyla sosyoekonomik durumunda iyileşme sağlanması	EYLEM 16. Konya Büyükşehir Belediyesi'nin Meslek Edindirme Kursları (KOMEK) kapsamında verilecek yerel el sanatları ve zanaatlara yönelik (ahşap ve oymacılık) eğitimlerde kursiyerlerin camiye ilişkin hediyelik eşya üretiminin sağlanması	Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı	Beyşehir Belediye Başkanlığı TMMOB Mimarlar Odası Konya Şubesi ve Şehir Plancılar Odası Konya Şubesi	Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı	x	x	x			Yerel el sanatları ve zanaatlara yönelik verilen kurs ve katılımcı sayısı ile üretilen hediyelik eşya sayısı/çeşidi
Politika 6. Anadolu'nun Ortaçağ Dönemi Ahşap Direkli ve Kirişli Camilerinin yakın çevrelerindeki doğal ve kültürel değerlerle birlikte turizme katkı sunma potansiyelinin	TUR.5. Eşrefoğlu Cami'nin bölgedeki diğer doğal ve kültürel miras alanları ile birlikte destinasyon yaratma potansiyelinin değerlendirilmesi ve caminin mevcut tur	EYLEM 17. Konya merkezli gerçekleştirilen tur programlarına caminin dahil edilmesi	Türkiye Seyahat Acentaları Birliği Konya Bölge Temsil Kurulu	Konya Valiliği (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü) Ankara Turist Rehberleri Odası		x	x				Tur programına eklenme durumu
		EYLEM 18. Eşrefoğlu Camisi'nin de içinde yer aldığı beş camiye ilişkin	Türkiye Seyahat Acentaları Birliği Konya	Konya Valiliği (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü)	Kültür ve Turizm Bakanlığı (Tanıtma			x			

değerlendirilmesi ve geliştirilmesi	rotalarına dâhil edilerek ziyaretçi sayısının arttırılması, alanda turizmin geliştirilmesi	“Anadolu'nun Orta Çağ Dönemi Ahşap Direkli ve Kirişli Camileri” kültürel rotası oluşturulması	Bölge Temsil Kurulu Kültür ve Turizm Bakanlığı (Tanıtma Genel Müdürlüğü)	Ankara Turist Rehberleri Odası MEVKA	Genel Müdürlüğü							
-------------------------------------	--	---	---	---	-----------------	--	--	--	--	--	--	--

YEREL FARKINDALIK /KATILIM												
Politika	Hedef	Eylem	Sorumlu Kurum ve Kuruluş	İlgili Kurum ve Kuruluş	Olası Finansman Kaynağı	Süre/ Yıl					İzleme Göstergeleri	
Politika 3. Eğitsel ve tanıtıcı faaliyetler ile alan ve çevresinin kültürel miras değerlerinin tüm topluma ulaştırarak toplumsal ilginin ve farkındalığın artırılması	YER 1. Yerel halkın somut ve somut olmayan kültürel miras konusundaki farkındalığının ve koruma bilincinin attırılması	EYLEM 1. Cami ve alanın kültürel miras değerleri ile ilgili çeşitli düzey ve temalarda yarışmaların (resim, fotoğraf, , fikir projeleri vb.) düzenlenmesi	Konya Valiliği (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü)	Beyşehir Belediye Başkanlığı	Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı	x	x	x	x	x	Gerçekleştirilen etkinlik sayısı	
			Konya Valiliği (İl Milli Eğitim Müdürlüğü)	Beyşehir İlçe Müftülüğü	Konya Valiliği (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü)							
			Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı	Beyşehir İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü	Konya Valiliği (İl Milli Eğitim Müdürlüğü)							
			İlgili Üniversiteler	TMMOB Mimarlar Odası Konya Şubesi	Konya Valiliği (İl Milli Eğitim Müdürlüğü)							
				TMMOB Şehir Plancıları Odası Konya Şubesi	MEVKA							
		EYLEM 2. Kültürel farkındalığı	Beyşehir Belediye Başkanlığı	Konya Valiliği (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü)		x	x	x	x	x	Gerçekleştirilen kültür turlarına ilişkin afiş,	

		arttırmak amacıyla yerel halka yönelik alan ve çevresindeki kültürel ve doğal değerlerin tanıtılmasına yönelik turların düzenlenmesi	Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı								poster, ilan ve/veya internet – sosyal medya duyurusu ve haberleri	Kültür turu ve katılımcı sayısı
		EYLEM 3. Yönetim alanındaki tescilli yapı maliklerinin koruma ile ilgili yasal mevzuat, malzeme kullanımı vb. konularda muhtarlar öncülüğünde bilgilendirme ve yönlendirmelerin yapılması	Beyşehir Belediye Başkanlığı İçerişehir Mahallesi Muhtarlığı	Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü	Beyşehir Belediye Başkanlığı	x	x	x	x	x	Gerçekleştirilen bilgilendirme toplantılarına ilişkin ilan, duyuru	Toplantı ve katılımcı sayısı
		EYLEM 4. Yerel televizyonlarda kültür programlarının daha cazip hale getirilmesi, tarih öyküleri ile desteklenmesi	Konya Valiliği (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü)	İlgili Üniversiteler	Konya Valiliği (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü)	x	x	x	x	x	TV Program sayısı	
		EYLEM 5. Korunması gerekli kültür varlıklarının bakım ve onarımı	Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü		Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü,	x	x	x	x	x	Dağıtılan broşür sayısı	

		konusunda kaynak sağlayan kurumların fonlarına yönelik bilgilendirici ve yönlendirici broşürlerin hazırlanması ve paylaşılması	Konya Valiliği Konya Büyükşehir Belediyesi KUDEB		Konya Valiliği Konya Büyükşehir Belediyesi KUDEB							
		EYLEM 6. Muhtarlar ile yerel halka yönelik kültürel mirasla ilgili bilgilendirme faaliyetleri düzenlenmesi	Konya Valiliği (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü) İlgili Üniversiteler		Konya Valiliği (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü)	x	x	x	x	x		Gerçekleştirilen toplantı sayısı ve katılımcı sayısı

EĞİTİM ve KAPASİTE GELİŞTİRME												
Politika	Hedef	Eylem	Sorumlu Kurum ve Kuruluş	İlgili Kurum ve Kuruluş	Olası Finansman Kaynağı	Süre/ Yıl					İzleme Göstergeleri	
Politika 3. Eğitsel ve tanıtıcı faaliyetler ile alan ve çevresinin kültürel miras değerlerinin tüm topluma ulaştırarak toplumsal ilginin ve	EGT.1. Alanda bulunan kurumların ve çalışanların, yerel halkın, işyeri sahiplerinin aidiyet duygusunun ve farkındalığının artırılması ve yeterli donanımına	EYLEM 1. Cami ve yakın çevresinde görevli mevcut ve yeni görevlendirilecek personele kültürel mirasın korunması ve tanıtılması konusunda eğitim verilmesi	Konya Valiliği (İl Milli Eğitim Müdürlüğü) (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü)	İlgili Üniversiteler Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı Beyşehir Belediye Başkanlığı		x	x	x	x	x		Kültürel mirasın korunması ve tanıtılması faaliyetleri konusunda verilen eğitim ile eğitim verilen personel sayısı

farkındalığın artırılması	sahip olmasının sağlanması			Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü MEVKA Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü ICOMOS TR						
		EYLEM 2. Alanda bulunan yerel halka, iş yeri sahipleri ile çalışanlara ve din adamlarına kültürel mirasın korunması ve tanıtılması konularında bilinçlendirme ve farkındalık eğitimi verilmesi	Konya Valiliği (İl Milli Eğitim Müdürlüğü) (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü)	İlgili Üniversiteler Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı Beyşehir Belediye Başkanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü MEVKA ICOMOS TR						

	EGT 2. Alanın korunması ve tanıtılmasına yönelik eğitim programlarının oluşturulması	EYLEM 3. İlköğretim düzeyindeki okullarda oyuna dayalı eğitici etkinliklerin müfredatın ilgili kısımlarında uygulanması (eşleştirme kartları, yapbozlar, boyama kitapları, maketler)	Konya Valiliği (İl Milli Eğitim Müdürlüğü) Konya Valiliği (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü)	İlgili üniversiteler Beyşehir İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü MEVKA	Konya Valiliği (İl Milli Eğitim Müdürlüğü) Konya Valiliği (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü) MEVKA		x	x	x	x	Kültürel mirasın korunması konusunda oyuna dayalı etkinliklerin eğitim programına uygulandığını gösteren eğitim faaliyet raporları
		EYLEM 4. İlköğretim ve orta öğretim ders müfredatında “Anadolu'nun Ortaçağ Dönemi Ahşap Direkli ve Kirişli Camileri”nin önemi, dönemsel özellikleri, doğa ve kültür varlıkları, kültürel mirasın korunması ve dünya miras sözleşmesine ilişkin bilgilere yer verilmesi	Konya Valiliği (İl Milli Eğitim Müdürlüğü) Konya Valiliği (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü)	İlgili üniversiteler Beyşehir İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü		x	x	x	x	x	Bilgilerin müfredata eklenme durumu

		EYLEM 5. Yönetim Alanında yaşayan gençlerin camiye ilişkin proje etkinliklerinin organizasyonlarına yerel paydaş olarak katkılarının sağlanması; yerel tarih gruplarının kurulması	Beyşehir Belediyesi Konya Valiliği, İl Milli Eğitim Müdürlüğü Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı	Konya Valiliği (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü) TMMOB Mimarlar Odası Konya Şubesi ve Şehir Plancılar Odası Konya Şubesi	Beyşehir Belediyesi İl Milli Eğitim Müdürlüğü Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı	x	x	x	x	x	Düzenlenen proje ve etkinlik ile söz konusu proje ve etkinliklerin organizasyonuna gönüllü olarak katılan kişi sayısı
		EYLEM 6. Öğrencilere yönelik teknik gezilerin düzenlenmesi	Konya Valiliği (İl Milli Eğitim Müdürlüğü) Konya Valiliği (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü)	Beyşehir İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, Beyşehir Belediye Başkanlığı MEVKA	Konya Valiliği (İl Milli Eğitim Müdürlüğü) Konya Valiliği (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü) MEVKA	x	x	x	x	x	Düzenlenen teknik gezi sayısı
EGT.3 Geleneksel zanaatların tasarım, yapım ve bakımında ihtiyaç duyulan ustaların belediyelerce mesleki eğitim ve el beceri kursları düzenlenerek kursiyerlerin	EYLEM 7. Konya Büyükşehir Belediyesi'nin Meslek Edindirme Kursları kapsamında (KOMEK) camide kullanılmış olan geleneksel yapım tekniği ve işçiliğini (ahşap işçiliği, kalemişi vb.) uygulayacak elemanlar ile	Konya Valiliği (İl Milli Eğitim Müdürlüğü) Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı	İlgili Üniversiteler	Konya Valiliği (İl Milli Eğitim Müdürlüğü) Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı			x	x	x	Geleneksel yapım tekniği ve işçiliği ile restorasyon uygulamalarına yönelik kurs ve katılımcı sayısı	

	alanda yaşayan hane halkı arasından seçilerek yetiştirilmesi	restorasyon uygulamalarında görev alacak elemanların yetiştirilmesine yönelik uygulamalı eğitim programlarının dahil edilmesi										
		EYLEM 8. Geleneksel zanaatlar (tezhip, minyatür), tasarım ve yapım tekniklerine ilişkin eğitim programları düzenlenmesi	Konya Valiliği (İl Milli Eğitim Müdürlüğü) Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı	İlgili Üniversiteler	Konya Valiliği (İl Milli Eğitim Müdürlüğü) Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı			x	x	x	Eğitime yönelik kurs ve katılımcı sayısı	

YÖNETİM VE EŞGÜDÜM							
Politika	Hedef	Eylem	Sorumlu Kurum ve Kuruluş	İlgili Kurum ve Kuruluş	Olası Finansman Kaynağı	Süre/ Yıl	İzleme Göstergeleri
Politika 2. Anadolu'nun Orta Çağ Dönemi Ahşap Direkli ve Kirişli Camilerinin önem ve değerlerinin anlaşılması ve yönetilmesine yönelik ortak bir anlayışın geliştirilmesi ve yönetim planının etkin bir şekilde uygulanmasının sağlanması	YÖN.1. Yönetim planı eylemlerinin gerçekleştirilmesini sağlayacak düzenlemelerin yapılması	EYLEM 1. Kurumlar arası iletişim ve iş birliğinin güçlendirilmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanması için belirli periyodlarla DK ve EDK toplantılarının düzenlenmesi	Alan Başkanı	Danışma Kurulu ve Eşgüdüm ve Denetleme Kurulu üyeleri		x x x x x	Düzenlenen toplantı sayısı
		EYLEM 2. Yönetim planı eylemlerin kurumların yatırım programlarında yer almasının sağlanması için alan başkanı tarafından ilgili kurumlara bildirimler ve hatırlatmalar yapılması	Alan Başkanı	Eşgüdüm ve Denetleme Kurulu		x x x x x	Yazılan yazı sayısı

		EYLEM 3. Turizm ve tanıtım faaliyetlerinin eşgüdüm ve koordineli olarak yürütülmesi amacıyla turizm ve tanıtma alt çalışma grubunun oluşturulması,	KUZKA Alan Başkanı İl Kültür Müdürlüğü Diğer kalkınma ajanları ve Belediyeler	Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü Tanıtma Genel Müdürlüğü	KUZKA	x	x	x	x	x	Düzenlenen toplantı sayısı
		EYLEM 4. Eğitim faaliyetlerinin eşgüdüm ve koordineli olarak yürütülmesi amacıyla eğitim alt çalışma grubunun oluşturulması	Alan Başkanı İl Milli Eğitim Müdürlüğü	Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü	İl Milli Eğitim Müdürlüğü	x	x	x	x	x	Düzenlenen toplantı sayısı
		EYLEM 5. Yönetim Planının 5 yılda bir, amaç, strateji ve eylemlerinin izlenerek değerlendirilmesi ve güncellenmesinin yapılması.	Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü Alan Başkanı	Danışma Kurulu ve Eşgüdüm ve Denetleme Kurulu üyeleri							Yönetim Planının güncellenme durumu

8.2. İzleme Göstergeleri

Eşrefoğlu Cami Yönetim Planı'nın uygulanması sürecinde planda tanımlanan sorumlu paydaş ve katkıda bulunacak (ilgili) paydaşlar arasında eşgüdümün sağlanması ve belirlenen eylemlerin uygulamasının izlenmesi Alan Başkanı koordinasyonu ile gerçekleştirilecektir. Planın, Eşgüdüm ve Denetleme Kurulu'nun onayından sonra yürürlüğe girmesi ile eylem planında tanımlı proje çalışmaları başlatılacaktır.

2863 Sayılı Yasa uyarınca; yönetim planı kapsamındaki projelerin performansları yıllık olarak değerlendirilmektedir. Bu kapsamda Alan Başkanı tarafından yıl sonunda "Yıllık Uygulama İlerleme Raporu" hazırlanacaktır. Yönetim Planı kapsamında oluşturulacak Alt Çalışma Grupları da toplantı ve çalışmalarını raporlayacak ve bu raporlar da yıllık raporlarda yer alacaktır. Bu raporlar, sorumlu ve ilgili Kurum ve Kuruluşlar ile Danışma Kuruluna iletilerek görüş ve önerileri istenecektir.

İzleme faaliyetleri, ilerleme raporları ve alınan görüş ve öneriler ile Alan Başkanı tarafından hazırlanacak nihai rapor, Eşgüdüm ve Denetleme Kurulunca incelenecek, yönetim planında gerekli güncellemeler yapılacak ve bir yıl sonraki çalışma programı onaylanacaktır. Gerektiğinde proaktif bir yaklaşımla YP eylemleri yıllık olarak revize edilecektir. Raporlar Alan Başkanlığının web sitesinde kamuya açık olarak yayımlanacak ve yönetim planı ile ilerleme raporları üzerine olabilecek halkın görüş ve öneriler Alan Başkanlığınca değerlendirilecektir.

Planın vizyonu ile temel amaç ve politikaları ise bu planın geçerli olduğu son yıl olan 2027'de katılımcı süreçler yoluyla yeniden değerlendirilecek ve gözden geçirilerek güncellenen yönetim planı değerlendirilmek üzere yeniden Danışma Kurulu ile Eşgüdüm ve Denetleme Kuruluna sunulacaktır.

İzleme göstergeleri ise, bir eylem planının gerçekçi ve uygulanabilir olup olmadığını gözden geçirmek için en önemli araçtır. Eşrefoğlu Cami Yönetim Planı'nın uygulanma durumunu ve performansını değerlendirmek için de izleme göstergeleri belirlenmiş olup bu göstergeler aracılığıyla eylemlerin ne kadarının gerçekleştirildiğini ve hedeflerin ne kadarına ulaşıldığını ölçmek mümkün olabilecektir. Her uygulama yılı sonunda yapılacak bu izleme ile ulusal yasal ve idari çerçeve ile uyumlu, uygulanabilir ve gerçekçi bir eylem planına ulaşılmış olacaktır.

Eşrefoğlu Cami Yönetim Planı için oluşturulan izleme programı, Eylem Planı tablosunda her eylem için tanımlanan yıl aralığı ve eylemlerin gerçekleştirilme durumunun takibini gösteren İzleme Göstergeleri sütununda belirtilen veriler doğrultusunda gerçekleştirilecektir.

KAYNAKÇA

- Ahunbay, Z. (1999) Tarihi Çevre, Koruma ve Restorasyon. İstanbul: Gem Yayınları.
- Alperan, B.(2001) “Beyşehir ve Tarihi”, (s.85.),Konya.
- Biörnstad, M. (2000) “The ICOMOS International Committee on Archaeological Heritage Management”, H. Cleere (Ed.), Archaeological Heritage Management in the Modern World, (s.70-75). Londra ve New York: Routledge.
- Cleere, H. (2000) “Introduction: the Rationale of Archaeological Heritage Management”, H.Cleere (Ed.), Archaeological Heritage Management in the Modern World, (s.1-19) Londra ve New York: Routledge
- Efe, İ. (2012) “Beyşehir Eşrefoğlu Camii ve Külliyesi”
- Erder, C. (1977) “Venedik Tüzüğü Tarihi Bir Anıt Gibi Korunmalıdır” ODTÜ Mimarlık Fakültesi Dergisi, 3-2, (s.167-190)
- Erdemir Y. (1999) “Beyşehir Esrefoğlu Süleyman Bey Camii ve Külliyesi”,Beyşehir,(s.1-2,10, 19,112)
- Erdemir Y. (2018) Uluslararası Orta Anadolu ve Akdeniz Beylikleri Tarihi, Kültürü ve Medeniyeti Sempozyumu (11-13.09.2014), Beyşehir
- Gültekin, N. (2012) “Cultural Heritage Management: The Case of Historical Peninsula in İstanbul” Gazi University Journal of Science 25-1, (s.235-243)
- Hayes, K. (2010) The Wooden Hypostyle Mosques of Anatolia Mosque- and State-Building under Mongol Suzerainty, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Hermann, J. (1989) “World Archaeology- the World’s Cultural Heritage” H. F. Cleere (Ed.) Archaeological Heritage Management in the Modern World. (s.30-37), London
- Konyalı H.İ. (1971) “Beyşehir Tarihi”, (s.8), Ankara.
- Koçu, N.(2010) “Beyşehir Eşrefoğlu Camii ve Çevresindeki Yapıların Onarımında Kullanılan Yapı Malzemelerinde Karşılaşılan Sorunlar”, TMMOB, İTÜ, 5.Ulusal Yapı Malzemesi Kongresi, s.231-241, İstanbul 3-5 Kasım.

- Koçu, N. (2014) “Tarihi Beyşehir Eşrefoğlu Camii’nde Geleneksel Yapı Malzemeleri ve Onarım Çalışmalarının Değerlendirilmesi”, Cilt 2, Sayı 1 (s.61)
- Kuban, D. (2000) Tarihi Çevre Korumanın Mimarlık Boyutu- Kuram ve Uygulama. İstanbul: Yapı-Endüstri Merkezi Yayınları
- Madran E., Bozkurt E. (2008) Alan Yönetimi, Korumada yeni Tanımlar Yeni Kavramlar, Çatalhöyük Atölye Çalışması. Ankara: TMMOB Mimarlar Odası
- Mermerkaya, S.(2008) “Konya-Beyşehir Güzergâhında ki Geç Dönem Ahşap Direkli Camileri”, (S.Ü. Sanat Tarihi Bölümü Basılmamış Lisans Tezi). (s.5-6), Konya.
- Muşmal,H. (2005) “XIX.Yüzyılın İlk Yarısında Beyşehir ve Çevresinin Sosyal ve Ekonomik Yapısı,(Yayımlanmamış Doktora Tezi)”. (s.11.), Konya,
- Sarre, F. K. (1896) “Reise in Kleinasien”,(s.118), Berlin.
- Sarre, F. K. (1924) “Seldschukische Baudenkmaler”,(s.23-24) Portal Fotosu), Berlin.
- Uludağ, O.Ş (1945) “Üç Anıt” Sayı:84,(s.13-18), Konya
- Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü Arşivi Beyşehir Eşrefoğlu Camii ve Külliyesi Sanat Tarihi Raporu